

ODTÜ'NÜN KUŞLARI

1995-2008

- Editör:** Soner Oruç
- Tür sorumluları:** Ayşegül Dursun, Birgül Çakır, Emre Öztürk, Güliz Karaarslan, Kasım Kırlangıç, Özgül Yahyaoğlu, Soner Oruç
- Uzmanlar:** Barbaros Demirci, Gençer Gençoğlu, Kerem Ali Boyla, Korhan Özkan, Okan Arıhan, Özge Keşaplı Can, Soner Oruç
- KapakTasarımı:** İlker Oruç
- Metin Tasarımı:** Kerem Ali Boyla, Soner Oruç
- Haritalar:** Soner Oruç
- Kapak Fotoğrafı:** Soner Oruç (İshakkuşu-*Otus scops*-ODTÜ)
- Fotoğraflar:** Ayşegül Dursun, Can Baldan, Güliz Karaarslan, Korhan Özkan, Melih Özbek, ODTÜ Biyoçeçitlilik ve Koruma Laboratuvarı, Riyat Gül, Soner Oruç
- Topluluk Danışmanı:** Doç. Dr. Can Bilgin

ÖNSÖZ

1994 yılında ODTÜ'ye girdiğimde karşımda planlı yerleşkesi, ülke çapından gelen öğrencilerin oluşturduğu ve bir gencin ufkunu açan liberal ortamı, sosyal aktiviteleri, arkadaş çevresi ve enfes güzellikteki binalarıyla bir üniversite vardı. *İlk heyecanımla ben bunları pek görmedim..!* Daha önceden kuş gözleyen biri olarak benim gördüğüm yer, onlarca kilometrekare genişlikte, dolaşması en az 6-8 saat alan, ahlat, badem ve kavaklarla bezeli, hiçbir otlatma ve tarımın olmadığı el değmemiş bir alanın niteliklerine sahip inanılmaz bir yaban alanıydı. Her fırsatımda araziye çıkmaya başladım.

Yerleşke'de kuş gözlemine en başında 4 kişilik küçük bir grup olarak çıkıyorduk. Zamanla sayımız arttı. 10-15 kişilik kalabalık gruplar halinde gözleme çıkar olduk. O zamanlar Türkiye'deki en aktif grup olduğumuzu farkedip 1995'te ODTÜ Kuş Gözlem Topluluğunu kurduk.

Zaman geçtikçe topluluk gelişti ve ilerledi, ancak diğer yandan kurucular da birer birer mezun oldular. Biliyorduk ki birçok topluluk, eşyanın tabiatı gereği, zaman içinde etkin üyelerinin mezun olmasıyla dağılma noktasına gelebiliyordu. OKGT de zaman içinde kan kaybetti, küçüldü, geriledi, ancak korktuğumuz başımıza gelmedi. Özellikle Sevgili Bahtiyar, Barbaros ve Genç'er'in desteğiyle kesintisiz olarak yaşamaya devam etti ve bugünkü genç, dinamik ve çalışkan OKGT'ye kadar ulaştı.

Biz kurucuların aklındaki ilk proje, ODTÜ'nün kuşlarını belgelemektir. Bu nedenle kayıtlarımızı dikkatli bir şekilde arşivledik. Ancak biz kurucu üyelere bu kitabı hazırlamak nasip olmadı. Yaklaşık 14 yıl sonra Sevgili Soner ve arkadaşları cesur bir karar alarak, sınavlara ve kendi geleceklerine ayıracakları zamanın önemli bir kısmını bu işe ayırdılar ve elinizde tuttuğunuz bu harika raporu hazırladılar. Benim de içinde olduğum OKGT'nin mezun 13 üyesi kitaba destek verme bahanesiyle yıllar sonra tekrar iletişime geçti. Yani kitap mezunlarını da bir araya getirmiş oldu.

Başta Sevgili Soner ve arkadaşları olmak üzere bu kitapta emeği geçen herkesi tebrik eder, OKGT'nin yıllarca devam etmesini dilerim.

Kerem Ali Boyla
OKGT Kurucu Üyesi
Ağustos 2009

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Teşekkür	4
Giriş	5
Amaç	12
Yöntem	12
• Gözlem kayıtlarının derlenmesi	12
• Tür listesinin oluşturulması	12
• Tür dosyalarının oluşturulması	12
• Tür statülerinin belirlenmesi	12
• Tür sorumluları	13
• Tür bilgilerinin düzeltilmesi	13
ODTÜ Kuş Türleri Listesi	14
Kayıt Sahipleri Listesi	20
Tür Tasvirleri	21
Genel Değerlendirme ve Öneriler	56
• ODTÜ arazisinin korunmasını gerektiren nedenler	57
• ODTÜ arazisinin koruma statüsü	58
• ODTÜ arazisine yönelik tehditler	58
• Öneriler	60
Kaynakça	62

TEŞEKKÜR

ODTÜ'deki kuş gözlemciliğinin 14 yıllık ürününü ortaya koyan bu kitap, birçok kişinin emek ve katkılarıyla hazırlanmıştır.

ODTÜ Kuş Gözlem Topluluğu'nun kurucularından **Kerem Ali Boyla'nın**, bu kitabın ortaya çıkmasında bizlere verdiği teşviği, teknik konulardaki danışmanlığı, maddi ve manevi her türlü desteği her türlü takdirin üzerindedir. Onun bizlere güveni ve yönlendirmeleri olmasaydı bu kitabı ortaya çıkarmak çok zor olacaktı.

ODTÜ Kuş Gözlem Topluluğu üyelerinden **Ayşegül Dursun, Birgül Çakır, Emre Öztürk, Güliz Karaarslan, Kasım Kırlangıç, Özgül Yahyaoğlu** ve **Soner Oruç** çalışmanın yöntemini ve kitabın kapsamını belirlemişler, tür sorumluluklarını üstlenerek tür tasvirlerini yazmışlardır.

Barbaros Demirci, Gençer Gençoğlu, Korhan Özkan, Okan Arıhan, Özge Keşaplı Can ve **Soner Oruç** tür tasvirlerini kontrol ederek hataların düzeltilmesinde önemli yardımlarda bulunmuşlardır.

Birgül Çakır, Güliz Karaarslan, Riyat Gül ve **Soner Oruç** son okumayı yaparak yazım ve imla hatalarını düzeltmişlerdir.

Ayşegül Dursun, Can Baldan, Güliz Karaarslan, Gençer Gençoğlu, Melih Özbek, ODTÜ Biyolojik Çeşitlilik ve Koruma Laboratuvarı, Riyat Gül ve **Soner Oruç** değerli fotoğraflarını paylaşarak kitaba çok önemli katkılarda bulunmuşlardır.

İlker Oruç kapak tasarımının hazırlanmasında büyük bir özveriyle çalışmıştır.

Kerem Ali Boyla ve **Soner Oruç** metin tasarımını hazırlamışlardır.

ODTÜ Kuş Gözlem Topluluğu'nun tüm üyeleri ve diğer kuş gözlemcileri (bkz. **Kayıt sahipleri**) ODTÜ Arazisinde yıllarca düzenli bir şekilde gözleme çıkararak ve kayıtlarını elektronik postalar ya da KuşBank yolu ile diğer tüm kuş gözlemcilerle paylaşarak bu kitabın alt yapısı olan kuş gözlem verilerini sağlamışlardır. **Barbaros Demirci, Geoff Welch, Hilary Welch, Kerem Ali Boyla** ve **Özge Keşaplı Can** ellerindeki ek gözlem verilerini bizlere ulaştırmışlardır.

OKGT'nin kurucuları ve ilk üyelerinden **Barbaros Demirci, Bilge Bostan, Bulak Arpat, Ekin Uçar, Gençer Gençoğlu, Kerem Ali Boyla, Naim Harbelioğlu, Okan Arıhan, Okan Can, Özge Keşaplı Can, Özgür Keşaplı Didrickson, Soner Bekir** ve **Zeren Gürkan** ile **Ramazan Oruç** kitabın basımında sponsorluğunu üstlenmişlerdir.

Burada ismi geçen ve yer veremediğimiz tüm dostlarımıza bu önemli çalışmaya koydukları katkıdan dolayı çok teşekkür ederiz.

GİRİŞ

ODTÜ'nün Doğası

ODTÜ'nün ne denli önemli ve eşsiz bir doğasının olduğunu anlamak için güncel bir uydu görüntüsünden ODTÜ arazisinin Ankara içindeki konumuna bakmak yeterli olacaktır aslında. Milyonlarca betonun sıradaki lokması görünümünde, insan eliyle var edilmiş eşsiz bir alan, İç Anadolu'nun doğal varlığını koruyabilmiş yegane bozkırları ve bozkırın vahası konumunda bir sulak alan...:Eymir Gölü. Büyük bir şehre bu kadar yakın olan ve etrafında kendine eşdeğer başka bir alan olmayan, Türkiye'nin en büyük kampüs alanı olan bu korunaklı alan, elbetteki eşsiz bir doğa tasviri uyandıracaktır zihinlerimizde...

Gerçekten de ODTÜ, bizleri yanıltmıyor ve 33 milyonun üzerinde ağacıyla, yaklaşık 500 tür kır çiçeğiyle, 20 tür memeli canlısı, 10 tür sürüngenini, 140 tür kelebeği ve 224 kuş türüyle, şehrin gündelik hayatının ve koşuşturmacasının sıkıntısını yok edecek, bizlere temiz bir hava sunacak, insanlara yaşama dair farklı bilgiler verebilen bozulmamış bir doğa parçası konumunda.

ODTÜ'ye gelin biraz yakından bakalım:

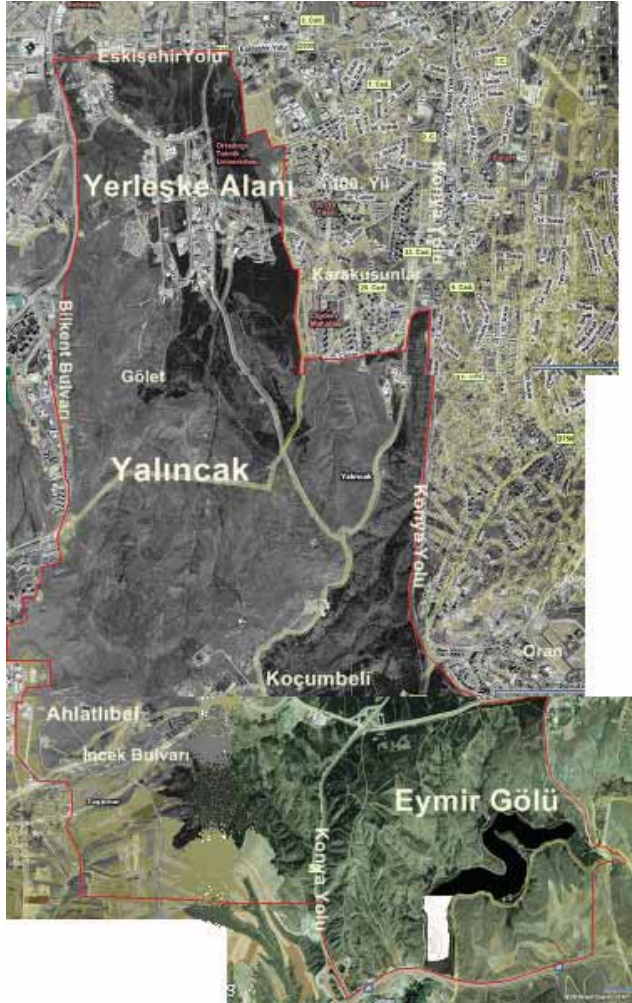
İlk gözümüze çarpanlar, öğrenim alanını oluşturan yurtlar bölgesini, A-1 kapısı yolunu ve bölümler arasında kalan bazı alanları kaplayan iğne yapraklı ormanlar, yol kenarlarındaki at kestaneleri ve genel peyzajı yansıtan onlarca tür çalı, süs bitkileri, meyve ağaçlarıdır. Mevsimsel olarak renkten renge giren bu türler, buldukları toprağın ve çevredeki binaların (son yıllarda inşa edilenleri hariç tutuyorum tabii) renkleriyle birlikte, görsel bir şölen sunarlar adeta bizlere.

Günlük hayatın koşuşturmacasında, sürekli bir yerlere yetişmeye çalışan ODTÜ'lülerin büyük bir çoğunluğu, ODTÜ'yü sadece bu alanlardan ibaret görürler ve bu büyüklüğe bile inanamazlar kimi zaman. Halbuki, ODTÜ arazisinin yalnızca %5'i konumundaki bu **Yerleşke alanı**, (bu raporda böyle adlandırılacaktır) diğer alanlar düşünüldüğünde ODTÜ'nün gerçek doğasının yanında, önemsenmeyecek düzeyde aslında.

Yalınca köyü, Ahlatlıbel ve Koçumbeli tepelik alanları, Bilkent sınırındaki vadi ve Demiray yurtlarının güneyindeki gölet, kısaca Yerleşke alanı ile Konya yolu ve İncek bulvarlarının sınırladığı alan, **ODTÜ-Yalınca** diye adlandırılacaktır bu raporda. Diğer bir alan: Eymir Gölü ve çevresindeki ormanlık alan ise **Eymir Gölü** olarak adlandırılacaktır.

ODTÜ Yalıncağ: Genel olarak iki dere yatağının ve tepelik alanların şekillendirdiği bu alan, dere yataklarında söğüt, iğde, kavak, dişbudak; çevrelerinde mahlep, badem, ahlat ve alıç ağaçlarıyla onlarca tür yoğun çalılık ve yer yer sazlık alanları barındırır. Ormanlık alanlar ise, temelde, yarısı saf karaçam ve diğer yarısı da karışık ibrelili ağaçlar (sarıçam-karaçam-sedir) yer yer geniş yapraklı ağaçlar ve dişbudaktan oluşur. Arazinin büyük bölümü, İç Anadolu'nun doğal olarak kalabilmiş yegane bozkırları ile 500 türe yakın çiçekli bitkiyi ve yer yer tarla kalıntılarını barındırır. Arazideki çıplak, kayalık alanlar ile çıplak taşlı topraklar daha çok gölet civarında ve Ahlatlıbel tepelerinde yoğunlaşır.

Eymir Gölü: ODTÜ arazisinin güneydoğusunda yaklaşık 120 hektarlık, sığ (max.6m) bir tatlısu gölüdür. Çevresi yoğun sazlıklarla kaplı, kimi kısımlarda ise çalılık ve kumlu sahilleri olan ve etrafı ODTÜ ormanıyla çevrili bu alanın, geçmişte Mogan Gölü'yle bağlantılı olduğu kısmı halen sazlık kalıntılarını barındırmaktadır.

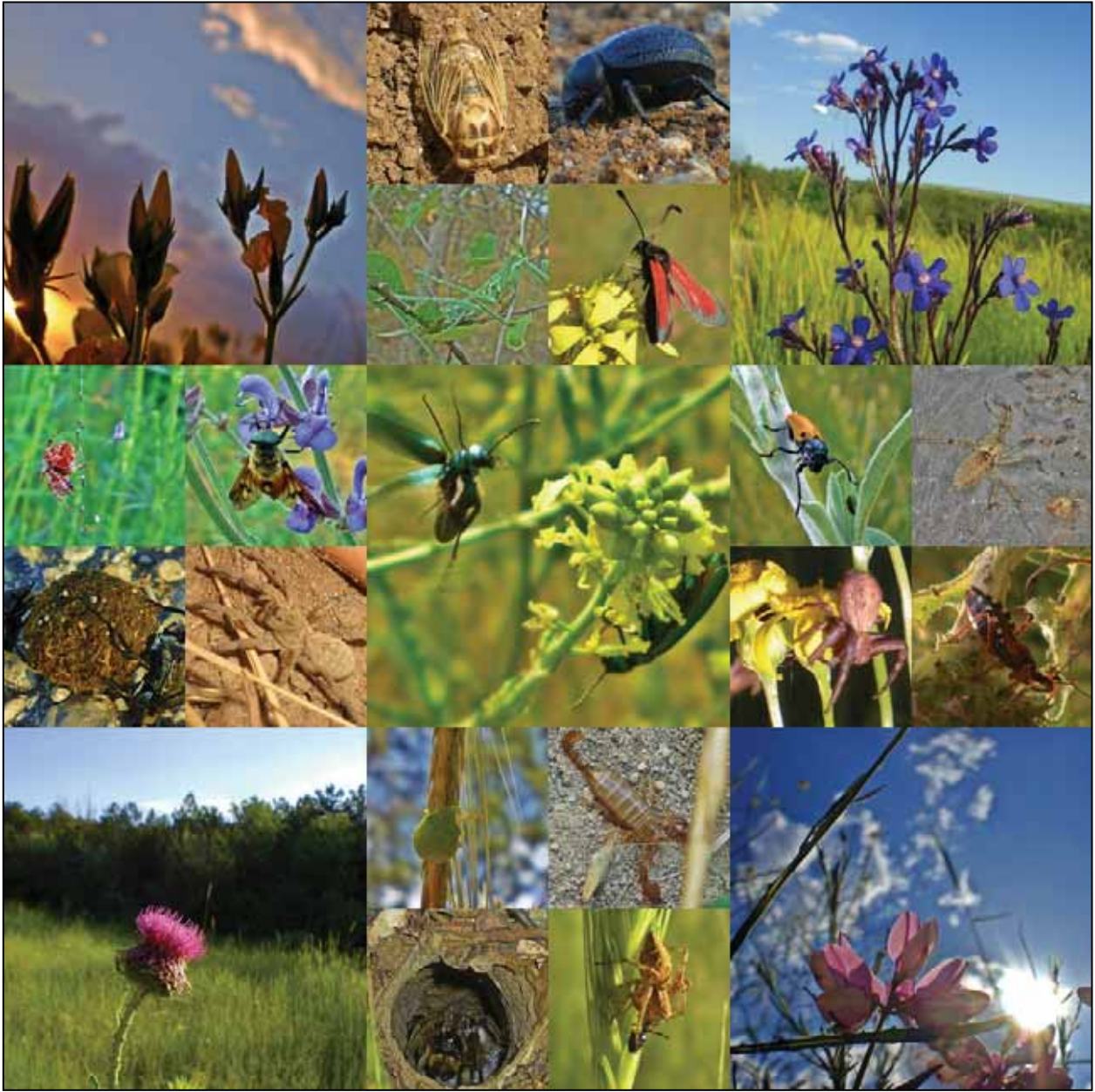

ODTÜ Arazisi, Ankara şehir merkezinin güneydoğusunda uzanan yaklaşık 45 km² lik bir alan kaplamaktadır. Arazi, kuzeyde Eskişehir yolu, batıda Bilkent Bulvarı, kuzeyde Konya yolu ve güneydoğuda Eymir Gölü civarından geçen Ankara çevre yolu ile sınırlanmıştır. Konya yolu ve İncek bulvarı arazinin içinden geçip, araziyi parçalara ayırmıştır.

Geniş ormanlık alanlar, bozkırlar, çalılıklar, sazlıklar, tarım alanları, dereboyu bitki örtüsü, kayalık alanlar, göller ve yerleşim alanlarından oluşan ODTÜ arazisi, bu özellikleri dolayısıyla bitki ve hayvan çeşitliliği açısından oldukça zengindir.

Elinizdeki bu rapor tüm bu zenginliklerden, üzerinde en çok çalışılmış canlıları "ODTÜ'nün Kuşları"nın konu almaktadır. ODTÜ Kuş Gözlem Topluluğu üyelerinin ve diğer kuş gözlemcilerinin 1995-2008 yılları arasında ODTÜ arazisinde yaptıkları gözlem arazileri sonucunda tespit ettikleri 224 tür ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır raporda. Bu raporla, birçok canlı türü için yegane sığınak, üreme ve

beslenme alanı olan ODTÜ arazisinin önemi bir kez daha ortaya konulmuş ve ve bu arazinin neden korunması gerektiği vurgulanmıştır.

ODTÜ'nün Böcekleri

Can Baldan

ODTÜ Arazisi, sahip olduğu doğal bozkırlarıyla ve zengin bitki çeşitliliği ile, birçok böcek türüne ev sahipliği yapmaktadır. Ekolojik dengenin sürekliliğinde son derece öneme sahip bu türlerle ilgili henüz herhangi bir araştırma çalışması bulunmamaktadır.

ODTÜ'nün Kelebekleri

Ayşegül Dursun, Güliz Karaarslan, Soner Oruç

ODTÜ'nün kuşları ve bitkilerinden sonra, üzerinde en çok bilgi sahibi olduğumuz canlı gurubu ODTÜ'nün kelebekleridir. El değmemiş doğal bitki örtüsüyle, yaklaşık 140 kelebek türünü barındıran ODTÜ Arazisi, Ankara'nın belki de kelebek zenginliği en fazla olan alanıdır. 350'den fazla kelebek türünün görüldüğü ülkemizde, ODTÜ Arazisi önemli bir kelebek alanıdır.

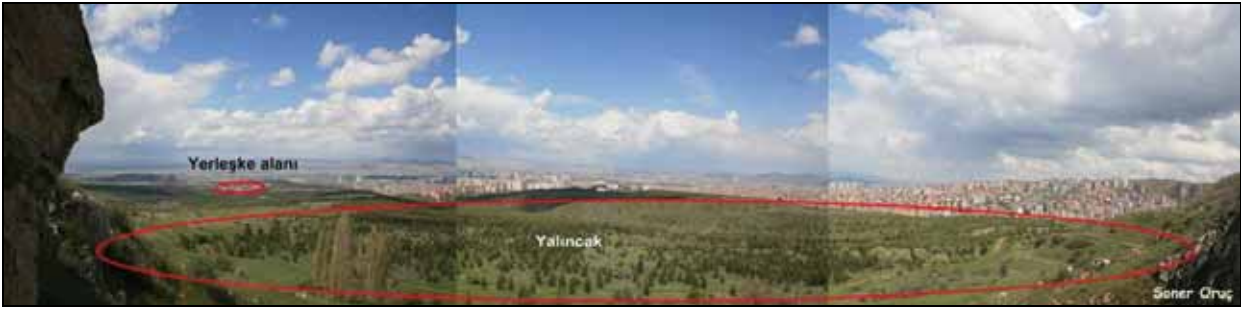

ODTÜ Arazisi

Soner Oruç

ODTÜ arazisinin yaklaşık %5'ini oluşturan Yerleşke alanı, bölümler, yurtlar, sosyal tesisler, çarşı, ODTÜ Kent lojmanları ve Teknokent'ten oluşmaktadır. İnsan elinin en çok değdiği, yapılaşmanın yoğunlaştığı bu alanlarda, daha çok peyzaj ögesi bitki ve ağaçlara rastlanırken, aralarda doğal yaşam alanlarına rastlamak da mümkündür. Buna rağmen, yerleşke alanı birçok canlıya ev sahipliği yapmaktadır.

Yerleşke'nin güneyinde bulunan Yalıncağ bölgesi, ibreli ormanlar, bozkırlar, dere yatakları, gölet ve kayalık alanları barındıran, doğallığını en çok koruyan alandır.

Gölet-Yalıncağ

Soner Oruç

Yalıncağ yolu üzerindeki gölet, taşkın önlemek amacıyla kurulmuştur. Alan, birçok tür için en önemli yaşam alanlarından ve su kaynaklarından biridir. Göletteki su miktarı yıllık yağ rejimine göre çok sık değişmektedir ve kimi zaman gölet taşmaktadır.

Yerleşke Alani (batı kesimleri)

Soner Oruç

Eymir Gölü, ODTÜ arazisinin güneydoğusunda çevresi 14 km olan 120 hektarlık sığ bir tatlısu gölüdür. Göl, barındırdığı yoğun sazlık alanlarla ve çevresindeki ormanlık alanla şehre bu kadar yakın olan ve birçok canlıının nefes alabildiği yegane alanlardan biridir.

Eymir Gölü

Soner Oruç

Eymir Gölü

Soner Oruç

ODTÜ'nün Doğası

Can Baldan, Güliz Karaarslan, Soner Oruç

ODTÜ'nün Doğası

Soner Oruç

AMAÇ

Bu raporun temel amacı, ODTÜ'nün kuş varlığını ortaya koyarak ODTÜ Arazisi'nin kuşlar açısından önemini vurgulamak ve ODTÜ doğasının korunması çalışmalarında başvuru kaynağı oluşturmaktır. Özelde ise, ODTÜ'de görülen kuşların mevsimsel aktivitelerini ve arazideki dağılımlarını bilimsel olarak ortaya koyarak, kuş gözlemcilerine ve araştırmacılara arazi çalışmalarında yol gösterici olmaktadır.

YÖNTEM

- Gözlem Kayıtlarının Derlenmesi:** Öncelikle Kuşbank'ta farkı alan adlarıyla girilmiş ODTÜ kayıtları (ODTÜ Kampüsü, ODTÜ Yalıncağ, METU Campus...) ve Eymir Gölü kayıtları (Eymir Gölü, Lake Eymir...) indirilerek tek bir tabloda toplandı. Daha sonra "okgt" ve "toygar" haberleşme listelerindeki elektronik postalar taranarak ODTÜ arazi notlarını içeren elektronik postalara ulaşıldı ve bunlar da önceki tabloya eklendi. En son ise, 1998 yılında yürütülen ODTÜ'nün Kuşları Projesi kayıtları ve 2002 ve 2003 yıllarında ODTÜ'de yapılan kuş halkalama çalışması kayıtları da eklenerek 52 farklı kullanıcı tarafından kayıt altına alınmış, 543 gözlem kaydından oluşan 8409 satırlık bir tablo oluşturuldu.
- Tür Listesinin oluşturulması:** Gözlemlerde kaydedilen türler değerlendirilerek daha önce oluşturulmuş ODTÜ Kuşları Tür Listesi güncellendi ve 224 türden oluşan son liste, Türkiye ve Avrupa'nın Kuşları kitabındaki bilimsel sıra referans alınarak düzenlendi.
- Tür dosyalarının oluşturulması:** Her türün gözlem kayıtları ayıklanarak tür dosyaları oluşturuldu. Tür dosyalarında, türün tüm kayıtları ve türün, günlere, aylara ve yıllara göre gözlenen birey sayılarını gösteren tablolar oluşturuldu.
- Tür statülerinin belirlenmesi:** Tür dosyalarındaki gözlem verileri, tablolar ve türle ilgili ODTÜ arazisindeki genel gözlem deneyimleri yorumlanarak türün ODTÜ arazi dahilindeki statüsü belirlendi.
  - Tür Statüleri:**
    - H: Yerli tür** → Her mevsim görülen türlerdir. Bu türler ODTÜ Arazisi içinde kesin üreme kaydı olan türlerdir.
    - Y: Yaz göçmeni** → İlkbahar ve yaz aylarında gelip, ODTÜ arazisinde üredikten sonra sonbaharda geri göç eden türlerdir.
    - K: Kış göçmeni** → ODTÜ arazisini kışın konaklamak ve beslenmek amacıyla kullanan türlerdir. ODTÜ arazisinde üremezler.
    - G: Geçit türü** → ODTÜ arazisinde sadece ilkbahar ve sonbahar göç dönemlerinde görülen türlerdir. ODTÜ Arazisinde üremezler.
    - n: Nadir (Rastlantısal) konuk** → ODTÜ arazisinde 1-2 defa görülmüş türlerdir. Bunlar, ya yolunu şaşırılmış türler ya da ODTÜ üzerinden geçerken rastlantısal olarak kaydedilen türlerdir.

Bunların dışında, yukarıdaki kısaltmaların küçük harfleri olan "h, y, k, g" türün ikincil statüsünü temsil eder. İkincil statüler, türün, temsil ettiği mevsimde asıl statüsünden daha nadir olarak görüldüğünü gösterir. Örneğin, statüsü **Gk** olan "çivgın" (*Phylloscopus collybita*) ODTÜ için yaygın bir geçit türü olmasına rağmen, kış aylarında seyrek olarak ve az sayıda da olsa rastlanabilen bir türdür.

Örnek statüler:

KG: Kış göçmeni ve Geçit türü. ODTÜ'de daha çok kış mevsimi ve yakın aylarda görülmekle birlikte göç zamanı da yoğun geçit yapan türlerdir. ODTÜ'de üremezler.

YG: Yaz göçmeni ve Geçit türü. ODTÜ'de bahar göçlerinde ve yazın görülen bu türlerin, kaydedilen bireylerinin bir kısmı ODTÜ'de ürerler.

5. **Tür sorumluları:** Oluşturulan 224 tür dosyası 7 tür sorumlusu arasında paylaşıldı.

Tür No	Tür Sorumlusu
1-28	Soner Oruç
29-57	Kasım Kırlangıç
58-79	Emre Öztürk
80-126	Güliz Karaarslan
127-135	Ayşegül Dursun
136-153	Özgül Yahyaoğlu, Birgül Çakır
154-170	Soner Oruç
171-186	Birgül Çakır
187-224	Soner Oruç, Birgül Çakır

6. **Tür bilgilerinin yazılması:** Tür sorumluları, kendi türlerinin dosyalarındaki gözlem kayıtlarını, tablo ve grafikleri yorumlayarak, **türün statüsünü, bolluğunu, görülme sıklığını, yaygınlığını** ve **görüldüğü alanları** açıklayan tür bilgileri dosyasını oluşturdular. 10 ve 10'dan daha az gözlem kaydına sahip türlerin kayıtlarını da bu dosyaya koydular. Bazı türlerin tasvirlerinde, türün benzer türlerden nasıl ayırt edilebileceği ve sesiyle ilgili bilgiler de yazıldı.

- Türün statüsü:** ODTÜ Kuşları Tür Listesi'nde yazılan statü kısaltmalarının açılımlarıdır: Yaz göçmeni ve geçit türü (YG), Kış göçmeni (K), Nadir konuk (n)...
- Türün bolluğu:** Türün arazide görüldüğü andaki sayısını gösteren ifadedir. Bu ifade türün genel davranışlarını da (sürücül mü, tek mi, çift mi...) açıklar.
Tek tük: Genelde 1 veya 2'li olarak rastlanan türler
Az sayıda: Görüldüğünde 3-5 tane rastlanan türler
Çok sayıda: Görüldüğünde 5-10 tane rastlanan türler (küçük sürüler)
Sürüler halinde: 10 ve üzeri sayılarda görülen türler.
- Türün Yaygınlığı:** ODTÜ arazisinde, türün görülebileceği alanların çokluğu, çeşitliliği ve büyüklüğü ile ilgili bir kıstastır.
Lokal: Sadece belli ve tek tük habitatda görülen türlerdir. Bunlar tek bir bitki türüne, kayaç yapısına ya da sulak alana bağımlı türlerdir.
Seyrek: Az sayıda habitatda dağılım gösteren türlerdir.
Yaygın: Arazi genelinde çeşitli ve çok fazla habitatda dağılım gösteren türlerdir.
- Türün görülme sıklığı:** Türün, ODTÜ'de bulunduğu dönemler dahilinde arazide görülme olasılığını temel alan kriterdir. Türün yıldan yıla ODTÜ'de görülüp görülmediğini de ifade eder.
Nadir: En fazla 2-3 kaydı olan bu türleri görebilme olasılığı çok düşüktür. Rastlantısal türler bu sınıftadır.
Seyrek: Her yıl görül(e)meyen türlerdir.
Sık: Arandığı zaman kolayca bulunabilen türlerdir.
Her zaman: ODTÜ'de bulunduğu dönemlerde her yıl kolayca rastlanan türlerdir

7. **Tür bilgilerinin düzeltilmesi:** Tür sorumlularının yazdığı tür bilgileri, uzmanlarca değerlendirilerek gerekli düzeltmeler ve eklemeler yapıldı ve tür tasvirleri son halini aldı.

ODTÜ KUŞ TÜRLERİ LİSTESİ

Sıra	Tür Adı	Bilimsel Adı	İngilizce Adı	Statusü
1.	Bahri	<i>Podiceps cristatus</i>	Great Crested Grebe	H
2.	Kara boyunlu batağan	<i>Podiceps nigricollis</i>	Black-necked Grebe	n
3.	Küçük batağan	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Little Grebe	H
4.	Karabatak	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Cormorant	KG
5.	Balaban	<i>Botaurus stellaris</i>	Bittern	n
6.	Küçük balaban	<i>Ixobrychus minutus</i>	Little Bittern	nY
7.	Alaca balıkçıl	<i>Ardeola ralloides</i>	Squacco Heron	G
8.	Gece balıkçılı	<i>Nycticorax nycticorax</i>	Night Heron	G
9.	Büyük ak balıkçıl	<i>Egretta alba</i>	Great White Egret	nK
10.	Küçük ak balıkçıl	<i>Egretta garzetta</i>	Little Egret	nG
11.	Gri balıkçıl	<i>Ardea cinerea</i>	Grey Heron	KG
12.	Erguvani balıkçıl	<i>Ardea purpurea</i>	Purple Heron	nG
13.	Leylek	<i>Ciconia ciconia</i>	White Stork	G
14.	Kara leylek	<i>Ciconia nigra</i>	Black Stork	nG
15.	Kuşu	<i>Cygnus olor</i>	Mute Swan	n
16.	Boz kaz	<i>Anser anser</i>	Greylag Goose	n
17.	Sakarca	<i>Anser albifrons</i>	White-fronted Goose	n
18.	Angıt	<i>Tadorna ferruginea</i>	Ruddy Shelduck	Gh
19.	Yeşilbaş	<i>Anas platyrhynchos</i>	Mallard	Kg
20.	Fiyu	<i>Anas penelope</i>	Eurasian Wigeon	nG
21.	Çamurcun	<i>Anas crecca</i>	Teal	GK
22.	Çıkrıkçın	<i>Anas querquedula</i>	Garganey	nG
23.	Kaşıkğaga	<i>Anas clypeata</i>	Shoveler	K
24.	Macar ördeği	<i>Netta rufina</i>	Red-crested Pochard	G
25.	Elmabaş patka	<i>Aythya ferina</i>	Pochard	K
26.	Pasbaş patka	<i>Aythya nyroca</i>	Ferruginous Duck	n
27.	Sütlabi	<i>Mergellus albellus</i>	Smew	nK
28.	Dikkuyruk	<i>Oxyura leucocephala</i>	White-headed duck	n
29.	Balık kartalı	<i>Pandion haliaetus</i>	Osprey	nG
30.	Ak kuyruklu kartal	<i>Haliaeetus albicilla</i>	White-tailed Eagle	n
31.	Kara çaylak	<i>Milvus migrans</i>	Black Kite	nG
32.	Yılan kartalı	<i>Circaetus gallicus</i>	Short-toed Eagle	Y
33.	Küçük akbaba	<i>Neophron percnopterus</i>	Egyptian Vulture	n
34.	Sakallı akbaba	<i>Gypaetus barbatus</i>	Lammergeier	n
35.	Kara akbaba	<i>Aegyptius monachus</i>	Black Vulture	nG
36.	Saz delicesi	<i>Circus aeruginosus</i>	Marsh Harrier	Gk
37.	Gökçe delice	<i>Circus cyaneus</i>	Hen Harrier	Gk
38.	Bozkır delicesi	<i>Pallid Harrier</i>	Circus macrourus	nG
39.	Çayır delicesi	<i>Circus pygargus</i>	Montagu's Harrier	nG
40.	Atmaca	<i>Accipiter nisus</i>	Sparrowhawk	H
41.	Yoz atmaca	<i>Accipiter brevipes</i>	Levant Sparrowhawk	nG

Sıra	Tür Adı	Bilimsel Adı	İngilizce Adı	Statüsü
42.	Çakır	<i>Accipiter gentilis</i>	Goshawk	H
43.	Şahin	<i>Buteo buteo</i>	Buzzard	KG
44.	Paçalı şahin	<i>Buteo lagopus</i>	Rough-legged Buzzard	nK
45.	Kızıl şahin	<i>Buteo rufinus</i>	Long-legged Buzzard	H
46.	Arı şahini	<i>Pernis apivorus</i>	Honey Buzzard	G
47.	Küçük kartal	<i>Hieraaetus pennatus</i>	Booted Eagle	YG
48.	Kaya kartalı	<i>Aquila chrysaetos</i>	Golden Eagle	n
49.	Şah kartal	<i>Aquila heliaca</i>	Imperial Eagle	n
50.	Büyük orman kartalı	<i>Aquila clanga</i>	Greater Spotted Eagle	KG
51.	Küçük orman kartalı	<i>Aquila pomarina</i>	Lesser Spotted Eagle	G
52.	Gökdoğan	<i>Falco peregrinus</i>	Peregrine	G
53.	Delice doğan	<i>Falco subbuteo</i>	Hobby	nG
54.	Boz doğan	<i>Falco columbarius</i>	Merlin	nK
55.	Kerkenez	<i>Falco tinnunculus</i>	Kestrel	H
56.	Küçük kerkenez	<i>Falco naumanni</i>	Lesser Kestrel	nG
57.	Aladoğan	<i>Falco vespertinus</i>	Red-footed Falcon	G
58.	Çilkeklik	<i>Perdix perdix</i>	Grey Partridge	H
59.	Kınalı keklik	<i>Alectoris chukar</i>	Chukar	H
60.	Bıldırcın	<i>Coturnix coturnix</i>	Quail	YG
61.	Bıldırcınkilavuzu	<i>Corncrake</i>	Crex crex	nG
62.	Küçük suyelvesi	<i>Porzana pusilla</i>	Baillon's Crake	n
63.	Sukılavuzu	<i>Rallus aquaticus</i>	Water Rail	nK
64.	Sutavuğu	<i>Gallinula chloropus</i>	Moorhen	H
65.	Sakarmeke	<i>Fulica atra</i>	Coot	Kh
66.	Turna	<i>Grus grus</i>	Crane	G
67.	Kocagöz	<i>Burhinus oediconemus</i>	Stone Curlew	n
68.	Kızkuşu	<i>Vanellus vanellus</i>	Lapwing	n
69.	Suçulluğu	<i>Gallinago gallinago</i>	Common Snipe	nK
70.	Çulluk	<i>Scolopax rusticola</i>	Woodcock	K
71.	Kara kızılback	<i>Tringa erythropus</i>	Spotted Redshank	n
72.	Orman düdükçünü	<i>Tringa glareola</i>	Wood Sandpiper	n
73.	Yeşil düdükçün	<i>Tringa ochropus</i>	Green Sandpiper	nG
74.	Dere düdükçünü	<i>Actitis hypoleucos</i>	Common Sandpiper	G
75.	Karabaş martı	<i>Larus ridibundus</i>	Black-headed Gull	KG
76.	Akdeniz martısı	<i>Larus melanocephalus</i>	Mediterranean Gull	nG
77.	Gülen sumru	<i>Gelochelidon nilotica</i>	Gull-billed Tern	n
78.	Sumru	<i>Sterna hirundo</i>	Common Tern	G
79.	Ak kanatlı sumru	<i>Chlidonias leucopterus</i>	White-winged Black Tern	G
80.	Kaya güvercini	<i>Columba livia</i>	Rock Dove	H
81.	Gökçe güvercin	<i>Columba oenas</i>	Stock Dove	nG
82.	Tahtalı	<i>Columba palumbus</i>	Wood Pigeon	n
83.	Kumru	<i>Streptopelia decaocto</i>	Collared Dove	H
84.	Üveyik	<i>Streptopelia turtur</i>	Turtle Dove	Y
85.	Küçük kumru	<i>Stigmatopelia senegalensis</i>	Laughing Dove	n

Sıra	Tür Adı	Bilimsel Adı	İngilizce Adı	Statüsü
86.	Yeşil papağan	<i>Psittacula krameri</i>	Ring-necked Parakeet	H
87.	Tepeli guguk	<i>Clamator glandarius</i>	Great Spotted Cuckoo	Y
88.	Guguk	<i>Cuculus canorus</i>	Cuckoo	YG
89.	Kukumav	<i>Athena noctua</i>	Little Owl	H
90.	İshakkuşu	<i>Otus scops</i>	Scops Owl	Y
91.	Puhu	<i>Bubo bubo</i>	Eagle Owl	n
92.	Kulaklı orman baykuşu	<i>Asio otus</i>	Long-eared Owl	KGh
93.	Kır baykuşu	<i>Asio flammeus</i>	Short-eared Owl	n
94.	Peçeli baykuş	<i>Tyto alba</i>	Barn Owl	n
95.	Çobanaldatan	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Nightjar	Y
96.	Akkarınlı ebabil	<i>Alpus melba</i>	Alpine Swift	nG
97.	Ebabil	<i>Apus apus</i>	Swift	Gy
98.	Boz ebabil	<i>Pallid Swift</i>	Apus pallidus	nG
99.	Yalıçapkını	<i>Alcedo atthis</i>	Kingfisher	nG
100.	İbibik	<i>Upupa epops</i>	Hoopoe	YG
101.	Arıkuşu	<i>Merops apiaster</i>	Bee-eater	G
102.	Gökkuzgun	<i>Coracias garrulus</i>	Roller	nG
103.	Yeşil ağaçkakan	<i>Picus viridis</i>	Green Woodpecker	nK
104.	Alaca ağaçkakan	<i>Dendrocopos syriacus</i>	Syrian Woodpecker	H
105.	Orman Ağaçkakanı	<i>Dendrocopos major</i>	Great Spotted Woodpecker	n
106.	Küçük ağaçkakan	<i>Dendrocopos minor</i>	Lesser Spotted Woodpecker	H
107.	Boyunçeviren	<i>Jynx torquilla</i>	Wryneck	G
108.	Orman toygarı	<i>Lullula arborea</i>	Woodlark	Gy
109.	Tarlakuşu	<i>Alauda arvensis</i>	Skylark	Gh
110.	Tepeli toygar	<i>Galerida cristata</i>	Crested Lark	H
111.	Bozkır toygarı	<i>Calandrella brachydactyla</i>	Short-toed Lark	nG
112.	Boğmaklı toygar	<i>Melanocorypha calandra</i>	Calandra Lark	G
113.	Küçük boğmaklı toygar	<i>Melanocorypha bimaculata</i>	Bimaculated Lark	YG
114.	Kulaklı toygar	<i>Eremophila alpestris</i>	Shore Lark	n
115.	Kum kırlangıcı	<i>Riparia riparia</i>	Sand Martin	nG
116.	Ev kırlangıcı	<i>Delichon urbica</i>	House Martin	G
117.	Kızıl Kırlangıç	<i>Hirundo daurica</i>	Red-rumped Swallow	nG
118.	Kırlangıç	<i>Hirundo rustica</i>	Swallow	Gy
119.	Ağaç incirkuşu	<i>Anthus trivialis</i>	Tree Pipit	G
120.	Çayır incirkuşu	<i>Anthus pratensis</i>	Meadow Pipit	G
121.	Kızıl gerdanlı incirkuşu	<i>Anthus cervinus</i>	Red-throated Pipit	nG
122.	Dağ incirkuşu	<i>Anthus spinoletta</i>	Water Pipit	nK
123.	Kır İncirkuşu	<i>Anthus campestris</i>	Tawny Pipit	G
124.	Ak kuyruksallayan	<i>Motacilla alba</i>	White Wagtail	G
125.	Dağ kuyruksallayanı	<i>Motacilla cinerea</i>	Grey Wagtail	Gk
126.	Sarı kuyruksallayan	<i>Motacilla flava</i>	Yellow Wagtail	G
127.	Dağbülbülü	<i>Prunella modularis</i>	Dunnock	K
128.	Benekli Bülbül	<i>Thrush Nightingale</i>	Luscinia luscinia	G
129.	Bülbül	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Nightingale	YG

Sıra	Tür Adı	Bilimsel Adı	İngilizce Adı	Statüsü
130.	Taş bülbülü	<i>Irania gutturalis</i>	White-throated Robin	Y
131.	Kızılgerdan	<i>Erithacus rubecula</i>	Robin	KG
132.	Taşkuşu	<i>Saxicola torquata</i>	Stonechat	Gy
133.	Çayır taşkuşu	<i>Saxicola rubetra</i>	Whinchat	G
134.	Kara kızılkuyruk	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Black Redstart	Y
135.	Kızılkuyruk	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Redstart	G
136.	Kuyrukkakan	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Wheatear	YG
137.	Kara kulaklı kuyrukkakan	<i>Oenanthe hispanica</i>	Black-eared Wheatear	Y
138.	Boz kuyrukkakan	<i>Oenanthe isabellina</i>	Isabelline Wheatear	Y
139.	Alaca kuyrukkakan	<i>Oenanthe pleschanka</i>	Pied Wheatear	nG
140.	Ak sırtlı kuyrukkakan	<i>Oenanthe finschii</i>	Finsch's Wheatear	nG
141.	Taşkızılı	<i>Monticola saxatilis</i>	Rock Thrush	nG
142.	Karatavuk	<i>Turdus merula</i>	Blackbird	H
143.	Boğmaklı ardıç	<i>Turdus torquatus</i>	Ring Ouzel	nG
144.	Tarla ardıcı	<i>Turdus pilaris</i>	Fieldfare	K
145.	Kızıl ardıç	<i>Turdus iliacus</i>	Redwing	KG
146.	Öter ardıç	<i>Turdus philomelos</i>	Song Thrush	G
147.	Ökse ardıcı	<i>Turdus viscivorus</i>	Mistle Thrush	KGh
148.	Saz kamışçını	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Reed Warbler	YG
149.	Çalı kamışçını	<i>Acrocephalus palustris</i>	Marsh Warbler	G
150.	Büyük kamışçın	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Great Reed Warbler	Y
151.	Bıyıklı kamışçın	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	Moustached Warbler	nG
152.	Kındıra kamışçını	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Sedge Warbler	nG
153.	Kamışbülbülü	<i>Cettia cetti</i>	Cetti's Warbler	Yh
154.	Ak mukallit	<i>Hippolais pallida</i>	Olivaceous Warbler	YG
155.	Dağ mukallidi	<i>Hippolais languida</i>	Upcher's Warbler	nG
156.	Zeytin mukallidi	<i>Hippolais olivetorum</i>	Olive-tree Warbler	nG
157.	Sarı mukallit	<i>Hippolais icterina</i>	Icterine Warbler	nG
158.	Boz ötleğen	<i>Sylvia borin</i>	Garden Warbler	G
159.	Ak gerdanlı ötleğen	<i>Sylvia communis</i>	Whitethroat	YG
160.	Küçük ak gerdanlı ötleğen	<i>Sylvia curruca</i>	Lesser Whitethroat	YG
161.	Çizgili ötleğen	<i>Sylvia nisoria</i>	Barred Warbler	G
162.	Kara başlı ötleğen	<i>Sylvia atricapilla</i>	Blackcap	G
163.	Maskeli ötleğen	<i>Sylvia melanocephala</i>	Sardinian Warbler	G
164.	Ak gözlü ötleğen	<i>Sylvia hortensis</i>	Orphean Warbler	Y
165.	Doğu çivgını	<i>Phylloscopus orientalis</i>	Eastern Bonelli's Warbler	nG
166.	Orman söğütbülbülü	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Wood Warbler	G
167.	Çivgin	<i>Phylloscopus collybita</i>	Chiffchaff	Gk
168.	Söğütbülbülü	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Willow Warbler	G
169.	Çalikuşu	<i>Regulus regulus</i>	Goldcrest	GK
170.	Sürmeli çalikuşu	<i>Regulus ignicapillus</i>	Firecrest	GK
171.	Benekli sinekkapan	<i>Muscicapa striata</i>	Spotted Flycatcher	G
172.	Küçük sinekkapan	<i>Ficedula parva</i>	Red-breasted Flycatcher	G
173.	Kara sinekkapan	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Pied Flycatcher	G

Sıra	Tür Adı	Bilimsel Adı	İngilizce Adı	Statüsü
174.	Alaca Sinekkapan	<i>Ficedula semitorquata</i>	Semicollared Flycatcher	nG
175.	Halkalı sinekkapan	<i>Ficedula albicollis</i>	Collared Flycatcher	G
176.	Bıyıklı Baştankara	<i>Panurus biarmicus</i>	Bearded Tit	H
177.	Uzun kuyruklu baştankara	<i>Aegithalos caudatus</i>	Long-tailed Tit	H
178.	Çulhakuşu	<i>Remiz pendulinus</i>	Penduline Tit	H
179.	Çam baştankarası	<i>Parus ater</i>	Coal Tit	H
180.	Mavi baştankara	<i>Parus caeruleus</i>	Blue Tit	Kh
181.	Büyük baştankara	<i>Parus major</i>	Great Tit	H
182.	Sıvacıkuşu	<i>Sitta europea</i>	Nuthatch	n
183.	Kaya sıvacıkuşu	<i>Sitta neumeyer</i>	Rock Nuthatch	H
184.	Orman tırnaşıkkuşu	<i>Certhia familiaris</i>	Eurasian Treecreeper	n
185.	Bahçe tırnaşıkkuşu	<i>Certhia brachydactyla</i>	Short-toed Treecreeper	KG
186.	Çitkuşu	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Wren	H
187.	Büyük örümcekkuşu	<i>Lanius excubitor</i>	Great Grey Shrike	nK
188.	Kara alınlı örümcekkuşu	<i>Lanius minor</i>	Lesser Grey Shrike	YG
189.	Kızıl sırtlı örümcekkuşu	<i>Lanius collurio</i>	Red-backed Shrike	YG
190.	Kızıl başlı örümcekkuşu	<i>Lanius senator</i>	Woodchat Shrike	nG
191.	Maskeli örümcekkuşu	<i>Lanius nubicus</i>	Masked Shrike	Y
192.	Alakarga	<i>Garrulus glandarius</i>	Jay	H
193.	Saksağan	<i>Pica pica</i>	Magpie	H
194.	Ekin kargası	<i>Corvus frugilegus</i>	Rook	Ky
195.	Leş kargası	<i>Corvus corone</i>	Hooded Crow	n
196.	Küçük karga	<i>Corvus monedula</i>	Jackdaw	G
197.	Sarıasma	<i>Oriolus oriolus</i>	Golden Oriole	YG
198.	Çiğdeci	<i>Acridotheres tristis</i>	Common Myna	?
199.	Sığırcık	<i>Sturnus vulgaris</i>	Starling	H
200.	Ala sığırcık	<i>Sturnus roseus</i>	Rose-coloured Starling	G
201.	Kaya serçesi	<i>Petronia petronia</i>	Rock Sparrow	H
202.	Serçe	<i>Passer domesticus</i>	House Sparrow	H
203.	Ağaç serçesi	<i>Passer montanus</i>	Tree Sparrow	H
204.	Dağ ispinozu	<i>Fringilla montifringilla</i>	Brambling	K
205.	İspinoz	<i>Fringilla coelebs</i>	Chaffinch	KG
206.	Küçük iskete	<i>Serinus serinus</i>	Serin	KG
207.	Kara iskete	<i>Serinus pusillus</i>	Red-fronted Serin	n
208.	Ketenkuşu	<i>Carduelis cannabina</i>	Linnet	Kh
209.	Kara başlı iskete	<i>Carduelis spinus</i>	Siskin	KG
210.	Saka	<i>Carduelis carduelis</i>	Goldfinch	H
211.	Florya	<i>Carduelis chloris</i>	Greenfinch	KGy
212.	Şakrakkuşu	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Bullfinch	Kg
213.	Kocabaş	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Hawfinch	K
214.	Çütre	<i>Carpodacus erythrinus</i>	Common Rosefinch	nG
215.	Çaprazgaga	<i>Loxia curvirostra</i>	Crossbill	K
216.	Tarla kirazkuşu	<i>Miliaria calandra</i>	Corn Bunting	Kh
217.	Kaya kirazkuşu	<i>Emberiza cia</i>	Rock Bunting	Kh

Sıra	Tür Adı	Bilimsel Adı	İngilizce Adı	Statüsü
218.	Ak başlı kirazkuşu	<i>Emberiza leucocephala</i>	Pine Bunting	nK
219.	Sarı kirazkuşu	<i>Emberiza citrinella</i>	Yellowhammer	K
220.	Bahçe kirazkuşu	<i>Emberiza cirlus</i>	Cirl Bunting	nG
221.	Kara başlı kirazkuşu	<i>Emberiza melanocephala</i>	Black-headed Bunting	Y
222.	Kirazkuşu	<i>Emberiza hortulana</i>	Ortolan Bunting	YG
223.	Bataklık kirazkuşu	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Reed Bunting	nG
224.	Ak kaşlı kirazkuşu	<i>Emberiza rustica</i>	Rustic Bunting	nK

Fotograflar: Melih Özbek, Riyat Gül, Soner Oruç

KAYIT SAHIPLERİ LİSTESİ

Kayıt Sayısı	Kayıt Sahipleri
103	Soner Oruç
49	Geoff Welch
45	Barbaros Demirci, JoseTavares
28	Korhan Özkan
27	Gençer Gençoğlu, Dicle Tuba Kılıç
25	Emre Öztürk, Esra Per
22	Bahtiyar Kurt
20	Kerem Ali Boyla
18	Ian Richardson
14	Emin Yoğurtçuoğlu
12	Özge Keşaplı Can
9	Deniz Mengüllüoğlu
8	Can Bilgin
6	Melike Hemmami
5	Cenk Türkman
4	Burcu Arık, Özge Çelik, Çağıl Doğan
3	Eray Çağlayan, Deniz Tokatlı, Okan Can
2	Ersin Haspolatlı, Güliz Kararaslan, Kasım Kırlangıç, Gökhan Güven, Berna Coşkun, Emre Kaytan
1	Alp Akoğlu, Birgül Çakır, Derya Kahraman, Güven Eken, Heike Thol-Schmitz, Hümeysra Bahçeci, İlhan Çelikoba, Mukadder Arslan, Özgür Elöz, Taner Karagöz, Zeren Gürkan, Canan Gündoğdu, Cemal Ersin, Cem Orkun Kıraç, Hazal Korkusuz, Erhan Özmen, Guy M. Kirwan, Kiraz Erciyas, Max Kasperek Verlag, Beaman M., Riyat Gül, Süleyman Ekşioğlu, Tansu Tuncalı

TÜR TASVİRLERİ

1. Bahri - *Podiceps cristatus* - Great Crested Grebe (H)

Eymir Gölü'nde, çok sayıda ve her zaman görülebilen yerli bir türdür. Genellikle çiftler halinde görülen bahrilerin, ilkbahardaki kur danslarına sıkça rastlanır. Eymir Gölü'nde biyomanipulasyon uygulaması amacıyla yapılan balıkçılık faaliyetleri sırasında ağlara takılıp ölen bireylerin olduğu tespit edilmiştir.

2. Kara boyunlu batağan - *Podiceps nigricollis* - Black-necked Grebe (n)

Nadir rastlanan bir türdür. Tek kaydı, 2005 yılında Eymir Gölü'ndendir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	10.08.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu

3. Küçük batağan - *Tachybaptus ruficollis* - Little Grebe (H)

Eymir Gölü'nde, az sayıda fakat sıkça rastlanan yerli bir türdür. 2005 yılında Yalıncağ'taki gölette de bir çiftin ürettiği tespit edilmiştir; fakat bu tarihten sonra bu gölette hiç görülmemiştir.

4. Karabatak - *Phalacrocorax carbo* - Cormorant (KG)

Eymir Gölü'nde, az sayıda ve seyrek olarak rastlanan, kış göçmeni ve geçit türüdür. Geçit yaparken, Yalıncağ'taki gölette de nadiren rastlanabilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	21.10.2007	10	Soner Oruç, Birgül Çakır, Emre Öztürk, Güliz Karaarslan, Necla Türemez
Eymir Gölü	24.11.2004	3	Jose Tavares
Eymir Gölü	07.02.2001	2	Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	24.03.1996	10	Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	10.03.1996	1	Bahtiyar Kurt, Okan Can, Deniz, Serhat
Eymir Gölü	17.12.1995	1	Kerem Ali Boyla

5. Balaban - *Botaurus stellaris* - Bittern (n)

Nadir rastlanan bir türdür. Tek kaydı, 1995 yılında Eymir Gölü'nde görülen bir bireydir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	17.12.1995	1	Kerem Ali Boyla

6. Küçük balaban - *Ixobrychus minutus* - Little Bittern (nY)

Nadir olarak kayda geçen, Eymir Gölü için muhtemel yaz göçmenidir.

7. Alaca balıkçıl - *Ardeola ralloides* - Squacco Heron (G)

Eymir Gölü'nde, az sayıda rastlanan bir geçit türüdür. 2000 yılında Eymir'deki fidanlıkta üremiş olabilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	09.08.2006	3	Korhan Özkan
Eymir Gölü	10.08.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu
Eymir Gölü	01.07.2001	6	Barbaros Demirci
Eymir Gölü	09.09.2000	3	Barbaros Demirci, Özge Çelik, Tuba Kılıç
Eymir Gölü	08.09.2000	2	Barbaros Demirci, Özge Çelik, Tuba Kılıç
Eymir Gölü	14.05.2000	10	Çağatay Tavsanoglu, Hakan Gur, Utku Perktas

Bahri - Eymir Gölü

Soner Oruç

Küçük batağan-Mogan Gölü

Riyat Gül

Küçük balaban-Mogan Gölü

Riyat Gül

Alaca balıkçıl - Eymir Gölü

Soner Oruç

Gece balıkçılı-Mogan Gölü Melih Özbek

8. Gece balıkçılı - *Nycticorax nycticorax* - Night Heron (G)
Eymir Gölü'nde, yazın az sayıda beslenmeye gelen bir geçit türüdür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	10.08.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu
Eymir Gölü	01.07.2001	5	Barbaros Demirci
Eymir Gölü	02.09.2000	2	Süleyman Ekşioğlu, Berna Coşkun

9. Büyük ak balıkçıl - *Egretta alba* - Great White Egret (nG)
Eymir Gölü'nde, tek tük ve seyrek olarak rastlanan nadir bir geçit türüdür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	26.10.2008	1	Korhan Özkan
Eymir Gölü	01.01.2005	1	Cenk Türkman, Emin Yoğurtçuoğlu
Eymir Gölü	14.12.1997	2	Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	10.03.1996	1	Bahtiyar Kurt, Okan Can, Deniz, Serhat
Eymir Gölü	17.12.1995	1	Kerem Ali Boyla

Küçük ak balıkçıl-Mogan Gölü Melih Özbek

10. Küçük ak balıkçıl - *Egretta garzetta* - Little Egret (nG)
Eymir Gölü'nde, az sayıda ve nadir olarak rastlanan bir geçit türüdür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	26.07.2008	1	Can Baldan, Kasım Kırilangıç, Murathan Baldan, Soner Oruç
ODTÜ Yerleşkesi	14.05.2001	1	Barbaros Demirci
Eymir Gölü	01.07.2001	3	Barbaros Demirci

11. Gri balıkçıl - *Ardea cinerea* - Grey Heron (KG)
Eymir Gölü'nde, az sayıda ve seyrek olarak rastlanan kış göçmeni ve geçit türüdür. Yerleşke üzerinden geçen ve Yalıncağ'taki gölette kısa süreli konaklayan bireylere rastlamak mümkündür.

12. Erguvani balıkçıl - *Ardea purpurea* - Purple Heron (nG)
Nadir bir geçit türüdür. Tek kaydı 2005 yılında, Yalıncağ'taki gölette görülen bir bireydir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	23.03.2005	1	Emre Öztürk, Deniz Mengüllüoğlu

Gri balıkçıl-Yalıncağ Soner Oruç

13. Leylek - *Ciconia ciconia* - White Stork (G)
Genellikle ilkbahar göçünde sürüler halinde; fakat seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Mart ayının ortasından nisanın sonuna kadar yüksek sayılarda göçen bu sürülere yerleşke üzerinden göç ederlerken rastlanabilir. Sonbaharda ise nadiren görülürler.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	19.04.1998	2200	ÖNK, YGD, Derya, Banu
ODTÜ Yerleşkesi	21.03.2008	650	Ahmet Uysal, Çağıl Doğan, Soner Oruç
ODTÜ Yerleşkesi	01.08.2006	28	Gençer Gençoğlu
ODTÜ-Yalıncağ	17.03.2006	500	Emre Öztürk, Korhan Özkan
ODTÜ-Yalıncağ	21.05.2005	1	Deniz Mengüllüoğlu
ODTÜ Yerleşkesi	25.04.2004	1	Gülden Atkin
ODTÜ-Yalıncağ	20.03.2004	4	Geoff Welch
ODTÜ-Yalıncağ	22.03.2000	1	Burcu Arık
ODTÜ-Yalıncağ	31.03.1996	2	Bahtiyar Kurt
ODTÜ-Yalıncağ	16.03.1996	2	Bahtiyar Kurt, Ekin Ucar, Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	07.04.1985	1	Sancar Baris

Leylek-Çöl Gölü Soner Oruç

14. Kara leylek - *Ciconia nigra* - Black Stork (nG)

Seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Kayıtları, nisan ve eylül aylarında yoğunlaşmıştır.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-YalıncaK	19.09.2008	1	Güliz Karaarslan, Birgül akır, Büşra şahin, Babür Erdem, Fehmi, Fulya
Eymir Gölü	06.09.2008	4	Jose Tavares
ODTÜ-YalıncaK	22.04.2000	6	Barbaros Demirci
ODTÜ-YalıncaK	19.04.1998	30	Derya, Banu

15. Kuğu - *Cygnus olor* - Mute Swan (n)

Rastlantısal bir türüdür.

16. Boz kaz - *Anser anser* - Greylag Goose (n)

Rastlantısal bir türüdür.

17. Sakarca - *Anser albifrons* - White-fronted Goose (n)

Rastlantısal bir türüdür. Kışın rastlanabilir. Tek kaydı 2006 yılında yerleşke üzerinden geçen bir sürüdür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	25.01.2006	38	Can Bilgin

18. Angıt - *Tadorna ferruginea* - Ruddy Shelduck (Gh)

Eymir Gölü'nde ve YalıncaK'taki gölette az sayıda, fakat sık rastlanan yaz göçmeni ve geçit türüdür. Nadiren, kışın Eymir Gölü'nde rastlanabilir. Mart ayının başından ekim ayının sonuna kadar her iki alanda da görülebilir. YalıncaK'ta en az bir çift angıt her yıl düzenli bir şekilde üremektedir. Çoğu zaman, uçarken çıkardığı gr ve hüzünlü, kaza benzer: "aang aang" sesiyle fark edilir. YalıncaK'taki göletin etrafındaki kayalıklarda, hatta tepelerdeki açık alanlarda da rastlamak mümkündür.

19. Yeşilbaş - *Anas platyrhynchos* - Mallard (Kg)

Eymir Gölü'nde sürüler halinde ve sık görülen kış göçmeni ve geçit türüdür. 2005 yılına kadar, özellikle şubat aylarında büyük sürülere rastlanmıştır. Bu yıldan sonra tek tük kışlayan bireyler kaydedilmiştir. Geçit yaparken, YalıncaK'taki gölette konaklayan az sayıda bireye de rastlamak mümkündür.

20. Fiyu - *Anas penelope* - Eurasian Wigeon (nG)

Nadir geçit türüdür. Eymir Gölü'nde rastlanabilir.

21. amurcun - *Anas crecca* - Teal (GK)

Eymir Gölü'nde, sürüler halinde ve sıkça görülen kış göçmeni ve geçit türüdür. 2005 yılına kadar, özellikle ocak ve şubat aylarında büyük sürülere rastlanmıştır. Bu yıldan sonra pek fazla kış kaydı bulunmamaktadır.

22. ıkrıkın - *Anas querquedula* - Garganey (nG)

Eymir Gölü'nde, ilkbahar göçünde az sayıda ve nadiren görülen bir geçit türüdür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	18.03.2006	3	Can Bilgin, Gençer Gençoğlu, Gülden Atkın, Osman Erdem
Eymir Gölü	04.05.1996	2	Bahtiyar Kurt
Eymir Gölü	24.03.1996	3	Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	07.04.1985	1	Sancar Baris

Kara leylek

Melih zbek

Angıt - YalıncaK Göleti

Soner Oruç

Yeşilbaş-Moğan Gölü

Riyat Gl

ıkrıkın-Moğan Gölü

Riyat Gl

Kaşıkgaga- Moğan Gölü

Riyat Gül

23. Kaşıkgaga - *Anas clypeata* - Shoveler (K)

Eymir Gölü'nde, sürüler halinde; fakat seyrek olarak görülen kış göçmeni bir türüdür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	26.10.2008	20	Korhan Özkan
Eymir Gölü	20.10.2008	10	Jose Tavares
Eymir Gölü	19.11.2005	1	Jose Tavares
Eymir Gölü	01.01.2005	26	Cenk Türkman, Emin Yoğurtçuoğlu
Eymir Gölü	31.12.2004	20	Jose Tavares
Eymir Gölü	15.02.2004	16	Cenan Gündoğdu, Burcu Toraganlı
Eymir Gölü	12.01.2002	40	Süleyman Ekşioğlu, Barbaros Demirci
Eymir Gölü	07.02.2001	20	Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	24.03.1996	15	Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	17.12.1995	1	Kerem Ali Boyla

Macar ördekleri- Eymir Gölü

Soner Oruç

24. Macar ördeği - *Netta rufina* - Red-crested Pochard (G)

Eymir Gölü'nde, az sayıda ve seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. İlkbahar göçünde küçük gruplar halinde görülebilirler. Geçit yaparken Yalıncağ'taki gölette de rastlanabilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	08.06.2008	1	Melike Hemmami
Eymir Gölü	26.04.2008	2	Jose Tavares
Eymir Gölü	19.04.2008	4	Jose Tavares
Eymir Gölü	29.03.2008	2	Jose Tavares
Eymir Gölü	09.03.2008	2	Eray Çağlayan
Eymir Gölü	18.12.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Mehmet Çetinkoç
Eymir Gölü	04.06.2006	20	Jose Tavares
ODTÜ Yalıncağ	15.05.2005	2	Gençer Gençoğlu
Eymir Gölü	13.03.2005	6	Tuba Kılıç
Eymir Gölü	01.04.2000		Kadir Gökse, Tuba Kılıç

Elmabaş patka- Moğan Gölü

Riyat Gül

25. Elmabaş patka - *Aythya ferina* - Pochard (K)

Eymir Gölü'nde, az sayıda ve seyrek olarak görülen kış göçmeni bir türdür. Geçit yaparken, nadiren Yalıncağ'taki gölette de rastlanabilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	26.11.2006	1	Emre Öztürk, Korhan Özkan, Neslihan Ayvaz, Soner Oruç
Eymir Gölü	21.11.2006	3	Riyat Gül
Eymir Gölü	01.01.2005	3	Cenk Türkman, Emin Yoğurtçuoğlu
Eymir Gölü	31.12.2004	5	Jose Tavares
Eymir Gölü	20.03.2004	4	Gençer Gençoğlu
Eymir Gölü	01.07.2001	1	Barbaros Demirci
Eymir Gölü	14.12.1997	9	Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	17.12.1995	2	Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	24.03.1996	20	Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	22.02.1996	1	Kerem Ali Boyla

Pasbaş patka- Moğan Gölü

Riyat Gül

26. Pasbaş patka - *Aythya nyroca* - Ferruginous Duck (n)

Eymir Gölü'nde, az sayıda ve nadiren rastlanan bir türdür. Avrupa ve dünya ölçeğinde tehlike yakın (NT) statüsünde bir türdür. Üreme alanları olan sığ sulakalanlardaki vejetasyona (saz kesimi, sökümü ve yakılması) ve su rejimlerine yapılan müdahaleler (su drenajı, atık su boşaltımı, ötrifikasyon...) türü tehdit eden faktörlerdir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	07.04.1985	3	Sancar Barış
Eymir Gölü	01.01.2005	3	Cenk Türkman, Emin Yoğurtçuoğlu
Eymir Gölü	07.01.2007	1	Korhan Özkan

27. Sütlabi - *Mergus albellus* - Smew (nK)

Rastlantısal bir kış göçmenidir. Tek kaydı, 1996 yılında Eymir Gölü'nde görülen bir bireydir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	22.02.1996	1	Kerem Ali Boyla

28. Dikkuyruk - *Oxyura leucocephala* - White-headed Duck (n)

Rastlantısal bir türdür. Tek kaydı, 2007 yılında Eymir Gölü'nde görülen eklips formunda bir bireydir. Geçmişte, Eymir Gölü yakınlarındaki Mogan Gölü'nde ürerlerken, son yıllarda uğrayan birkaç bireyden, kesin üreme kaydı tespit edilememiştir. Avrupa ve dünya ölçeğinde nesli tehlikede (EN) statüsünde bir türdür. Ülkemizde son yıllarda popülasyonda ani düşüş yaşanan türlerden biridir. 1980'li yıllarda 10000'nin üzerinde dikkuyruk ülkemizde kışlarken, 2007 yılında bu sayı 1000 düzeyine inmiştir. Yoğun avcılık ve balıkçılık faaliyetleri ve sulakalanlarda yaşanan kuraklık, türü tehdit eden en önemli faktörlerdir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	12.08.2007	1	Cem Kıraç

29. Balık kartalı - *Pandion haliaetus* - Osprey (nG)

Nadir geçit türüdür. Geçmişte, her sonbahar göçünde Eymir Gölü'nde konaklayan bireyler görülürken son yıllarda sadece bir kez rastlanılmıştır.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	05.04.2003	1	Barbaros Demirci

30. Ak kuyruklu kartal - *Haliaeetus albicilla* - White-tailed Eagle (n)

Rastlantısal bir türdür. Tek kaydı 2000 yılında Eymir Gölü civarında rastlanan bir bireydir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	05.03.2000	1	Tuba Kılıç, Berna Coşkun, Fatma Aral, Cem Özdemir, Kadir Göksen, Burcu Arık

31. Kara çaylak - *Milvus migrans* - Black Kite (nG)

Nadir bir geçit türüdür. 1998 ve 2001 yıllarından iki kaydı vardır.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalınca	17.05.1998	1	Özge Keşaplı, Özge Özkaya, Bahtiyar Kurt, Burcu Meltem Arık
Eymir Gölü	01.05.2001	1	Soner Bekir

32. Yılan kartalı - *Circaetus gallicus* - Short-toed Eagle (Y)

Nisan ayından itibaren ağustos ayının sonuna kadar Yalınca'da tek tük; fakat düzenli olarak görülen yaz göçmeni bir türdür. Birkaç defa, kur uçuşu yapan bireylere rastlanmıştır. ODTÜ-Yalınca'da en az bir çiftin ürediği düşünülmektedir.

33. Küçük akbaba - *Neophron percnopterus* - Egyptian Vulture (n)

Rastlantısal bir türdür. Yazın rastlanabilir. Ülkemizde yaygın bir yaz göçmeni olan bu tür, popülasyonunun son 50 yılda Avrupa'da yarıya düşmesi ve Hindistan'daki ani düşüşlerden dolayı nesli tehlike altında (EN) statüsüne alınmıştır.

Dikkuyruk-Mogan Gölü

Melih Özbek

Balık kartalı-Göksu Deltası

Soner Oruç

Kara çaylak-Sivas

Soner Oruç

Yılan kartalı-Yalınca

Soner Oruç

Sakallı akbaba-Posof

Riyat Gül

34. Sakallı akbaba - *Gypaetus barbatus* - Lammergeier (n)
Rastlantısal bir türdür. Tek kaydı 2006 yılında Yalıncağ semalarından geçen bir bireydir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	13.05.2006	1	Deniz Mengülluoğlu, Didem Çakaroğulları, Emre Öztürk, Gençer Gençoğlu, Yetkin Alıcı

35. Kara akbaba - *Aegypius monachus* - Black Vulture (nG)
Nadir bir geçit türüdür.. Avrupa'da, İspanya'dan sonra en büyük kara akbaba nüfusu özellikle ülkemizin, batı yarısında üreyen bireylerinden oluşur. Avrupa ve dünya ölçeğinde nesli tehlikedeki türler (NT) statüsündedir. Zehirlemeler, kasti öldürmeler, besin azlığı ve yuvalama alanları olan yaşlı karaçamların tahribatı türü tehdit eden en önemli faktörlerdir.

Saz delicesi-Mogan Gölü

Riyat Gül

36. Saz delicesi - *Circus aeruginosus* - Marsh Harrier (Gk)
Seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Genellikle ilkbahar göçünde rastlanır. Ayrıca eskiden Eymir Gölü'nü Mogan Gölü'ne bağlayan eski sazlık - bataklık alanda beslenen bireylere kışın da rastlamak mümkündür.

37. Gökçe delice - *Circus cyaneus* - Hen Harrier (Gk)
Tek tük ve seyrek olarak rastlanan bir kış göçmeni ve geçit türüdür.

38. Bozkır delicesi - Pallid Harrier - *Circus macrourus* (nG)
Nadir geçit türüdür. Tek kaydı 2004 yılında görülen bir bireydir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	02.10.2004	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Emre Öztürk, Gençer Gençoğlu

Bozkır Delicesi-Mogan Gölü

Melih Özbek

39. Çayır delicesi - *Circus pygargus* - Montagu's Harrier (nG)
Az sayıda ve nadiren görülen bir geçit türüdür. Şu ana kadar 2 kez kaydedilmiştir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	12.04.2008	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalıncağ	11.09.2002	3	Can Bilgin, Okan Can, Özge Keşaplı Can

40. Atmaca - *Accipiter nisus* - Sparrowhawk (H)
Az sayıda görülmesine rağmen, ODTÜ'nün en yaygın yırtıcı türlerinden biridir. ODTÜ'de sene boyunca yaşayan ve üreyen, düzenli olarak gözlemlenebilen yerli bir türdür. Birkaç defa bölümler arasındaki yüksek ağaçlara tündüğü tespit edilmiştir.

41. Yoz atmaca - *Accipiter brevipes* - Levant Sparrowhawk (nG)
Göç döneminde nadir olarak görülen bir geçit türüdür. Tek kaydı 2002 yılında halkalamada yakalanan bir bireydir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	31.08.2002	1	Barbaros Demirci, Özge Keşaplı Can, Okan Can

Atmaca-İğneada

Riyat Gül

42. Çakır - *Accipiter gentilis* - Goshawk (H)

Yalıncağ bölgesinde, az sayıda; fakat her zaman görülebilen yerli bir türdür. En az bir çiftin ürettiği düşünülmektedir. Dişisi erkeğine göre hayli büyük olan (şahin büyüklüğünde) olan bu türün erkekleri dişî atmacalarla karıştırılabilir. Atmacadan daha kalın vücudu, geniş ve yuvarlak uçlu kuyruğu ve dönerek yükselirken daha sık kanat çırpmasıyla ayırt edilebilir.

43. Şahin - *Buteo buteo* - Buzzard (KG)

ODTÜ-Yalıncağ'ta sıklıkla, fakat az sayıda görülen kış göçmeni ve geçit türüdür. 2002 eylül ayında, bir günde geçit yapan 58 birey kaydedilmiştir.

44. Paçalı şahin - *Buteo lagopus* - Rough-legged Buzzard (nK)

Çok nadir bir kış göçmenidir.

45. Kızıl şahin - *Buteo rufinus* - Long-legged Buzzard (H)

En yaygın ve en çok gözlenen yırtıcı türüdür. Yılın her mevsimde sıklıkla fakat az sayıda görülürler. ODTÜ-Yalıncağ'ta en az iki çiftin ürettiği düşünülmektedir.

46. Arı şahini - *Pernis apivorus* - Honey Buzzard (G)

Göç mevsiminde, genellikle Yalıncağ arazisi içinde küçük gruplar halinde ve seyrek olarak görülen bir geçit türüdür. Şu ana kadar kaydedilmiş en büyük sürü 2000 yılında 70 bireylikdir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	24.09.2006	3	Gençer Gençoğlu
ODTÜ-Yalıncağ	15.05.2005	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalıncağ	29.04.2004	4	Emin Yoğurtçuoğlu, Cenk Türkman
ODTÜ Yalıncağ	28.04.2004	3	Cenk Türkman
ODTÜ Yalıncağ	11.09.2002	7	Can Bilgin, Okan Can, Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalıncağ	30.08.2001	2	Barbaros Demirci, Burcu Toraganlı, Tuba Kılıç
ODTÜ Yalıncağ	15.05.2001	3	Barbaros Demirci
ODTÜ Yalıncağ	08.05.2001	3	Tuba Kılıç
ODTÜ-Yalıncağ	03.04.2000	70	Okan Can, Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalıncağ	06.06.1998	4	Kerem Ali Boyla, Burcu Meltem Arık
ODTÜ-Yalıncağ	24.05.1998	5	Kerem Ali Boyla

47. Küçük kartal - *Hieraetus pennatus* - Booted Eagle (YG)

Tek tük, fakat yaygın olarak rastlanan yaz göçmeni ve geçit türüdür. Nisan ayının ortalarından eylülün sonuna kadar görülebilir. En az bir çiftin ürettiği düşünülmektedir.

48. Kaya kartalı - *Aquila chrysaetos* - Golden Eagle (n)

Rastlantısal bir türdür.

49. Şah kartal - *Aquila heliaca* - Imperial Eagle (n)

Nadiren görülen bir yırtıcıdır. Kış aylarında az sayıda görülebilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	30.01.2005	1	Ian richardson
ODTÜ-Yalıncağ	07.04.2002	1	Özge Kesaplı Can, Özgür Kesaplı Didrickson, Jno Didrickson, Can Bilgin, Ayşe Turak, Gelincik Bilgin, Yasemin Bilgin
Eymir Gölü	07.02.2001	3	Kerem Ali Boyla, Tuba Kılıç, Barbaros Demirci
Eymir Gölü	07.12.1997	1	Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	14.12.1997	3	Kerem Ali Boyla

Çakır-Mogan Gölü

Riyat Gül

Kızıl şahin - Eymir Gölü

Soner Oruç

Arı şahinleri -Yumurtalık Lagünleri

Soner Oruç

Şah kartal-Tuz Gölü

Riyat Gül

Büyük orman kartalı-Göksu Deltası Riyat Gül

50. Büyük orman kartalı - *Aquila clanga* - Greater Spotted Eagle (KG)

Tek tük ve nadiren görülen bir kış göçmeni ve geçit türüdür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	21.03.2008	1	Ahmet Uysal, Çağıl Doğan, Soner Oruç
ODTÜ-Yalincak	20.02.2005	1	Gençer Gençoğlu, Nazan Kara, Neslihan Ayvaz, Emre Öztürk
Eymir Gölü	07.02.2001	1	Kerem Ali Boyla

51. Küçük orman kartalı - *Aquila pomarina* - Lesser Spotted Eagle (G)

Özellikle ilkbahar göçünde sürüler halinde fakat seyrek olarak geçit yaparken rastlanan bir türdür.

Küçük orman kartalı-Yerleşke Soner Oruç

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	26.03.2008	51	Ahmet Uysal, Güliz Karaarslan, Soner Oruç
ODTÜ-Yalincak	31.03.2007	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalincak	23.05.2002	1	Barbaros Demirci
ODTÜ-Yalincak	03.04.2000	13	Okan Can, Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalincak	12.05.1998	2	Kerem Ali Boyla, YAG, ÖNK

52. Gökdoğan - *Falco peregrinus* - Peregrine (G)

Tek tük ve seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür.

Gökdoğan-Mogan Gölü Riyat Gül

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	07.07.2007	1	Jose Tavares
ODTÜ-Yalincak	22.04.2006	1	Bahar Kurt, Tansu Tuncalı
Eymir Gölü	18.12.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Mehmet Çetinkoç
ODTÜ-Yalincak	21.05.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Emre Öztürk, Gençer Gençoğlu
ODTÜ-Yalincak	12.09.2004	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalincak	28.09.2003	1	Geoff Welch, Hilary Welch
Eymir Gölü	11.05.2003	1	Barbaros Demirci
ODTÜ-Yalincak	10.10.1999	1	Deniz Mengüllüoğlu, Birkal Dile
ODTÜ-Yalincak	06.06.1998	1	Barbaros Demirci, Özge Çelik, Selahi Durusoy
Eymir Gölü	12.10.1997	1	Barbaros Demirci, Burcu Toraganlı, Tuba Kılıç

53. Delice doğan - *Falco subbuteo* - Hobby (nG)

Nadir geçit türüdür. Tek tük ve seyrek olarak rastlanır.

Delice doğan-Mogan Gölü Riyat Gül

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	21.05.2005	1	Deniz Mengüllüoğlu
ODTÜ-Yalincak		1	Barbaros Demirci, Özge Çelik, Selahi Durusoy
ODTÜ-Yalincak	Haziran2000	1	Bahtiyar Kurt, Berna Coşkun, Burcu Arık, Derya Kahraman, Ersin Haspolatlı, Sena Kavurucu, Tuba Kılıç, Tuba Akoğlu
ODTÜ-Yalincak	06.06.1998	1	Kerem Ali Boyla, Burcu Meltem Arık
Eymir Gölü	12.10.1997	1	Kerem Ali Boyla

54. Boz doğan - *Falco columbarius* - Merlin (nK)
Nadir kış goçmenidir. Sadece 2005 kışında görölmüştür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	18.12.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Mehmet Çetinkoç
ODTÜ-Yalincak	30.01.2005	1	Ian richardson
ODTÜ-Yalincak	20.01.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu
ODTÜ-Yalincak	19.01.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu
ODTÜ-Yalincak	05.01.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Suleyman Eksioğlu

55. Kerkenez - *Falco tinnunculus* - Kestrel (H)

Her zaman ve yaygın olarak rastlanan yerli bir türdür. En az iki çiftin Teknokent civarındaki yapılar da, iki çiftin de Yalincak'ta ürediği düşünölmektedir. Teknokent civarındaki geniş sazlık alanda bulunan tek büyük kuru ağaç, bu alandaki kerkenezlerin ve yine kızıl şahinlerin tünemeleri için büyük önem taşımaktadır.

56. Küçük kerkenez - *Falco naumanni* - Lesser Kestrel (nG)

Nadir geçit türüdür. İlbahar ve yaz aylarında görölebilirler. Daha yaygın görölen kerkenezle karıştırlabilir. Dışisini ve gencini kerkenezden ayırt etmek çok zordur. Erkeği ise, daha açık renkli kanat altı, kanat uçlarındaki siyahla kontrast yapan gri renkli büyük kol örtüleriyle kerkenezden kolayca ayırt edilebilir. Ayrıca küçük kerkenez havada asılı kaldığında kerkenezden daha az kanat çırpıp daha çok süzölür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	09.08.2007	5	Soner Oruç
ODTÜ-Yalincak	18.06.2006	2	Korhan Özkan
Eymir Gölü	25.03.2000	1	Süleyman Eksioğlu, Özge Çelik, Fatma Aral, Barbaros Demirci, Semih, Tuba Kılıç

57. Aladoğan - *Falco vespertinus* - Red-footed Falcon (G)

Az sayıda ve seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Daha çok, nisanın ikinci yarısında ve eylöl ayında rastlanabilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	20.04.2005	5	Gençer Gençoğlu
ODTÜ-Yalincak	29.04.2004	6	Emin Yoğurtçuoğlu, Cenk Türkman
Eymir Gölü	08.09.2000	16	Barbaros Demirci, Özge Çelik, Tuba Kılıç

58. Çil kekklik - *Perdix perdix* - Grey Partridge - (H)

Yerleşke içerisinde yıl boyu tek tük ve seyrek olarak gözlemlenebilen yerli bir türdür. Özellikle Teknokent ve ODTÜ kent civarındaki sazlık çayırılık alanda görölme şansı yüksektir. Geçmişte sulak alan olan bu bölgede yoğun olarak ürediği bilinmektedir. Sesi kulak tırmalayacak kadar tiz ve mekanik bir "kiir-ik kiir-ik" şeklindedir.

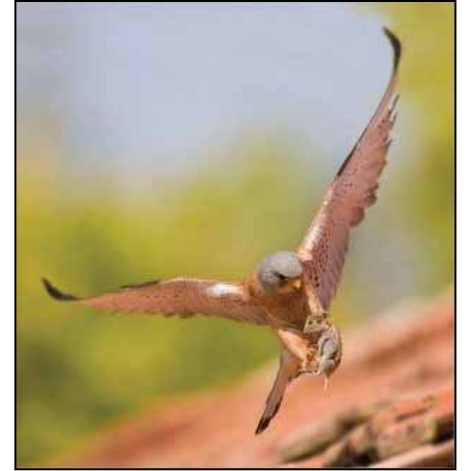
59. Kınalı kekklik - *Alectoris chukar* - Chukar - (H)

Yerleşke içerisinde üreme dönemleri dışında süröler halinde, üreme dönemlerinde ise çiftler halinde yıl boyu görölen yerli bir türdür. Göç etmezler. Çok çekingen olduklarından görölmeleri zordur. Sabahın erken saatlerinde ya da akşam gün batımında, kayalık bölgelerin yüksek kesimlerinde görölme ihtimalleri yüksektir. Gırtlaktan gelen gıdıklamayı andıran bir "kakkaba kakkaba..." sesi çıkarırlar.

Kerkenez -Mogan Gölü

Riyat Gül

Küçük kerkenez-Mogan Gölü

Melih ÖzbeK

Çil kekklik

ODTÜ Biyoçeşitlilik ve Koruma Labı

Kınalı kekklik -Yerleşke

Soner Oruç

60. Bildircin - *Coturnix coturnix* - Quail (YG)

Yalincak civarındaki eski tarım alanlarında ve bozkırda tek tük ve seyrek olarak görülen yaz göçmeni ve geçit türüdür. Arazide görülmeleri çok zordur. Çok uzaklardan bile duyulabilen ritmik bir ötüşü vardır: "kuik kuik-ik" ya da "vit-vit-it". Geceleri göç ettiklerinden özellikle mayıs ve haziran aylarında geceleyin geçiş yaparken ötüşleri duyulabilir.

Küçük suyelvesi-Iğneada

Korhan Özkan

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	04.06.2008	1	Soner Oruç, Meryem Beklioğlu
ODTÜ-Yalincak	03.06.2008	1	Soner Oruç, Can Baldan
ODTÜ-Yalincak	18.10.2004	1	Cenk Türkman
ODTÜ-Yalincak	03.06.2000	2	Okan Can, Yasin Gündoğan, Özge Kesaplı Can
ODTÜ-Yalincak	03.04.2000	1	Okan Can, Özge Kesaplı Can

61. Bildircinkılavuzu - *Crex crex* - Corncrake (nG)

Yerleşke içerisinde çok nadir olarak gözlemlenebilen bir geçit türüdür. Açık, çayırılık, az ağaçlı alanları tercih eder. Kuru ya da rutubetli olması fark etmez; ancak bataklık, kayalık ve kumsalları sevmez. Islak çayırlara bağımlı olmadığından ıslak alanlara erişimi olan yüksek çayırılık alanlarda da görülür. Bu nedenle sadece göç dönemi olan bahar aylarında geçiş yaparken tek tük görülebilir. Sesi belirgin bir şekilde tekrarlı ve sert bir tıkırdama ya da vızıldama "krek krek" şeklindedir. Avrupa ve dünya ölçeğinde nesli tehlike altında (NT) statüsünde bir türdür. Yoğun modern tarım faaliyetleri ve predasyon tür için en önemli tehditlerdir. Ülkemizde 100 çiftin üzerinde üreyen popülasyon tahmini yapılmaktadır.

Su kılavuzu-Mogan Gölü

Riyat Gül

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	02.05.2004	1	Can Bilgin, Gençer Gençoğlu
ODTÜ-Yalincak	08.05.2005	1	Geoff Welch, Hilary Welch

62. Küçük suyelvesi - *Porzana pusilla* - Baillon's Crake (n)

Rastlansal bir türdür. Göç zamanı nadiren tek tük görülebilir. Tek kaydı 2006 yılında Eymir Gölü'nde videoya çekilen bireydir.

Su tavuğu-Mogan Gölü

Riyat Gül

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	15.03.2006	1	Emin Yoğurtçuoğlu (rapor)

63. Sukılavuzu - *Rallus aquaticus* - Water Rail (KG)

Eymir Gölü'nde yaygın olarak görülen kış göçmeni ve geçit türüdür. Ağustos ayından mart sonuna dek sazlık içlerinde farkedilebilir. Çoğu zaman sulak alanlardaki bitki örtüsü içerisinde bulunduğundan görülmesi zordur ancak sıradışı çağrı sesi tipiktir. Ara sıra bitki örtüsü dışına çıktığında görülebilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	01.01.2005	2	Cenk Türkman, Emin Yoğurtçuoğlu
Eymir Gölü	25.03.2000	1	Süleyman Ekşioğlu, Özge Çelik, Fatma Aral, Barbaros Demirci, Semih, Tuba Kılıç
Eymir Gölü	27.02.2000	2	Süleyman Ekşioğlu, Cem Özdemir, Burcu Arık
Eymir Gölü	07.11.1999	1	Bahtiyar Kurt, Derya Kahraman, Ersin Haspolatlı

64. Su tavuğu - *Gallinula chloropus* - Moorhen (H)

Eymir Gölü'nde görülebilen, son yıllarda gözlem sayısı azalmış yerli bir türdür.

65. Sakarmeke - *Fulica atra* - Coot (Kh)

Eymir Gölü'nde, kışın daha büyük sayılarda olmak üzere, yıl boyu görülen bir türdür. Nisanın sonlarından itibaren Eymir Gölü'nde yavrularıyla birlikte görülebilirler.

66. Turna - *Grus grus* - Crane (G)

Sürüler halinde, fakat seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Martın son günleri ile nisanın başında ve ekim ayında sıkça rastlanırlar. Gündüzleri, uçuş esnasındaki "V" şeklindeki grup formasyonu ve seslerinden kolayca ayırt edilebilirler.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	21.10.2007	30	Soner Oruç, Birgül Çakır, Emre Öztürk, Güliz Karaarslan, Necla Türemez,
ODTÜ Yerleşkesi	09.10.2007	29	Soner Oruç, Birgül Çakır, Güliz Karaarslan, Sonay
ODTÜ-Yalıncağ	04.04.2004	9	Emin Yoğurtçuoğlu, Cenk Türkman
ODTÜ-Yalıncağ	31.03.2002	100	Özge Kesaplı Can
ODTÜ-Yalıncağ	30.03.2002	30	Özge Kesaplı Can
ODTÜ-Yalıncağ	30.03.2002	48	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yerleşkesi	14.12.2000	11	Tuba Kılıç
ODTÜ-Yalıncağ	23.10.1999	7	Tuba, Ersin Haspolatlı, Fatma Aral, Mustafa, Caner, Selcuk Burcu
ODTÜ-Yalıncağ	10.10.1999	130	Bahtiyar Kurt, Berna Coşkun, Burcu Arık, Derya Kahraman, Ersin Haspolatlı, Sena Kavurucu, Tuba Kılıç, Tuba Akoğlu
ODTÜ-Yalıncağ	31.03.1996	12	Bahtiyar Kurt

67. Kocagöz - *Burhinus oedicephalus* - Stone Curlew (n)

Rastlantısal bir türdür.

68. Kızkuşu - *Vanellus vanellus* - Lapwing (n)

Rastlantısal bir türdür. Geçmişte, ilkbahar geçitlerinde görülmekteyken son yıllarda pek rastlanılmamıştır.

69. Suçulluğu - *Gallinago gallinago* - Common Snipe (nK)

Rastlantısal bir türdür. Kışın rastlanabilir.

70. Çulluk - *Scolopax rusticola* - Woodcock (K)

Yerleşke içerisinde özellikle kış aylarında (Ekim ortasından nisan başına kadar) tek tük gözlemlenebilen bir türdür. Gündüzleri çok aktif olmadıklarından farkında olmadan çok yaklaşılmadığı takdirde görülme şansı düşüktür. Ormanlardaki ağaç altlarındaki çalılıklarda ve kuru yaprak aralarında bulunur. Hava karamaya yakın, civardaki açık alanlara uçarak bazen yürüyerek beslenmeye çıkar. Hava aydınlanmaya yakın tekrar ağaçlıklar arasına geri dönerler.

71. Kara kızılback - *Tringa erythropus* - Spotted Redshank (n)

Rastlantısal bir türdür. Kışın ve göç döneminde rastlanabilir.

72. Orman düdükçünü - *Tringa glareola* - Wood Sandpiper (n)

Rastlantısal bir türdür.

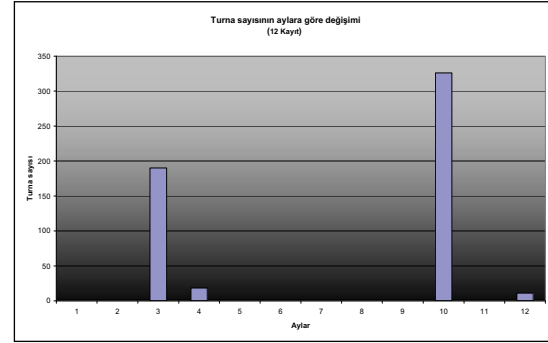
Sakarmeke - Eymir Gölü

Soner Oruç

Turnalar-Akyatan Lagünleri

Soner Oruç

Kızkuşu-Sivas

Soner Oruç

Orman düdükçünü-Mogan Gölü

Riyat Gül

Dere düdükçünü -Malatya

Soner Oruç

73. Yeşil düdükçün - *Tringa ochropus* - Green Sandpiper (nG)

Tek tük ve seyrek olarak rastlanan nadir bir geçit türüdür. Eymir'de üç defa görülmüştür. Yalıncağ'da da en az bir kez rastlanmıştır.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	26.10.2008	1	Korhan Özkan
Eymir Gölü	10.08.2005	2	Emin Yoğurtçuoğlu
Eymir Gölü	07.11.1999	1	Bahtiyar Kurt, Derya Kahraman, Ersin Haspolatlı

74. Dere düdükçünü - *Actitis hypoleucos* – Common Sandpiper (G)

Yerleşke içerisinde tek tük veya ufak gruplar halinde göç döneminde gözlemlenebilen bir geçit türüdür. Sıklıkla, geceleyin göç ederken seslerinden tanımlanabilirler. Uçuş sesi yüksek perdeden başlayan ve yavaş yavaş azalan, temiz, hızlı notalardır, 'tvii- vii- vii'. İsminden de anlaşılacağı üzere akarsu kenarlarında daha sık rastlandığından Yalıncağ göleti veya Eymir çevresinde görülme şansları yüksektir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	09.08.2006	2	Korhan Özkan
Eymir Gölü	10.08.2005	4	Emin Yoğurtçuoğlu
Eymir Gölü	08.08.2004	2	Gençer Gençoğlu

Karabaş martı-Eymir Gölü

Soner Oruç

75. Karabaş martı - *Larus ridibundus* - Black Headed Gull (KG)

Eymir Gölü'nde, her yıl büyük sürüler halinde görülen kış göçmeni ve geçit türüdür. Özellikle ekimin son haftasından martın sonuna kadar Eymir Gölü'nde beslenen sürüler rahatlıkla görülebilir. Kışın günbatımı öncesinde geceleme alanlarına giden sürüler yerleşke üzerinden uçarken görülebilir.

76. Akdeniz Martısı - *Larus melanocephalus* - Mediterranean Gull (nG)

Eymir Gölü'nde, rastlantısal olarak gözlemlenebilen bir geçit türüdür. Özellikle mart ayında Eymir Gölü'nde görülen karabaş martı sürülerinin aralarında rastlanabilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	27.02.2000	12	Süleyman Ekşioğlu, Cem Özdemir, Burcu Meltem Arık
Eymir Gölü	24.03.1996	1	Kerem Ali Boyla

Akdeniz martısı-Bolluk Gölü

Soner Oruç

77. Gülen sumru - *Gelochelidon nilotica* - Gull-billed Tern (n)

Rastlantısal bir türdür.

78. Sumru - *Sterna hirundo* - Common Tern (G)

Eymir Gölü'nde az sayıda ve seyrek olarak görülen bir geçit türüdür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	08.06.2008	1	Melike Hemmami

Ak kanatlı sumrular-Kozanlı Gölü

Soner Oruç

79. Ak kanatlı sumru - *Chlidonias leucopterus* - White Winged Tern (G)

Eymir Gölü'nde düzenli olarak geçit yapan bir türdür.

80. Kaya güvercini - *Columba livia* - Rock Dove (H)

Yerli bir türdür. ODTÜ yerleşkesinde her zaman ve genellikle sürüler halinde görülür. Yerleşkedeki binalarda özellikle de kütüphanede yuvalarlar.

81. Gökçe güvercin - *Columba oenas* - Stock Dove (nG)

Nadir bir türdür. Şu ana kadar 2 kez kaydedilmiştir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	30.03.2004	1	Cenk Türkman
ODTÜ	21.09.1997	500	Bahtiyar Kurt, Burcu Meltem Arık

Kaya güvercini

Soner

82. Tahtalı - *Columba palumbus* - Woodpigeon (n)

Nadir bir türdür. Şu ana kadar 3 kez kaydedilmiştir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	16.03.2008	1	Geoff Welch
ODTÜ-Yalincak	02.10.2004	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Emre Öztürk, Gençer Gençoğlu
ODTÜ-Yalincak	19.04.1998	1	Kerem Ali Boyla, Burcu Arık, Ufuk Çelikkol, Emre Özko

Kumru - Yerleşke

Soner Oruç

83. Kumru - *Streptopelia decaocto* - Collared Dove (H)

Yerli bir türdür. Yerleşke içerisinde yıl boyunca çiftler halinde ve sıklıkla görülürler. Daha çok binaların çevresinde dolaşırlar. Sabahın erken saatlerinde yurtlar bölgesinde "guu-guuu-gu ya da gu-guu-cuk" şeklinde öten kuşlar kumrulardır.

84. Üveyik - *Streptopelia turtur* - Turtle Dove (Y)

Yaygın bir yaz göçmenidir. Nisan ayının ortalarından eylül ayının başına kadar çok sayıda ve her yıl görülürler. Sıklıkla, Yalincak'taki orman kenarlarındaki açık alanlarda ve geniş yapraklı ağaçlarda görülürler. Ürkek bir türdür. Uzaklardan gelen boğuk tek düze kurbağa sesine benzer hırıltı şeklindeki "turr-turrrrr" ya da "rorrrr-rorrrr" sesiyle fark edilir.

85. Küçük kumru - *Streptopelia senegalensis* - Laughing Dove (n)

Rastlantısal bir türdür. ODTÜ içerisinde sadece tek kaydı bulunmaktadır.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	17.05.2007	1	Barbaros Demirci

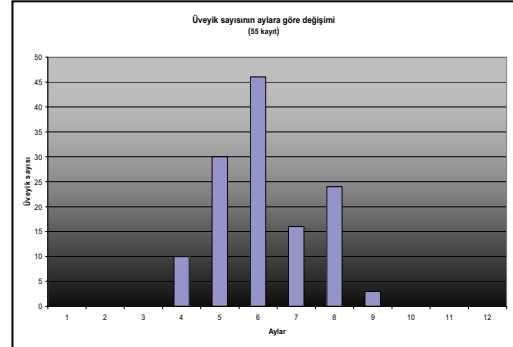
Üveyik-Kazan

Riyat Gül

86. Yeşil papağan - *Psittacula krameri* - Ring-necked Parakeet (H)

Kafes kaçkını olup doğada adapte olarak üreyen bir türdür. Eskiden çok sayıda ve sıkça rastlanırken son yıllarda nadiren rastlanan bir türdür. 2001 yılından sonraki tek kaydı 2007 yılında kaydedilen bir bireydir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	11.04.2007	1	Can Bilgin
Eymir Gölü	07.03.2001	3	Hale, Burcu Arık, Burak, Mehmet, Ercan, Kadir Gürsen, Birkan, Tuba Kılıç
Eymir Gölü	07.02.2001	6	Kerem Ali Boyla
ODTÜ-Yalincak	15.05.2000	1	Özge Çelik, Tuba Kılıç, Mustafa Kahraman
ODTÜ-Yalincak	22.04.2000	5	Barbaros Demirci
ODTÜ-Yalincak	19.04.2000	4	Özge Kesaplı Can, Okan Can, Özgür Kesaplı, Bilge Bostan
ODTÜ-Yalincak	26.04.1998	11	Kerem Boyla
Eymir Gölü	22.02.1996	1	Kerem Ali Boyla

Yeşil papağan-Eymir Gölü

Riyat Gül

Guguk - Yalincak

Soner Oruç

87. Tepeli guguk - *Clamator glandarius* - Great Spotted Cuckoo (Y)

Tek tük fakat sıkça rastlanan bir yaz göçmenidir. Nisanın başından haziranın ortalarına kadar görülebilir. Kendi yuvalarını yapmazlar, yumurtalarını genellikle saksağanların yuvalarına bırakırlar. Üreme zamanı çok gürültücü kuşlardır. Sesi gıdıklamaya benzer bir “krr-krr-ke-ke-ke-ke” şeklindedir. Uyarı sesi ise tiz bir karga gibi: “kark kark” şeklindedir.

88. Guguk - *Cuculus canorus* - Cuckoo (YG)

Az sayıda, fakat sık rastlanan bir yaz göçmeni ve geçit türüdür. Nisan ayının başından temmuzun ortalarına kadar rastlanabilir. Sonbaharda nadiren görülürler. Yerleşke içerisinde özellikle ormanlık alanlarda çok uzaktan gelen “kuk-kuu” veya “kuk-uk-kuu” sesi ile kolayca tanınırlar.

Kukumav-Çöl Gölü

Soner Oruç

89. Kukumav - *Athena noctua* - Little Owl (H)

Tek tük, fakat yıl boyunca seyrek olarak görülebilen yerli bir türdür. Yerleşke içerisinde evlerin, yurtların ve fakültelerin pencere önlerine sıklıkla konarlar.

90. İshakkuşu - *Otus scops* - Scops Owl (Y)

Yaygın bir yaz göçmenidir. Nisan ayının ilk haftası gelirler ve ağustos ayının ortalarına kadar yerleşke içerisinde az sayılarda fakat sıkça rastlanırlar. 2008 yılında Eymir Gölü çevresi hariç yaklaşık 10 km² lik alanda gerçekleştirilen İshakkuşu Arazi çalışmalarında en az 8 çift üreyen popülasyon belirlenmiştir. ODTÜ arazisinin tamamı düşünüldüğünde (45 km²) bu sayının artma olasılığı yüksektir. Genellikle geniş yapraklı ve seyrek ağaçlık alanları tercih ederler. Geceleri düzenli aralıklarla gerçekleştirdiği “piyu” ötüşüyle kolayca fark edilirler. Yerleşkeye geldikleri ilk haftalar ve kuluçka dönemi sonrası, gündüz de öttükleri tespit edilmiştir.

Eski ve terk edilmiş karga yuvalarını ağaç ovuklarını veya binaların çatılarını kullanırlar. Yerleşkedeki saksağan yuvalarını kullandıkları düşünülmektedir.

İshakkuşu -Yurtlar Bölgesi

Soner Oruç

91. Puhu - *Bubo bubo* - Eagle Owl (n)

Rastlantısal bir türdür.

92. Kulaklı orman baykuşu - *Asio otus* - Long-eared Owl (KGh)

Yaygın bir kış göçmeni ve geçit türüdür. Özellikle 2005 yılına kadar Eymir Gölü çevresinde sürüler halinde kışarlarken ve yerleşke ile Eymir Gölü'nde az sayıda ürerlerken son yıllarda tek tük görülmektedirler.

93. Kır baykuşu - *Asio flammeus* - Short-eared Owl (n)

Rastlantısal bir türdür. Kulaklı orman baykuşundan daha açık renkli giysisi, siyah kanat ucu ve sarı gözleri ile ayrılır. Yine, kır baykuşu gündüzleri aktifken, kulaklı orman baykuşu geceleri aktiftir.

94. Peçeli baykuş - *Tyto alba* - Barn Owl (n)

Rastlantısal bir türdür. Bugüne kadar sadece iki kaydı bulunmaktadır.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	31.02.2000	1	Güven Eken
ODTÜ Yerleşkesi		1	Can Bilgin

Kulaklı orman baykuşu Melih Özbek

95. Çobanaldatan - *Caprimulgus europaeus* - Nightjar (Y)

Az sayıda, fakat sıkça görülen yaygın bir yaz göçmenidir. Nisan ayının ortalarından ağustos sonuna kadar rastlanabilir. Kamufraj yeteneği mükemmeldir. Gündüzleri genellikle yatay bir dala tünemiş şekilde dururlar ve çok zor fark edilirler. Geceleri ise zik zaklar yaparak ve dönerek düzensiz bir şekilde uçarken fark edilebilirler. En kolay ise, uzun süre çıkardığı ve çok uzaklardan duyulabilen cırcır böceği sesine ya da motor sesine benzer "pırrrr" şeklindeki hırıltılı ötüşüyle fark edilebilir. Çıplak yamaçlarda yere yuva yaparlar. 2008 yılında Eymir Gölü hariç yaklaşık 10 km² lik bir alanda yapılan gece arazilerinde alanda üreyen en az 5 çift çobanaldatan tespit edilmiştir.

Çobanaldatan-Yalıncaç

Soner Oruç

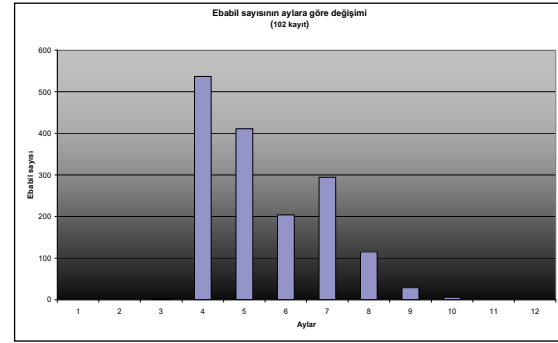
96. Ak karınlı ebabil - *Alpine Swift* - *Apus melba* (nG)

Nadir bir geçit türüdür. Sadece bir kez kaydedilmiştir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncaç	07.04.2002	1	Geoff Welch, Hilary Welch

97. Ebabil - *Apus apus* - Swift (Gy)

Yaygın bir yaz göçmeni ve geçit türüdür. Mart ayının son haftası tek tük gelmeye başlarlar. Nisan ayından ağustos sonuna kadar sürüler halinde görülürler. Sonbaharda (ekimin ortalarına kadar) daha seyrek ve az sayıda rastlanırlar. Başta rektörlük binası olmak üzere yerleşkedeki çeşitli binalarda yuvalarlar.

98. Boz ebabil - *Apus pallidus* - Pallid Swift (nG)

Nadir bir geçit türüdür. Ebabil ile karıştırılabilir. Ebabilden daha açık toprak rengi vücudu ve alçak düşük vurgulu sesiyle ayrılabilir. Ayrıca ebabiller ülkemizi ağustos sonu itibariyle terk edip sonbaharda çok nadir görülürken boz ebabil sonbaharın ortalarına kadar görülebilirler.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncaç	27.09.2004	2	Geoff Welch

Yalıçapkını-Mogan Gölü

Melih Özbek

99. Yalıçapkını - *Alcedo atthis* - Kingfisher (nG)

Bir geçit kuşudur. Eymir Gölü'nde seyrek olarak rastlanabilir. Şu ana kadar nisan ağustos ve eylül aylarında görülmüştür. Burada üreme ihtimali yüksektir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	06.09.2008	1	Jose Tavares
Eymir Gölü	09.08.2006	1	Korhan Özkan
Eymir Gölü	10.08.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu
Eymir Gölü	01.04.2000	1	Kadir Göksen, Tuba Kılıç
Eymir Gölü	08.09.2000	1	Barbaros Demirci, Özge Çelik, Tuba Kılıç
Eymir Gölü	19.04.1998	1	Derya, Banu
Eymir Gölü	15.09.1994	1	Kerem Ali Boyla

100. İbibik - *Upupa epops* - Hoopoe (YG)

Çok sayıda ve yaygın olarak görülen bir yaz göçmeni ve geçit türüdür. Mart ayının son haftasından itibaren görülmeye başlarlar eylül ayının sonlarına kadar görülebilir. Yerleşkedeki binaların çatılarında ya da binalardaki yarıklarda yuvalar. Çok uzaklardan dahi duyulabilen ve yankılanan "U-bu-bup" ya da "hup-hup-hup" ötüşüyle kolayca fark edilirler.

İbibik-Yerleşke

Soner Oruç

Arıkuşu-Gala Milli Parkı

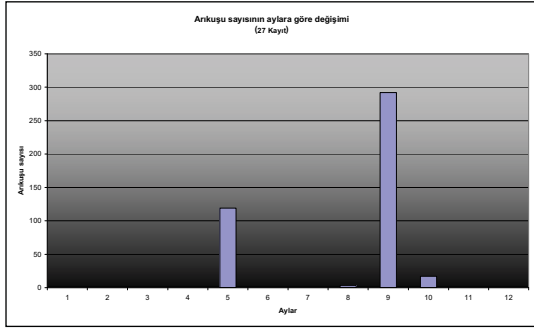
Riyat Gül

101. Arıkuşu - *Merops apiaster* - Bee-eater (G)

Çok sayıda ve sıkça görülen yaygın bir geçit türüdür. Genelde mayıs ayında gelirler ve mayıs ve eylül ayı boyunca görülürler. En erken göç kaydı 4 nisan 2000 yılında görülen büyük bir sürüdür. Genelde yüksekte uçan sürüler sesleriyle fark edilirler. Biyoloji Bölümü'nün arkasındaki arı kovanları civarında sıkça rastlanırlar.

102. Gökkuşgun - *Coracias garrulus* - Roller (nG)

Nadir bir geçit türüdür. Şu ana kadarki 5 kaydı, nisanın son haftası veya mayısın ilk haftalarındandır. Avrupa ve dünya ölçeğinde nesli tehlike altındaki türler (NT) statüsündedir. Göç yolları üzerindeki yoğun avcılık ve yaşam alanları olan nehir kenarlarındaki ormanların tahribi türü tehdit etmektedir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalınca	05.05.2004	1	Barbaros Demirci
ODTÜ-Yalınca	29.04.2004	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Cenk Türkman
ODTÜ-Yalınca	27.04.2004	1	Didem Çakaroğulları, Gençer Gençoğlu
ODTÜ-Yalınca	04.05.2000	1	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalınca	12.05.1998	2	Kerem Ali Boyla, YAG, ÖNK

103. Yeşil ağaçkakan - *Picus viridis* - Green Woodpecker (nK)

Nadir bir kış göçmenidir. Eski yıllara ait Eymir Gölü'nden 3 kaydı bulunmaktadır.

Yeşil ağaçkakan-Köroğlu dağları

Riyat Gül

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	22.02.1997	1	Kerem Ali Boyla
Eymir Gölü	24.11.1996	1	Bahtiyar Kurt, Ekin Uçar, Kerem Ali Boyla, Gülten, Cevahir, Özge, Deniz, Nazlı, Serhat, Gülsima, Pınar, Berkay
Eymir Gölü	17.12.1995	2	Kerem Ali Boyla

104. Alaca ağaçkakan - *Syrian Woodpecker* - *Dendrocopos syriacus* (H)

ODTÜ yerleşkesinde her zaman, yaygın olarak görülebilen yerli bir türdür. Ana besin kaynağı ağaçların gövdelerinde bulunan ağaç kurtları ve böceklerdir. Özellikle ilkbahar aylarında, dikkat edilirse, ağaçlara gagasıyla vururken çıkardığı matkap sesine benzer tıktırtısı kolayca duyulabilir.

105. Orman ağaçkakanı - *Dendrocopos major* - Great Spotted Woodpecker (n)

Nadir bir türdür. Alaca ağaçkakanına çok benzer. Yanağındaki siyah çizginin ensesi ve omuzlarıyla birleşmesi ve kan kırmızı kuyruk altı (alaca ağaçkakanında pembesidir) ayırt edicidir. Bugüne kadar Eymir Gölü çevresine ait 3 kaydı bulunmaktadır.

Alaca ağaçkakan - Yerleşke

Soner Oruç

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	07.03.2001	2	Hale, Burcu Arık, Burak, Mehmet, Ercan, Kadir Gürsen, Birkan, Tuba Kılıç
Eymir Gölü	14.05.2000	1	Çağatay Tavsanoglu, Hakan Gur, Utku Perktas
Eymir Gölü	25.03.2000	1	Süleyman Ekşioğlu, Özge Çelik, Fatma Aral, Barbaros Demirci, Semih, Tuba Kılıç

106. Küçük ağaçkakan - *Dendrocopos minor* - Lesser Spotted Woodpecker (H)

Genellikle yaz ayları ve sonbaharda rastlanan, az da olsa kışın da görülebilen yerli bir türdür. Eymir Gölü'nde üremektedir.

107. Boyunçeviren - *Jynx torquilla* - Wryneck (G)

Az sayıda ve seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Mart ayının son haftasından mayısın sonuna kadar görülebilir. Sonbaharda ise en yoğun eylül ayında görülür. 2001 sonbahar halkalama çalışmasında 4, 2002 ilkbahar halkalama çalışmasında 8, 2002 sonbaharında ise 2 birey halkalanmıştır.

108. Orman Toygarı - *Lullula arborea* - Woodlark (Gy)

Az sayıda fakat sıkça rastlanan yaz göçmeni ve geçit türüdür. Mart ayından haziran sonuna kadar orman içlerinden gelen, bir birinden ayrı hecelerden oluşan ve pesleşerek sonlanan "lüli-lüli-lüli-..." şeklindeki ötüşleriyle kolayca fark edilirler. Yalıncağ'ta geceleri öttükleri de tespit edilmiştir.

109. Tarlakuşu - *Alauda arvensis* - Skylark (Gh)

Az sayıda ve seyrek olarak görülen bir geçit türüdür. Özellikle sonbaharda sürüler halinde de gözlenebilir. Tek tük ürediği düşünülmektedir.

110. Tepeli toygar - *Galerida cristata* - Crested Lark (H)

ODTÜ arazisinde az sayıda ve seyrek olarak görülen yerli bir türdür. Yüzcüncüyıl girişi (A-4 kapısı) civarındaki açık alanda ise her zaman ve düzenli bir şekilde görülen ve üreyen en az iki çift bulunmaktadır.

111. Bozkır toygarı - *Calandrella brachydactyla* - Short-toed Lark (nG)

Nadir bir geçit kuşudur.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	15.05.2001	6	Barbaros Demirci

112. Boğmaklı toygar - *Melanocorypha calandra* - Calandra Lark (G)

Seyrek olarak rastlanan bir geçit kuşudur. Bazen sürüler halinde de görülebilir. Yaygın olarak tohum ve böceklerle beslenir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	29.01.2006	2	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalıncağ	16.11.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Soner Bekir
ODTÜ-Yalıncağ	04.04.2004	21	Emin Yoğurtçuoğlu, Cenk Türkman
ODTÜ-Yalıncağ	01.04.2004	20	Cenk Türkman, Emin Yoğurtçuoğlu
ODTÜ-Yalıncağ	03.06.2000	3	Barbaros Demirci, Özge Çelik, Selahi Durusoy
ODTÜ-Yalıncağ	22.04.2000	1	Barbaros Demirci

Küçük ağaçkakan-İğneada

Riyat Gül

Boyunçeviren-Mogan Gölü

Riyat Gül

Tepeli toygar-Yumurtalık Lagünleri

Soner Oruç

Boğmaklı toygar-Yumurtalık Lagün.

Soner Oruç

Küçük boğmaklı toygar-Bozdağ Soner Oruç

113. Küçük boğmaklı toygar - *Melanocorypha bimaculata* - Bimaculated Lark (YG)

Az sayıda ve seyrek olarak rastlanan yaz göçmeni ve geçit türüdür. Boğmaklı toygarla karıştırılabilir. Ondan, açık renkli kanat altı, kısa kuyruğu ve firar hattında beyaz olmamasıyla ayrılabilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	28.10.2007	1	Gençer Gençoğlu
ODTÜ-Yalincak	29.04.2004	2	Emin Yoğurtçuoğlu, Cenk Türkman
ODTÜ-Yalincak	07.04.2002	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalincak	03.06.2000	1	Okan Can, Yasin Gündoğan, Özge Kesaplı Can
ODTÜ-Yalincak	03.06.2000	2	Barbaros Demirci, Özge Çelik, Selahi Durusoy
ODTÜ-Yalincak	24.06.1996	1	Bahtiyar Kurt, Demet Taşçı
ODTÜ-Yalincak	06.06.1998	3	Kerem Ali Boyla, Burcu Meltem Arık
ODTÜ-Yalincak	19.04.1998	1	Kerem Ali Boyla, Burcu Arık, Ufuk Çelikkol, Emre Özkol

Kulaklı toygar-Aladağlar Riyat Gül

114. Kulaklı Toygar - *Eremophila alpestris* - Shore Lark (n)

Nadir görülen bir türdür.

115. Kum kırlangıcı - *Riparia riparia* - Sand Martin (nG)

Nadir bir geçit türüdür. Bahar aylarında az sayıda ve seyrek olarak görülebilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	26.04.2008	5	JoseTavares
ODTÜ-Yalincak	04.05.2005	5	Deniz Mengüllüoğlu
ODTÜ-Yalincak	04.06.2005	2	Deniz Mengüllüoğlu
ODTÜ-Yalincak	02.09.2004	40	Emin Yoğurtçuoğlu
ODTÜ-Yalincak	12.09.2004	3	Geoff Welch
ODTÜ-Yalincak	26.04.1998	1	Kerem Ali Boyla

Kırlangıç -Bozdağ Soner Oruç

116. Ev kırlangıcı - *Delichon urbica* - House Martin (G)

Sürüler halinde, fakat seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Nisan ayından eylül ayının sonuna kadar rastlanabilir. Temmuzun ortalarında Yerleşkede büyük sürüler halinde görülebilirler.

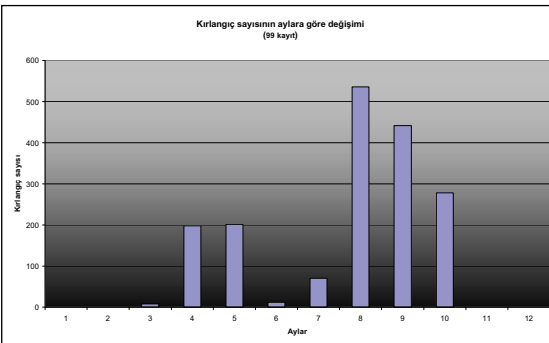
117. Kızıl Kırlangıç - *Hirundo daurica* - Red-rumped Swallow (nG)

Nadir bir geçit türüdür. Şu ana kadar bir kez kaydedilmiştir. Kırlangıçtan (*Hirundo rustica*) daha uzun gövdesi, kızıl boğazı, siyah boynu ve beneksiz siyah kuyruğu ile ayrılır. Uçuş sırasında kanadını kırmaz, kuyruğunu kapalı tutarak uzun uzun süzülür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	08.05.2005	2	Geoff Welch, Hilary Welch

118. Kırlangıç - *Hirundo rustica* - Swallow (Gy)

Genelde küçük gruplar halinde kimi zaman ise sürüler halinde rastlanan yaygın bir yaz göçmeni ve geçit türüdür. Özellikle sonbahar geçişlerinde Yalincak'taki gölette ve Eymir Gölü'nde beslenen ve dinlenen yüzlerce kırlangıç görülebilir. Mart ayının son haftasından ekim ayının sonuna kadar görülebilirler. Tek tük ürediği düşünülmektedir.

119. Ağaç incirkuşu - *Anthus trivialis* - Tree Pipit (G)

Çok sayıda ve sıkça rastlanan bir geçit türüdür. İlbaharda, mart ayının son haftasından mayısın ortalarına kadar; sonbahar da ise ağustosun son haftasından ekimin ortalarına kadar görülebilir. Nisan ayı göçün en yoğun olduğu dönemdir. 2002 yılı sonbahar ve ilkbahar halkalama çalışmalarında 16'şar birey halkalanmıştır. Arazide çayır incirkuşuyla karıştırılabilir. (bkz. Çayır incirkuşu)

Ağaç incirkuşu -Yalincak

Soner Oruç

120. Çayır incirkuşu - *Anthus pratensis* - Meadow Pipit (G)

Az sayıda ve seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Ağaç incirkuşu ile karıştırılabilir. En iyi ayırım uçuş ötüşlerinden yapılır. Çayır incirkuşu genellikle yerden kalkarak yaptığı paraşüt uçuşları sırasında 3 heceden oluşan "tsiip tsiip tsiip" ya da "psiit psiit psiit" şeklinde ses çıkarırken ağaç incirkuşu genelde bir ağaç tepesine ya da çalılığa (yere değil) konarken ya da buralardan havalanırken yaptığı paraşüt uçuşu sırasında "siii siii siii" notalarıyla biten bir ötüşü vardır.

Çayır incirkuşu-Mogan Gölü

Riyat Gül

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	29.10.2007	3	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalincak	29.09.2007	1	Soner Oruç, Kasım Kırilangıç, Gokay Şen
ODTÜ-Yalincak	21.11.2004	2	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalincak	31.10.2004	1	Ian richardson
ODTÜ-Yalincak	24.05.2002	1	Ian richardson
ODTÜ-Yalincak	07.04.2002	4	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ Yalincak	01.10.2000		Barbaros Demirci, Berna Coşkun, Tuba Kılıç, Fatma Aral, Derya Kahraman

121. Kızılgerdanlı incirkuşu - *Anthus cervinus* - Red-throated Pipit (nG)

Düzenli olarak geçit yapan fakat zor fark edilen bir geçit türüdür.

Kızılgerdanlı incirkuşu -Çökek

Riyat Gül

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	29.10.2007	5	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalincak	05.04.2004	1	Cenk Türkman, Emin Yoğurtçuoğlu

122. Dağ incirkuşu - *Anthus spinoletta* - Water Pipit (nK)

Rastlantısal bir türdür. Kışın rastlanabilir.

Dağ incirkuşu-Sivas

Soner Oruç

123. Kır incirkuşu - *Anthus campestris* - Tawny Pipit (G)

Tek tük ve seyrek olarak görülen bir geçit türüdür. Yalincak'ın üst kesimlerinde üreyebilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	18.09.2005	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalincak	08.05.2005	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalincak	04.09.2004	1	Geoff Welch, Hilary Welch
Eymir Gölü	01.07.2001	1	Barbaros Demirci
ODTÜ-Yalincak	06.06.1998	1	Kerem Ali Boyla, Burcu Meltem Arık
ODTÜ-Yalincak	19.04.1998	3	Kerem Ali Boyla, Burcu Arık, Ufuk Çelikkol, Emre Özkol

Kır incirkuşu-Çökek

Riyat Gül

Ak kuyruksallayan - Eymir Gölü

Soner Oruç

Dağ kuyruksallayan - Eymir Gölü

Soner Oruç

Sarı kuyruksallayan - Mogan Gölü

Riyat Gül

Dağbülbülü - Yalınca

Soner Oruç

124. Ak kuyruksallayan - *Motacilla alba* - White Wagtail (G)
Az sayıda, fakat sıkça rastlanan bir geçit türüdür. İlkbahar göçünde daha nadir olmakla birlikte mart ayının ortalarından nisanın ortalarına kadar görülebilir. Sonbaharda ise eylül ayından kasımın ortalarına kadar görmek mümkündür. Ekim ayında yoğun olarak görülürler. Daha çok Yalınca'taki göletin ve Eymir Gölü'nün çevresinde rastlanırlar. Yerleşke üzerinden uçarken çıkardığı kalın bir "şisik" sesiyle kolayca fark edilebilirler.

125. Dağ kuyruksallayan - *Motacilla cinerea* - Grey Wagtail (Gk)

Tek tük, fakat sıkça rastlanan bir geçit türü ve kış göçmenidir. Özellikle sonbahar göçünde Yalınca'taki gölet ve Eymir Gölü çevresinde rastlanabilir. ODTÜ çarşısının önünden akan dereye her yıl en az bir birey kışlamaktadır. Uçarken çıkardığı keskin ve tek notadan oluşan "tışı" ya da "tisik" sesiyle fark edilebilirler.

126. Sarı kuyruksallayan - *Motacilla flava* - Yellow Wagtail (G)

Az sayıda ve seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. İlkbahar ayında daha az olmakla birlikte daha çok ağustosun ortalarından ekim sonuna kadar görülebilir. Daha çok Eymir Gölü'nde görülmekle birlikte yerleşke üzerinden geçerken de görülebilir. Dalgalı uçuşu sırasında çıkardığı gür, pes ve gittikçe yükselen "tsvip" şeklindeki sesiyle fark edilebilir.

127. Dağbülbülü - *Prunella modularis* - Dunnock (K)

Az sayıda fakat sık rastlanan bir kış göçmenidir. Eylül ayının sonundan nisanın sonuna kadar rastlanabilir. Sırt desenleri bir serçeyi andırır. Gösterişsiz renkleri olduğundan ve çalılıkların arasında gezindiklerinden ve de çok saklandıklarından fark edilmeleri zordur. Genellikle, çıkardıkları tiz ve ince "tsiip" sesiyle fark edilirler. Biyoloji bölümünün arkasındaki arazideki kuşburnu çalılarında ve Yalınca'taki çalılık alanlarda görülebilirler.

128. Benekli bülbül - *Luscinia luscinia* - Thrush Nightingale (G)

Az sayıda ve seyrek olarak görülen bir geçit türüdür. 2001 ve 2002 yıllarında yapılan halkalama çalışmalarında 10 birey halkalanmıştır. Bülbüle çok benzediğinden arazide ayırt edilmesi zor olabilir. Bülbüle göre daha gri olan rengi ve göğsündeki beneklenmeler ile hafif koyu bıyığı ayırt edicidir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalınca	21.08.2007	1	Emre Kaytan
ODTÜ-Yalınca	14.08.2005	1	Emre Öztürk
ODTÜ-Yalınca	İlkbahar 2002	7	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalınca	Sonbahar 2001	3	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalınca	28.06.2000	1	Barbaros Demirci

129. Bülbül - *Luscinia megarhynchos* - Nightingale (YG)

Çok sayıda ve her yıl rastlanabilen yaz göçmeni bir türdür. Görülmesi zor bir türdür. Sazlık çalılık alanlardan gelen ötüşüyle kolayca ayıt edilebilir. Nisanın ilk haftasından itibaren eylül ayına kadar, Sosyal Bina ve Kütüphane arkasındaki çalılıklarda ve sazlıklarda ve yine Yalıncağ'taki uygun habitatlarda sıkça duyulurlar. Gece ODTÜ'de dolaşırken duyulan melodik ötüşler bülbüllere aittir.

130. Taş bülbülü - *Irania gutturalis* - White throated Robin (Y)

Tek tük ve seyrek olarak rastlanan bir yaz göçmenidir. Nisan ayının son haftasından itibaren temmuzun ortalarına kadar rastlanabilir. Geçmişte Yalıncağ'taki küçük dere yataklarındaki çalılıklarda üremiştir. Ancak bu çalılıkların temizlenmesi türün yuvalanma alanlarını azaltmıştır. Son 4 yıldır kaydedilmemiştir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	29.04.2004	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Cenk Türkman
ODTÜ-Yalıncağ	24.04.2004	1	Ian richardson
ODTÜ Yalıncağ	20.06.2002	1	Houman Jabbarifarhoud, Mehmet Murat Ildan, Zeren Gürkan
ODTÜ-Yalıncağ	26.05.2002	3	Ian richardson, Metehan Özen
ODTÜ-Yalıncağ	17.07.2001	1	Tuba Kılıç, Kadir Gökse
ODTÜ-Yalıncağ	06.06.1998	3	Kerem Ali Boyla, Burcu Meltem Arık
ODTÜ Yalıncağ	17.05.1998	1	Özge Keşaplı, Özge Özkaya, Bahtiyar Kurt, Burcu Arık
ODTÜ-Yalıncağ	26.04.1998	1	Kerem Boyla

131. Kızılgerdan - *Erithacus rubecula* - Robin (KG)

Az sayıda fakat yaygın olarak görülen kış göçmeni ve geçit türüdür. Mayısın ortalarından eylülün ortalarına kadar görülmezler. Mart ayındaki geçitlerinde küçük gruplar halinde baskın yapabilirler. Genelde çalılıklarda gizlendiklerinden fark edilmeleri zor olabilir. Sonbahar ve kış aylarında, geceleyin ve sabahın erken saatlerinde ODTÜ'de duyulan melodik güzel ötüşlü kuşlar, kızılgerdanlardır.

132. Taşkuşu - *Saxicola torquata* - Stonechat (Gy)

Az sayılarda fakat sıkça rastlanan yaygın bir geçit türü ve yaz göçmenidir. Mart ayının başından ekim ayının sonuna kadar Yalıncağ'taki açık alanlarda ve su kenarlarında görülebilir. Mart ayının ortaları, geçişin en yoğun olduğu zamanlardır.

133. Çayır taşkuşu - *Saxicola rubetra* - Whinchat (G)

Az sayılarda fakat sıkça rastlanan bir geçit türüdür. İlkbahar göçünde, mart ayının ortalarından mayısın ortalarına kadar; sonbahar da ise eylülün başından ekimin son haftalarına kadar görülebilir.

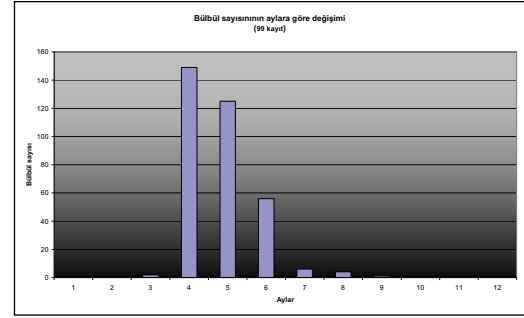
134. Kara kızilkuyruk - *Phoenicurus ochruros* - Black Redstart (Y)

Az sayılarda fakat sık rastlanan bir yaz göçmenidir. Mart ayından itibaren, ekimin sonlarına kadar görülebilir. Yerleşkedeki binalarda yuva yapar ve sıklıkla bu binaların tepelerinde öterken duyulur. Eymir Gölü'nde nadiren görülür.

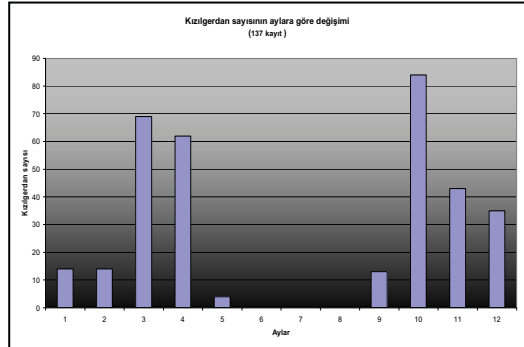
Bülbül-Yerleşke

Soner Oruç

Kızılgerdan -Yerleşke

Soner Oruç

Kara kızilkuyruk-Ankara

Riyat Gül

Kızılkuyruk-Mert Gölü

Soner Oruç

Kuyrukkakan-Yalıncağ

Soner Oruç

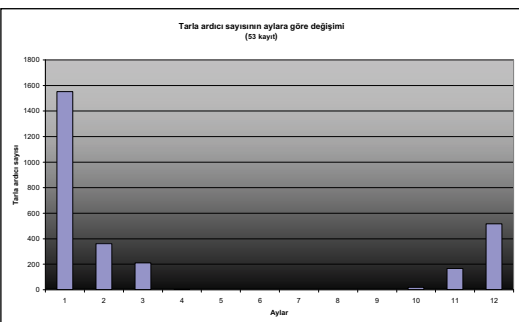
Kara kulaklı kuyrukkakan

Soner Oruç

Karatavuk-Yerleşke

Soner Oruç

135. Kızılkuyruk - *Phoenicurus phoenicurus* - Redstart (G)
Az sayılarda fakat sık rastlanan bir geçit türüdür. İlkbahar geçişinde, martın sonlarına doğru görülmeye başlar, nisanın sonuna kadar nadiren rastlanır. Sonbahar geçişi ise ağustos sonundan ekimin sonuna kadar sürer.

136. Kuyrukkakan - *Oenanthe oenanthe* - Northern Wheatear (YG)

Çok sayıda ve sıklıkla görülebilen bir yaz göçmeni ve geçit türüdür. Nisan ayının ilk haftası gelirler, ekim ortalarına kadar görmek mümkündür. Ağaçsız ve taşlık açık arazilerde ürerler. Gölet çevresindeki kayalık alanda sıkça rastlanırlar.

137. Kara kulaklı kuyrukkakan - *Oenanthe hispanica* - Black-eared Wheatear (Y)

Az sayıda fakat sıklıkla görülen bir yaz göçmenidir. Nisan başından eylül sonuna kadar görülmesine rağmen sonbaharda nadiren rastlanır. Yalıncağ'taki, kurak, taşlık, çalılık bölgelerde ürerler. Gölet çevresindeki kayalık alanda sıkça rastlanırlar

138. Boz kuyrukkakan - *Oenanthe isabellina* - Isabelline Wheatear (Y)

Az sayıda fakat sıklıkla görülen bir yaz göçmenidir. Nisan ayından itibaren eylül sonuna kadar Yalıncağ'taki taşlık kayalık yamaçlarda görülebilirler.

139. Alaca kuyrukkakan - *Oenanthe pleschanka* - Pied Wheatear (nG)

Nadir geçit türüdür.

140. Ak sırtlı kuyrukkakan - *Oenanthe finschii* - Finsch's Wheatear (nG)

Nadir geçit türüdür. İki kez kaydedilmiştir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	17.03.2006	1	Emre Öztürk, Korhan Özkan
Eymir Gölü	12.10.1997	1	Kerem Ali Boyla

141. Taşkızzı - *Monticola saxatilis* - Rock Thrush (nG)
Nadir geçit türüdür.

142. Karatavuk - *Turdus merula* - Blackbird (H)

Yıl boyu görülen yerli bir türdür. Az sayılarda görülebileceği gibi küçük gruplar halinde de görülebilir. Karlı günlerde inşaat mühendisliği binalarının çevresindeki ağaçların ve çalıkların arasında beslenirken görülebilirler. Şubat sonu ve martın ilk haftalarında aktivitelerini yoğunlaştırırlar. Bu zamanlarda Yalıncağ'ta çok sayıda görülebilir.

143. Boğmaklı ardıç - *Turdus torquatus* - Ring Ouzel (nG)

Eymir Gölü'nde ve Yalıncağ'taki seyrek ağaçlık kayalık yamaçlarda az sayıda ve nadiren görülen geçit türüdür. 2001 yılı sonbahar halkalama çalışmasında bir birey halkalanmıştır.

144. Tarla ardıcı - *Turdus pilaris* - Fieldfare (K)

Her yıl 100-200 bireylik çok büyük sürüler halinde kışlayan bir türdür. Ekim ayının sonundan mart ayının sonuna kadar görülebilir. Daha çok, yerleşke üzerinden geçen büyük sürüler görülürken, bölümler arasındaki yüksek ağaçlarda, spor merkezinin çevresindeki kavaklık alanlarda ve Yalıncağ'taki tarlalarda konaklarken de görülebilirler.

145. Kızıl ardıç - *Turdus iliacus* - Redwing (KG)

Az sayıda fakat sıkça rastlanan kış göçmeni ve geçit türüdür. Ekim ayının ortalarından nisanın ilk haftasına kadar görülebilir. En yoğun olarak martın ilk haftalarında rastlanır.

146. Öter ardıç - *Turdus philomelos* - Song Thrush (G)

Az sayıda fakat sık rastlanan bir geçit türüdür. Ökse ardıcı ile karıştırılabilir. Ondandır, turuncumsu kanat altı, ters kalp şeklindeki benekleri, yeşilimsi üst tarafı ve kuyruğunda beyaz olmamasıyla ayrılır.

147. Ökse ardıcı - *Turdus viscivorus* - Mistle Thrush (KGh)

Özellikle kış ayları ve sonbahar göçü olmak üzere bütün yıl görülebilen yerli bir türdür. Nisan ve ekim ayları arası daha az sayılarda görülürler. Az sayıda ürediği düşünülmektedir. Uçuş sesi bir ağaca sürtülen tarağa benzer. Ökseotunun tohumlarıyla beslenirler.

148. Saz kamışçını - *Acrocephalus scirpaceus* - Reed Warbler (YG)

Az sayıda ve seyrek olarak rastlanan yaz göçmeni ve geçit türüdür. Nisanın sonundan kasım ayının ortalarına kadar rastlanabilir. Daha çok Eymir Gölü'ndeki sazlıklarda görülür. Yalıncağ'da da, lokal olarak ürediği düşünülmektedir.

149. Çalı kamışçını - *Acrocephalus palustris* - Marsh Warbler (G)

Az sayılarda ve seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Genellikle sonbahar göçünde, ağustos sonlarında rastlanır. 2002 ilkbahar halkalama çalışmasında 17, sonbaharda ise 19 birey halkalanmıştır. Arazide saz kamışçınından ayırt etmesi neredeyse imkansızdır. En iyi ayırım seslerinden yapılır.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	12.08.2006	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalıncağ	24.08.2005	2	Emre Öztürk, Gençer Gençoğlu
ODTÜ-Yalıncağ	31.08.2002	1	Barbaros Demirci, Tuba, Burcu, Ebru ve Halkalama Ekibi
ODTÜ-Yalıncağ	Sonbahar 2002	19	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalıncağ	İlkbahar 2002	17	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalıncağ	Sonbahar 2001	2	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalıncağ	08.09.2000	1	Barbaros Demirci, Özge Çelik, Tuba Kılıç
ODTÜ-Yalıncağ	28.06.2000	3	Barbaros Demirci
ODTÜ-Yalıncağ	24.05.1998	1	Kerem Ali Boyla, ÖNK
Eymir Gölü	07.04.1985	1	Sancar Baris

150. Büyük kamışçın - *Acrocephalus arundinaceus* - Great Reed Warbler (Y)

Eymir Gölü'nde yaygın olarak görülen bir yaz göçmenidir. Mayıs ayından itibaren temmuzun ortasına kadar görülebilir.

Kızıl ardıç - Yerleşke

Soner Oruç

Ökse ardıcı - Yerleşke

Soner Oruç

Saz kamışçını-Mogan Gölü

Riyat Gül

Büyük kamışçın-Mogan Gölü

Riyat Gül

Bıyıklı kamışçın-Mogan Gölü Riyat Gül

151. Bıyıklı kamışçın - *Acrocephalus melanopogon* - Moustached Warbler (nG)

Nadir geçit türüdür. Eymir Gölü'nde göç döneminde sadece bir kez görülmüştür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	26.04.2008	10	Jose Tavares

152. Kindıra Kamışçını - *Acrocephalus schoenobaenus* - Sedge Warbler (nG)

Nadir geçit türüdür. Sadece bir kez görülmüştür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	10.05.2006	1	Korhan Özkan

Kamışbülbülü-Eymir Gölü Riyat Gül

153. Kamışbülbülü - *Cettia cetti* - Cetti's Warbler (Yh)

Az sayılarda fakat her yıl rastlanabilen yaygın bir geçit türüdür. Az sayıda kışlayan bireyler de vardır. Başta Eymir Gölü olmak üzere yerleşkedeki sazlık çalılık alanlarda sıkça rastlanabilir.

154. Ak mukallit - *Hippolais pallida* - Olivaceous Warbler (YG)

Az sayılarda fakat sıkça rastlanan yaygın bir yaz göçmeni ve geçit türüdür. Nisanın sonlarından eylül ayına kadar görülebilir. Sık çalılık alanlardan gelen, melodisiz, ince metalik ve bozuk bir plak gibi durmadan tekrarlanan ötüşüyle kolayca ayırt edilebilir. Ötmediği zamanlar, zeytin mukallidi ve dağ mukallidi ile karıştırılabilir.

155. Dağ mukallidi - *Hippolais languida* - Upcher's Warbler (nG)

Göçte nadir olarak rastlanabilir. İri ve kirli kahverengi bir ak mukallide benzer. Kayalara sıkça tüner. Seyrek ve bodur ağaçlı kurak yamaçlarda görülür. Tek kaydı 2002 yılında Yalıncağ'ta görülen bir bireydir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	24.05.2002	1	Ian richardson

156. Zeytin mukallidi - *Hippolais olivetorum* - Olive-tree Warbler (nG)

Nadir geçit türüdür. Tüm kayıtları 2001 ve 2002 sonbahar halkalama çalışmalarında halkalanan 3 bireydir. Arazide ayırt etmesi kolay olmayabilir, ak mukallitle karıştırılabilir. Ak mukallitten, daha büyük boyutları, belirgin büyük ve kalın gagası ve geniş beyazımsı kanat paneli ile ayırt edilebilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	2002 Sonbahar	1	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalıncağ	2001 Sonbahar	2	Özge Keşaplı Can

157. Sarı mukallit - *Hippolais icterina* - Icterine Warbler (nG)

Nadir geçit türüdür. Tüm kayıtları 2001 ve 2002 sonbahar halkalama çalışmalarında halkalanan 3 bireydir. Mat ve beyazımsı formu, arazide diğer mukallitlerle karıştırılabilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	2002 Sonbahar	2	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalıncağ	2001 Sonbahar	1	Özge Keşaplı Can

Ak mukallit-Yerleşke Soner Oruç

Sarı mukallit - İğneada Korhan Özkan

158. Boz ötleğen - *Sylvia borin* - Garden Warbler (G)

Az sayılarda ve seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Az sayıda görülmesi, gizemli bir tür olmasından kaynaklanıyor olabilir. Zamanın çoğunu yoğun çalılarda geçirdiğinden ve göze çarpan renkleri olmadığından fark edilmesi zordur. Dikkatli olunursa sesinden fark edilebilir. 2002 sonbaharında yapılan halkalama çalışmasında 22 birey halkalanmıştır.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	15.05.2005	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalincak	İlkbahar 2002	2	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalincak	31.08.2002	3	Barbaros Demirci, Tuba, Burcu, Ebru ve Halkalama Ekibi
ODTÜ-Yalincak	Sonbahar 2002	22	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalincak	Sonbahar 2001	2	Özge Keşaplı Can
ODTÜ Yalincak	15.05.2001	1	Barbaros Demirci

159. Ak gerdanlı ötleğen - *Sylvia communis* - Whitethroat (YG)

Az sayılarda, fakat her yıl yaygın olarak görülen geçit türü ve yaz göçmenidir. Nisan ayının ortalarından itibaren eylül ayının sonuna kadar görülebilir. Sonbahar göçünde daha az sayılarda ve daha seyrek rastlanır.. Eymir Gölü'nde nadiren görülebilir.

160. Küçük ak gerdanlı ötleğen - *Sylvia curruca* - Lesser Whitethroat (YG)

Az sayılarda fakat her yıl yaygın olarak görülen geçit türü ve yaz göçmenidir. Nisan ayından eylül ayının sonuna kadar, bölümler arasındaki ve Yalincak'taki bodur çalılarda sıklıkla rastlanır. İnşaat mühendisliği civarındaki çalılık alan ve Kültür Kongre Merkezi önündeki bodur çalılar ürettiği birkaç yerdire. Eymir Gölü'nden hiç kaydı yoktur.

161. Çizgili ötleğen - *Sylvia nisoria* - Barred Warbler (G)

Tek tük ve seyrek olarak rastlanan nadir bir geçit türüdür ve muhtemel bir yaz göçmenidir. Tüm kayıtları mayıs ayındadır.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	11.05.2006	1	Korhan Özkan
ODTÜ-Yalincak	09.05.2004	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ	İlkbahar 2002	8	Özge Keşaplı Can
ODTÜ Yalincak	05.05.2000	1	Berna Coskun, Kadir Göksan, Tuba Kılıç
ODTÜ	17.05.1998	2	Özge Keşaplı, Özge Özkaya, Bahtiyar Kurt, Burcu Arık
ODTÜ	12.05.1998	3	Kerem Ali Boyla, YAG, ÖNK

162. Kara başlı ötleğen - *Sylvia atricapilla* - Blackcap (G)

Az sayılarda fakat her yıl rastlanabilen bir geçit türüdür. Nisan ayından haziran ayına kadar ve ağustos sonlarından ekim ayının ortalarına kadar, bodur bitkilerde ve ağaçlarda görülebilir.

Boz ötleğen - İğneada

Korhan Özkan

Ak gerdanlı ötleğen - Mogan Gölü

Riyat Gül

Küçük ak gerdanlı ötleğen - Yerleşke

Soner Oruç

Çizgili ötleğen - Kars

Soner Oruç

Maskeli ötleğen - Yerleşke

Soner Oruç

163. Maskeli ötleğen - *Sylvia melanocephala* - Sardinian Warbler (G)

Tek tük ve seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	16.10.2008	1	Soner Oruç
ODTÜ-Yalincak	31.03.2007	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalincak	27.03.2007	1	Korhan Özkan
ODTÜ	Sonbahar 2002	2	Özge Keşaplı Can
ODTÜ	İlkbahar 2002	1	Özge Keşaplı Can
ODTÜ	Sonbahar 2001	2	Özge Keşaplı Can
ODTÜ Yalincak	06.04.2001	1	Barbaros Demirci
ODTÜ Yalincak	02.09.2000	1	Barbaros Demirci

164. Ak gözlü ötleğen - *Sylvia hortensis* - Orphean Warbler (Y)

Tek tük ve seyrek olarak rastlanan bir yaz göçmenidir. Görülmesi zordur. Ötüşü fark edilmesinde kolaylık sağlar.

Ak gözlü ötleğen-Göreme

Riyat Gül

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	03.06.2008	1	Soner Oruç, Can Baldan
ODTÜ-Yalincak	01.06.2008	1	Ahmet Uysal, Ayşegül Dursun, Büşra Şahin, Güliz Karaarslan, İlker Şahin, Meryem Beklioğlu, Soner Oruç
ODTÜ-Yalincak	01.06.2008	1	Korhan Özkan, Kezban Kaynar
ODTÜ-Yalincak	23.05.2008	1	Çağıl Doğan, Soner Oruç
ODTÜ-Yalincak	29.04.2004	3	Emin Yoğurtçuoğlu, Cenk Türkman
ODTÜ-Yalincak	26.05.2002	3	Ian richardson, Metehan Özen
ODTÜ-Yalincak	24.05.1998	2	Kerem Ali Boyla, ÖNK
ODTÜ-Yalincak	12.05.1998	2	Kerem Ali Boyla, YAG, ÖNK
ODTÜ-Yalincak	19.04.1998	1	Kerem Ali Boyla, Burcu Arık, Ufuk Çelikkol, Emre Özkol

165. Doğu çıvgını - *Phylloscopus orientalis* - Eastern Bonelli's Warbler (nG)

Nadir geçit türüdür. Tek kaydı, 2002 sonbaharında yapılan halkalama çalışmasında halkalanan bir bireydir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	Sonbahar 2002	1	Özge Keşaplı Can

Orman söğütbülbülü - Yerleşke

Soner Oruç

166. Orman söğütbülbülü - *Phylloscopus sibilatrix* - Wood Warbler (G)

Az sayıda ve seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Fark edilmeleri zor olabilir. Mayıs ayındaki bireyler ötüşlerinden kolayca fark edilebilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	29.04.2004	9	Emin Yoğurtçuoğlu, Cenk Türkman
ODTÜ-Yalincak	29.04.2004	1	Gençer Gençoğlu
ODTÜ Yalincak	28.04.2004	1	Cenk Türkman
ODTÜ-Yalincak	23.04.2002	1	Ian richardson
ODTÜ-Yalincak	Sonbahar 2002	9	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalincak	İlkbahar 2002	8	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalincak	Sonbahar 2001	2	Özge Keşaplı Can

167. Çıvgın - *Phylloscopus collybita* - Chiffchaff (Gk)

Çok sayıda ve sık rastlanan yaygın bir geçit türüdür. Nadiren de olsa kışın da görülebilir. Genelde mart ayının ortalarından nisanın ortalarına kadar ve ağustosun ortalarından kasım sonuna kadar görülürler. Nisan ve Ekim ayları türün en yoğun görülebileceği zamanlardır. Söğütbüllüleriyle karıştırılabilirler. Söğütbüllünden ayırmanın en iyi yolu sesi ve ötüşüdür. Çıvgının sesi söğütbüllüne göre daha tek heceli bir 'huit' şeklindedir. Ötüşü ise 'çif çaf çif çaf çip çap çip çif çaf' şeklindedir. Yine, çıvgınlar mart ayında görülmeye başlarken; söğütbüllüleri nisan itibarıyla görülmeye başlarlar ve ekim ayından sonra görülmezler.

168. Söğütbüllü - *Phylloscopus trochilus* - Willow Warbler (G)

Çok sayıda ve her yıl görülen yaygın bir geçit türüdür. Martın son haftasında gelmeye başlarlar ve mayıs ortalarına kadar görülebilirler. Sonbahar göçünde ise ağustosun son haftası gibi gelmeye başlarlar ve kasımın son haftası yerleşkeyi terk ederler. Sonbahar göçünde, ilkbahara göre daha yoğun olurlar. 2002 yılı sonbahar halkalama çalışmasında 146 farklı birey halkalanmıştır. Arazide, çıvgınla karıştırılabilirler. Çıvgından ayırmanın en iyi yolu sesi ve ötüşüdür. Çıvgının sesi tek heceli bir 'huit' iken; söğütbüllününki daha uzun ve iki heceli bir 'hoo-iiit' şeklindedir. Ötüşü ise, aniden yükselip yavaşça sönen melodik bir cümle şeklindedir: Sisisi-vüy-vüy-vüy svi-svi-svi tuuy tuuy.

169. Çalığışu - *Regulus regulus* - Goldcrest (GK)

Az sayılarda fakat sıkça rastlanan bir kış göçmeni ve geçit türüdür. Ekim ayının ortalarından mayıs ortalarına kadar görmek mümkündür. Daha çok çam ağaçlarında rastlanır. Dikkat edilmezse sürmeli çalığışu ile karıştırılabilir. Sürmeli çalığışuna göre daha sade görünümü, açık rengi ve sesi ile ayrılabilir. Sesi ince tiz ve keskin bir 'srriiii; sii-sii-sii' şeklindedir.

170. Sürmeli çalığışu - *Regulus ignicapillus* - Firecrest (GK)

Az sayılarda fakat sıkça rastlanan bir kış göçmeni ve geçit türüdür. Eylül ayının son haftasından, nisanın ilk haftasına kadar görülebilir. Çalığışundan, siyah sürmesi daha yeşil kanat rengi ve beyaz karnıyla ayıt edilebilir. Sesi çalığışundan daha güçsüz ve kısa bir 'zi-zi' şeklindedir.

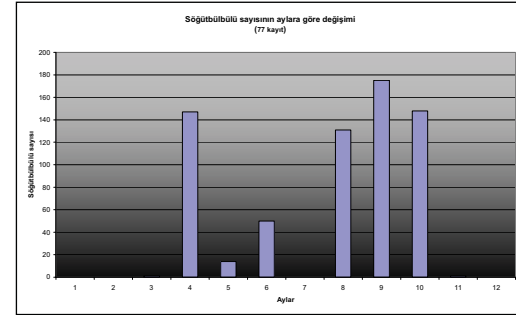
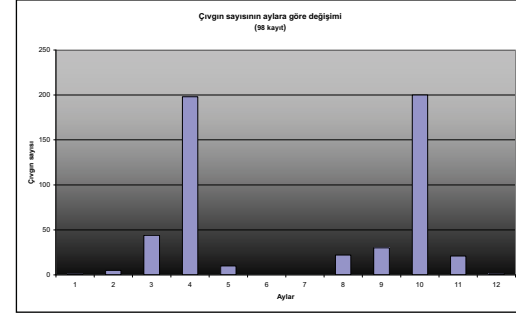
171. Benekli sinekkapan - *Muscicapa striata* - Spotted Flycatcher (G)

Çok sayıda ve sıkça rastlanan yaygın bir geçit türüdür. Özellikle sonbahar göçünde çok sayıda görülürler. İlkbaharda, nisanın son haftası ve mayısın ortaları arasında rastlanabilir. En yoğun ise ağustosun son günleri ve eylül ayında görülür. Genellikle bir ağaç dalına veya tele dik bir şekilde tünere ve avını yakladıktan sonra tekrar aynı tüneğe döner.

Çıvgın -Yerleşke

Soner Oruç

Çalığışu - Yerleşke

Soner Oruç

Benekli sinekkapan-Kars

Soner Oruç

Küçük sinekkapan-Eymir Gölü

Riyat Gül

172. Küçük sinekkapan - *Ficedula parva* - Red-breasted Flycatcher (G)

Tek tük ve seyrek olarak rastlanılan bir geçit türüdür. Sadece sonbahar göçünde, eylülün başından ekimin ortalarına kadar rastlanabilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ Yerleşkesi	22.09.2008	1	Soner Oruç
ODTÜ Yalincak	20.09.2008	1	Korhan Özkan, Kezban Kaynar
ODTÜ Yalincak	06.09.2008	1	Çağıl Doğan
ODTÜ Yerleşkesi	03.10.2007	1	Soner Oruç
ODTÜ Yalincak	24.09.2006	3	Gençer Gençoğlu
ODTÜ Yalincak	24.09.2006	4	Emre Öztürk, Soner Oruç
ODTÜ-Yalincak	18.10.2004	2	Cenk Türkman
ODTÜ-Yalincak	17.09.2001	1	Kadir Göksen, Tuba Kılıç
ODTÜ-Yalincak	22.09.2000	1	Barbaros Demirci
ODTÜ-Yalincak	21.09.1997	2	Bahtiyar Kurt, Burcu Meltem Arık

Kara sinekkapan-Göksu Deltası

Riyat Gül

173. Kara sinekkapan - *Ficedula hypoleuca* - European Pied Flycatcher (G)

Az sayılarda ve seyrek olarak rastlanan bir geçit türüdür. Şu ana kadarki bütün kayıtları sonbahar göçündendir. İlbahardaki tek kaydı, 2002 yılında halkalan bir bireydir. Ağustosun başından ekim ayının ilk haftasına kadar görülebilir.

174. Alaca sinekkapan - *Ficedula semitorquata* - Semicollared Flycatcher (nG)

Nadir geçit türüdür. Eylülün sonlarına doğru ve nisanın ilk haftaları rastlanabilir. Avrupa ve dünya ölçeğinde nesli tehlike altında (NT) statüsünde bir türdür. Yaşam alanlarının tahribi tür için en büyük tehdittir. Ülkemizde halihazırda Doğu Anadolu'da gündemde olan baraj projeleri, nehir kenarlarındaki ormanları kullanan bu tür için büyük tehdittir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	24.09.2006	1	Gençer Gençoğlu
ODTÜ-Yalincak	17.04.2004	1	Can Bilgin
ODTÜ-Yalincak	07.04.2002	1	Ian richardson
ODTÜ-Yalincak	06.04.2001	1	Barbaros Demirci
ODTÜ-Yalincak	22.09.2000	2	Barbaros Demirci

Halkalı sinekkapan-Yerleşke

Soner Oruç

175. Halkalı sinekkapan - *Ficedula albicollis* - Collared Flycatcher (G)

Az sayılarda fakat sıkça rastlanan bir geçit türüdür. Nisanın başından mayısın ortalarına kadar ve ağustosun son haftasından eylülün sonuna kadar görülebilir. 2002 yılında yapılan halkalama çalışmalarında ilbahar döneminde 10, sonbaharda ise 12 birey halkalanmıştır.

176. Bıyıklı baştankara - *Panurus biarmicus* - Bearded Parrotbill (H)

Sadece Eymir Gölü'ndeki sazlıklarda süreler halinde uçarken sıkça görülen yerli bir türdür.

Bıyıklı baştankara - Eymir Gölü

Soner Oruç

177. Uzunkuyruklu baştankara - *Aegithalos caudatus* - Long-tailed Tit (H)

Yılın her döneminde sürüler halinde sıklıkla görülen yerleşik bir türdür. En yoğun kasım ve aralık aylarında rastlanır. Üreme dışı dönemlerinde sürüler halinde iken üreme dönemi çiftler halinde dolaşırlar.

178. Çulhakuşu - *Remiz pendulinus* - Penduline Tit (H)

Başta Eymir Gölü olmak üzere yerleşkedeki sazlık alanlarda az sayılarda fakat sıkça rastlanan yerli bir türdür. Çok küçük bir tür olduğundan daha çok sesiyle fark edilir. Sesi kızılgerdan gibi bir "tsi" ve baştankara gibi "tsi-tsi-tsi" şeklindedir. Tatlısu ve bataklık kenarlarındaki söğütlük ve çalılıklara ördüğü torba şeklindeki yuvası kolayca fark edilebilir.

179. Çam baştankarası - *Parus ater* - Coal Tit (H)

Yılın her döneminde çok sayıda görülen yerli bir türdür.

180. Mavi baştankara - *Parus caeruleus* - Blue Tit (Kh)

Ekim ayından mart sonuna kadar daha yoğun olmak üzere yılın her döneminde görülebilen bir türdür. Az sayıda üremektedir. Eymir Gölü'ndeki fidanlıkta düzenli üreyen bir çift bulunmaktadır.

181. Büyük baştankara - *Parus major* - Great Tit (H)

Yılın her döneminde çok sayıda ve yaygın olarak görülen yerli bir türdür.

182. Sıvacıkuşu - *Sitta europaea* - Nuthatch (n)

Nadir bir türdür. Sadece bir kez Eymir Gölü'nde kaydedilmiştir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	08.09.2000	1	Barbaros Demirci, Özge Çelik, Tuba Kılıç

183. Kaya sıvacıkuşu - *Sitta neumayer* - Rock Nuthatch (H)

Yılın her döneminde az sayılarda ve lokal olarak görülen yerli bir türdür. Gölet çevresindeki ve Eymir Gölü civarındaki kayalık alanlarda yuvalarlar.

184. Orman tırnaşıkkuşu - *Certhia familiaris* - Eurasian Treecreeper (n)

Tek tük ve seyrek olarak görülen rastlantısal bir türdür. Bahçe tırnaşık kuşuyla karıştırılabilir. Ondan, bembeyaz altı, geniş beyaz kaşı daha kırmızı kuyruk sokumu ve daha tiz ve uzun "tsii" sesiyle ayrılabilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	09.12.2007	1	Birgül Çakır, Güliz Karaarslan, Emre Öztürk
ODTÜ-Yalincak	19.01.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu
ODTÜ-Yalincak	05.01.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Suleyman Eksioğlu

185. Bahçe tırnaşıkkuşu - *Certhia brachydactyla* - Short-toed Treecreeper (KG)

Tek tük ve seyrek olarak görülen kış göçmeni ve geçit türüdür.

Uzunkuyruklu baştankara - Yalincak Soner Oruç

Çam baştankarası - Yerleşke Soner Oruç

Büyük baştankara - ODTÜ Çarşısı Soner Oruç

Kaya sıvacıkuşu-Sivas Soner Oruç

Çitkuşu-Işık dağı

Riyat Gül

186. Çitkuşu - Troglodytes troglodytes - Wren (H)

Tek tük ve seyrek olarak görülen yerli bir kuştur. Yıl boyu görülürler. Eymir Gölü'nde, Yalıncağ'taki bazı çalılık alanlarda ve Bilkent sınırındaki bataklık alanlarda rastlanabilirler.

187. Büyük örümcekkuşu - Lanius excubitor - Great Grey Shrike (nK)

Nadir bir kış göçmenidir. Kara alınlı örümcek kuşu ile karıştırılabilir. Ondan, beyaz alnı, sürmesi üzerindeki beyaz çizgi, uzun kuyruğu ve kısa kanatlarıyla ayrılır.

188. Kara alınlı örümcekkuşu - Lanius minor - Lesser Grey Shrike (YG)

Az sayılarda fakat sıkça görülen yaz göçmeni ve geçit türüdür. Nisanın son günlerinden itibaren ağustos sonuna kadar görülürler. Sonbaharda rastlanmazlar. 1.kış (eylül-ekim) formundaki bireyler ve genç bireyler büyük örümcekkuşu ile karıştırılabilir. Ayırt etmek için büyüklük kıyaslaması sağlıklı olmayabilir. Büyük örümcekkuşunun sürmesinin üstünde alnındaki beyazlık ve sırtının kenarındaki beyazlıklar ayırt edici olabilir. Yine kara alınlı örümcekkuşunun daha uzun kanat uçları tüneme durumundayken kuyruk üstünü örterken Büyük örümcekkuşunda kuyruğu örtmez. Ayrıca, büyük örümcekkuşu kış göçmeni olduğundan kışın görülen bir örümcekkuşu, kara alınlı örümcekkuşu değil, büyük örümcekkuşudur.

189. Kızıl sırtlı örümcekkuşu - Lanius collurio - Red-backed Shrike (YG)

Çok sayıda yaygın olarak ve her yıl görülebilen yaz göçmeni ve geçit türüdür. Nisan ayından eylülün ortalarına kadar görülebilir. Göç en yoğun nisanın son günleri ve mayısın ilk günlerinde yaşanır. Eylül ayında ise seyrek olarak ve tek tük görülürler. Daha çok çalılık açık arazilerde ve bu tip arazi kenarlarındaki çitlerde tünerken görülür.

190. Kızıl başlı örümcekkuşu - Lanius senator - Woodchat Shrike (nG)

Nadir bir geçit türüdür. Şu ana kadar 3 kaydı vardır. Genç bireyler Kızıl sırtlı örümcekkuşunun gençleriyle karıştırılabilir. En iyi ayırım kanat lekelerinden yapılır. Kızıl başlı örümcekkuşlarının gençlerinde kanatta omuzlarda ve kuyruk sokumunda açık renk lekelenmeler bulunurken Kızıl sırtlı örümcekkuşu gençlerinde bu lekeler bulunmaz.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	12.08.2006	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalıncağ	11.04.2003	1	Can Bilgin
ODTÜ-Yalıncağ	25.04.1997	1	Bahtiyar Kurt

191. Maskeli örümcekkuşu - Lanius nubicus - Masked Shrike (Y)

Tek tük fakat sıkça görülebilen bir yaz göçmenidir. Mayısın ortalarından itibaren eylül sonuna kadar görülebilirler. Genelde Yalıncağ'taki orman içi açık alanlarda rastlanırlar. Gençleri ince yapılı ve gri renkli bir genç kızıl başlı örümcekkuşuna benzer; ancak kanat lekesi daha beyaz gri sırtındaki çizgiler daha koyu kuyruğu siyahımsı ve kenarları beyaz (krem rengi değil) gagası ise daha incedir.

Kara alınlı örümcekkuşu -Mogan

Riyat Gül

Kızıl sırtlı örümcekkuşu-Yalıncağ

Soner Oruç

Kızıl başlı örümcekkuşu-Karagöl

Riyat Gül

192. Alakarga - *Garrulus glandarius* - Jay (H)

Yılın her döneminde çok sayıda ve yaygın olarak görülebilen yerli bir türdür. Nisanın ilk haftaları çok aktiftirler. Küçük gruplar halinde ve çok kolay görülebilirler. Ürkek bir kuş olduğundan özellikle yerde gezinirken fazla dikkat çekemeyebilir. Genelde sert ıslıkla alarm sesiyle "şrayk şrayk" yerini belli eder. Kimi zaman miyavlamaya benzeyen bir "piyuv" sesi bazen de Kızıl şahinin "hiyee" sesini çıkarırlar.

193. Saksığan - *Pica pica* - Magpie (H)

Yılın her döneminde çok sayıda ve her yerde görülen yerli bir türdür. Yerleşkede özellikle binalar çevresindeki geniş yapraklı yüksek ağaçlarda ve Yalıncağ'taki bademlerde, uzun çalılardan ve ağaç dallarından yaptıkları üstü kapalı büyük yuvaları kolaylıkla görülebilir. Üreme dönemi dışında sürüler halinde dolaşan sosyal kuşlardır. Özellikle sabahın erken saatlerinde yurtlar civarında uçan sürüleri, akşamüzeri de kütüphane-rektörlük çevresindeki ağaçlara konan yüzlerce saksığana rastlanabilir.

194. Ekin kargası - *Corvus frugilegus* - Rook (G)

Sürüler halinde ve sıkça rastlanan yaygın bir geçit türüdür. Üreme dönemleri hariç yerleşke üzerinden sürüler halinde geçerken ya da Yüzüncüyıl A-4 kapısının civarındaki açık alanda beslenirken görülebilirler. Genelde yükseklerden uçmakla birlikte havanın bozuk olduğu günlerde daha alçaktan uçarken de görülebilirler.

195. Leş kargası - *Corvus corone* - Hooded Crow (n)

Tek tük ve seyrek olarak görülen nadir bir türdür. Eymir Gölü'nün Gölbaşı tarafındaki giriş kapısı civarında sıkça rastlanırlar.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	23.10.2008	1	Jose Tavares
ODTÜ-Yalıncağ	20.09.2008	1	Korhan Özkan, Kezban Kaynar
Eymir Gölü	26.04.2008	1	Jose Tavares
Eymir Gölü	20.04.2008	2	Jose Tavares
Eymir Gölü	19.04.2008	1	Jose Tavares
ODTÜ Yerleşkesi	17.11.2006	2	Soner Oruç, Melih Ağzitemiz
ODTÜ-Yalıncağ	16.11.2005	1	Emin Yoğurtçuoğlu, Soner Bekir
ODTÜ-Yalıncağ	18.10.2004	5	Cenk Türkman
Eymir Gölü	02.07.2001	1	Barbaros Demirci, Kerem Ali Boyla, Tuba Kılıç, Özge Çelik, Tuba, Burcu Toraganlı
ODTÜ Yerleşkesi	10.10.1999	1	Bahtiyar Kurt, Berna Coşkun, Burcu Arık, Derya Kahraman, Ersin Haspolatlı, Sena Kavurucu, Tuba Kılıç, Tuba Akoğlu

196. Küçük karga - *Corvus monedula* - Jackdaw (G)

Sürüler halinde ve sıkça rastlanan yaygın bir geçit türüdür. Özellikle üreme dönemleri dışında her sabah ve akşam yerleşke üzerinden geçen büyük sürüleri rastlamak mümkündür.

Alakarga - Yerleşke

Soner Oruç

Saksığan-Yerleşke

Soner Oruç

Ekin kargası-Çöl Gölü

Riyat Gül

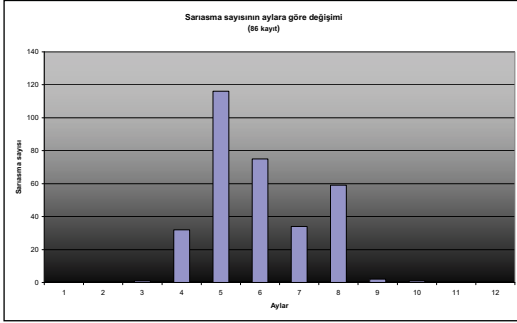
Küçük karga-Çöl Gölü

Riyat Gül

Sariasma-İmrahor Vadisi

Riyat Gül

Sığircık - Yerleşke

Soner Oruç

Ala sığircık - Yalincak

Soner Oruç

Serçe -ODTÜ Yerleşkesi

Soner Oruç

197. Sariasma - *Oriolus oriolus* - Golden Oriole (YG)

Çok sayıda ve sıklıkla görülebilen bir yaz göçmeni ve geçit türüdür. Daha çok nisanın ortalarından sonra görülmeye başlarlar, eylülün sonuna kadar rastlanabilirler. En erken 31 martta rastlanmıştır. Yaprak döken ağaçlarda, özellikle de yerleşkedeki kavak ağaçlarında sıkça görülürler. Kur davranışları sergileyen çiftler, kütüphaneden kolaylıkla izlenebilirler.

198. Çiğdecı - *Acridotheres tristis* - Common Myna (?)

Aslen Güney Asya kökenli olan bu türün (muhtemelen kafes kaçını olarak) Türkiye'deki ilk üreme kaydı Yalincak'tadır. 2001 yılına kadar en az bir çift düzenli bir şekilde görülürken bu yıldan sonra ODTÜ'de hiç rastlanılmamıştır. Şu sıralar İstanbul'da yayılan bu türün ODTÜ'de artık üremediği düşünülmektedir.

199. Sığircık - *Sturnus vulgaris* - Starling (H)

Büyük sürüler halinde ve her zaman rastlanabilen yerli bir türdür. Üreme dönemi dışında, yerleşke ve Eymir Gölü üzerinden geçen, sayıları 5000 yakın, arı oğulunu andıran sürülere rastlanabilir. Üreme döneminde ise yerde, çimlerin üzerinde beslenen çiftler kolayca görülebilir. ODTÜ arazisindeki birçok kuru ağaçta yuvaları bulunur.

200. Ala sığircık - *Sturnus roseus* - Rose-coloured Starling (G)

Büyük sürüler halinde fakat seyrek olarak görülen bir geçit türüdür. Mayısın son haftası ve haziranın ilk haftası görülebilirler.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalincak	23.05.2008	7	Çağıl Doğan, Soner Oruç, Bahtiyar Kurt
ODTÜ-Yalincak	26.05.2002	300	Ian richardson, Metehan Özen
ODTÜ-Yalincak	24.05.2002	300	Ian richardson
ODTÜ-Yalincak	23.05.2002	300	Barbaros Demirci
ODTÜ-Yalincak	04.06.2001	1	Gökhan Güven
ODTÜ-Yalincak	24.05.2001	100	Tugba Asan, Burcu Toraganlı, Derya
ODTÜ-Yalincak	03.06.2000		Okan Can, Yasin Gündoğan, Özge Kesaplı Can
ODTÜ-Yalincak	24.05.1998		Kerem Ali Boyla
ODTÜ-Yalincak	24.06.1996	1	Bahtiyar Kurt, Demet Taşçı
ODTÜ-Yalincak	02.06.1996	10000	Bahtiyar Kurt, Bahar Warchol
ODTÜ-Yalincak	25.05.1996	500	Bahtiyar Kurt, Kerem Boyla

201. Kaya serçesi - *Petronia petronia* - Rock Sparrow (H)

Yalincak'taki taşlık, kayalık alanlarda sürüler halinde ve sık rastlanan yerli bir türdür. Endüstri mühendisliği bölümünün karşısındaki ambarın çatısında her yıl bir çift üremektedir. Martın sonundan kasım ayının ortalarına kadar Yalincak'ta rastlanabilir. Kışın, Fizik bölümünün kantininde de görülebilir.

202. Serçe - *Passer domesticus* - House Sparrow (H)

Sürüler halinde ve her zaman görülebilen yerli bir türdür. Genellikle binalar çevresinde ve insanların yoğunlaştığı yemek yenilen alanlarda (restaurant ve kantin çevrelerinde) görülür. Yalincak'taki çalılıklarda az sayıda ve seyrek olarak rastlanır.

203. Ağaç serçesi - *Passer montanus* - Tree Sparrow (H)
Sürüler halinde ve her zaman görülebilen yerli bir türdür. Serçelerle birlikte, yerleşkede en sık rastlanan türdür. Serçeden daha geniş bir dağılım gösterir. Yalıncağ'ta serçenin yerini alır.

204. Dağ ispinozu - *Fringilla montifringilla* - Brambling (K)
Sürüler halinde ve sık rastlanan bir kış göçmenidir. İspinoz sürüleriyle karışık sürüler oluştururlar. Mart ayının sonlarına doğru yerleşkeyi terk ederler. Yazın ise hiç görülmezler.

205. İspinoz - *Fringilla coelebs* - Chaffinch (KG)
Genellikle orman açıklıklarındaki seyrek bitki örtülü alanlarda büyük sürüler halinde ve sıkça rastlanan kış göçmeni ve geçit türüdür. Yaz ayları hariç her mevsim görmek mümkündür.

206. Küçük iskete - *Serinus serinus* - Serin (KG)
Sürüler halinde ve sık rastlanan kış göçmeni ve geçit türüdür. Kasım ayının ortalarından nisanın sonuna kadar yerleşkede sıkça rastlanabilir. Yazın hiç görülmezler. Cam kırıklarının ezilme sesini andıran cıvıdamalarıyla kolayca fark edilirler.

207. Kara iskete - *Serinus pusillus* - Red-fronted Serin (n)
Kışın ve geçitte sürüler halinde ve seyrek olarak görülen nadir bir türdür.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	07.04.2002		Perihan Kesaplı, Özge Kesaplı Can, Özgür Kesaplı Didrickson, Jno Didrickson, Can Bilgin, Ayşe Turak, Gelincik Bilgin, Yasemin Bilgin
ODTÜ-Yalıncağ	07.04.2002	1	Geoff Welch, Hilary Welch
Eymir Gölü	22.02.1997	20	Kerem Ali Boyla

208. Ketenkuşu - *Carduelis cannabina* - Linnet (Kh)
Sürüler halinde ve sıkça rastlanan yaygın bir kış göçmenidir. Az sayıda da olsa, yerli üreyen popülasyonunun olduğu düşünülmektedir.

209. Kara başlı iskete - *Carduelis spinus* - Siskin (KG)
Sürüler halinde ve sıkça rastlanan yaygın bir kış göçmeni ve geçit türüdür. Ekim ayının son haftasından mayısın ortalarına kadar rastlamak mümkündür. Kışın 20-30 bireylik büyük sürülere rastlamak mümkündür.

210. Saka - *Carduelis carduelis* - Goldfinch (H)
Sürüler halinde her zaman rastlanan yerli bir türdür. Orman açıklıklarındaki çalılarda özellikle de devedikenlerinde ve yerleşkede binaların bahçelerinde sıkça rastlanır.

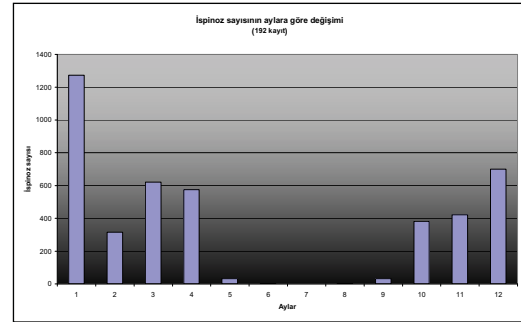
Ağaç serçesi – ODTÜ

Soner Oruç

İspinoz - Yerleşke

Soner Oruç

Kara başlı iskete - Yalıncağ

Soner Oruç

Sakalar

Melih Özbeğ

Florya - ODTÜ Yerleşkesi

Soner Oruç

211. Florya - *Carduelis chloris* - Greenfinch (KGy)

Genelde az sayılarda küçük gruplar halinde, sık rastlanan kış göçmeni ve geçit türüdür. Yerleşkede az sayıda üremektedir.

212. Şakrakkuşu - *Pyrrhula pyrrhula* - Bullfinch (Kg)

Çiftler halinde veya küçük gruplar halinde ve sıkça rastlanan yaygın bir kış göçmeni ve geçit türüdür. Kasım ayından itibaren, mart ayının sonuna kadar rastlamak mümkündür. Ağaç, ağaççık tohumları ve sert çekirdekli etli meyvelerle beslenirler. ODTÜ Çarşısının önündeki dişbudaklarla beslenirken sıklıkla görülebilirler.

Şakrakkuşu- ODTÜ Çarşısı

Soner Oruç

213. Kocabaş - *Coccothraustes coccothraustes* - Hawfinch (K)

Tek tük, fakat sık rastlanan bir kış göçmenidir. Kimi zaman sürüler halinde de görülebilirler. Kasım ayının sonundan nisan sonuna kadar rastlanabilir. Genelde yüksek ağaçların tepelerine tünelerler.

214. Çütre - *Carpodacus erythrinus* - Common Rosefinch (nG)

Tek tük ve seyrek olarak rastlanan nadir geçit türüdür. Şu ana kadar kaydedilen 4 bireyin, 3'ü 2002 halkalama çalışmalarında halkalanan kuşlardır.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalıncağ	04.09.2004	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalıncağ	Sonbahar 2002	1	Özge Keşaplı Can
ODTÜ-Yalıncağ	İlkbahar 2002	2	Özge Keşaplı Can

Çütre-Bolu

Melih Özbek

215. Çaprazgaga - *Loxia curvirostra* - Crossbill (K)

Sürüler halinde ve sıkça rastlanan yaygın bir kış göçmenidir. Eylül ayından, mart ayına kadar sürüler görülebilirler. Yaz sonunda, yerleşkede beslenen genç bireylere de rastlanabilir. Sürülerin uçuş esnasında çıkardığı gürültüden kolayca fark edilebilirler. Genelde yüksek ağaçların en tepelerine konarlar. Çam kozalaklarının içindeki tohumlarla beslenirler.

Çaprazgaga - ODTÜ Yerleşkesi

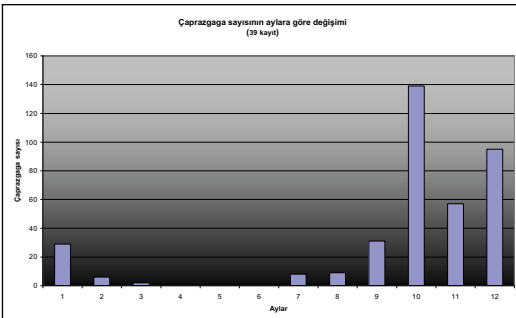
Soner Oruç

216. Tarla kirazkuşu - *Miliaria calandra* - Corn Bunting - (Kh)

Geçmişte çok büyük sürüler halinde yerleşkede kışlayan türlerdendir. 2005 yılından bu yana az sayılarda rastlanmaktadır. Yalıncağ'taki eski tarlalarda ve açık alanlarda üremektedir.

217. Kaya kirazkuşu - *Emberiza cia* - Rock Bunting (Kh)

Genelde sürüler halinde sık görülen bir kış göçmenidir. Az sayıda da olsa yerli, üreyen nüfusunun da olduğu düşünülmektedir. Daha yüksek kesimlerde üreyen popülasyonlar, yaz sonunda ve sonbaharda büyük sürüler halinde baskın yapabilirler.

218. Ak başlı kirazkuşu - *Emberiza leucocephala* - Pine Bunting (nK)

Türkiye için rastlantısal bir kış konuğudur. Yakın zamana ait, Türkiye'de 5 kaydı vardır. Sarı kirazkuşu sürüleri arasında görülebilirler. Dişisi, sarı kirazkuşunun dişisiyle karıştırılabilir. Sarı kirazkuşundan, daha soluk renkli ve gri olması ve gövdesinde sarı olmamasıyla ayrılır.

219. Sarı kirazkuşu - *Emberiza citrinella* - Yellowhammer (K)

Sürüler halinde ve sıkça rastlanan yaygın bir kış göçmenidir. Ekim ayının son haftasından nisanın başına kadar görülebilir. Daha çok açık alanlardaki çalılıklarda ve fundalıklarda rastlanır. Biyoloji bölümü ve İşletme bölümünün arkasındaki kuşburnu çalılarında ve Teknokent civarındaki açıklıklarda sıkça rastlanırlar. Karlı günlerde yerde beslenirken görmek mümkündür

220. Bahçe kirazkuşu - *Emberiza cirrus* - Cirl Bunting (n)
Rastlantısal bir türdür. Şu ana kadar iki kez kaydedilmiştir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalınca	09.05.2004	1	Geoff Welch, Hilary Welch
ODTÜ-Yalınca	28.11.2003	1	Geoff Welch, Hilary Welch

221. Kara başlı kirazkuşu - *Emberiza melanocephala* - Black-headed Bunting (Y)

Çok sayıda ve sıkça görülen bir yaz göçmenidir. Nisanın son haftasından itibaren temmuz sonuna kadar Yalınca'taki açık alanlarda sıkça rastlamak mümkündür.

222. Kirazkuşu - *Emberiza hortulana* - Ortolan Bunting - (YG)

Az sayılarda fakat sıkça rastlanan yaz göçmeni ve geçit türüdür. Nisanın başından, kasım ayına kadar görülebilir. Sonbaharda tek tük ve seyrek olarak rastlanır. Daha çok, Yalınca'taki sarp kayalık tepelerde ve açık alanlardaki çalılarda görülür.

223. Bataklık kirazkuşu - *Emberiza schoeniclus* - Reed Bunting - (nG)

Nadir geçit türüdür. Eymir Gölü'ndeki sazlıklarda rastlanabilir.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
Eymir Gölü	09.03.2008	5	Eray Çağlayan
Eymir Gölü	05.05.1996	1	Bahtiyar Kurt, Naim

224. Ak kaşlı kirazkuşu - *Emberiza rustica* - Rustic Bunting (nK)

Türkiye için rastlantısal bir türdür. Yakın zamanda toplam 5 kaydı vardır. Bunlardan 2 si ODTÜ Yerleşkesi'ndendir. Özellikle kışın sürüler oluşturan sarı kirazkuşlarının arasına karışmış şekilde görülebilirler.

Alan Adı	Tarih	Sayı	Gözlemciler
ODTÜ-Yalınca	02.02.1997	5	Ekin Uçar
ODTÜ-Yalınca	13.03.1974	6	Beaman M.

Sarı kirazkuşu - Yerleşke

Soner Oruç

Bahçe kirazkuşu -Gala Gölü

Riyat Gül

Kirazkuşu - Yalınca

Soner Oruç

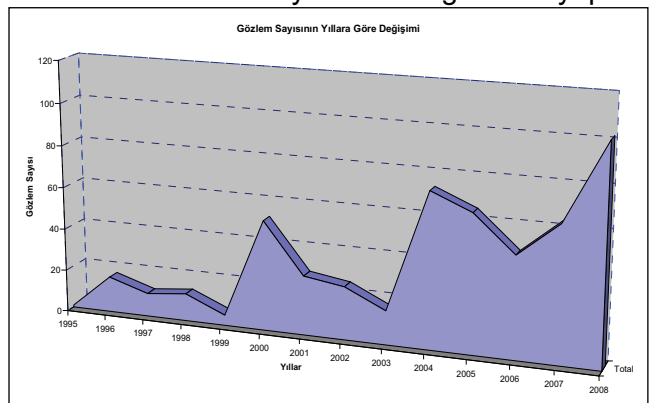
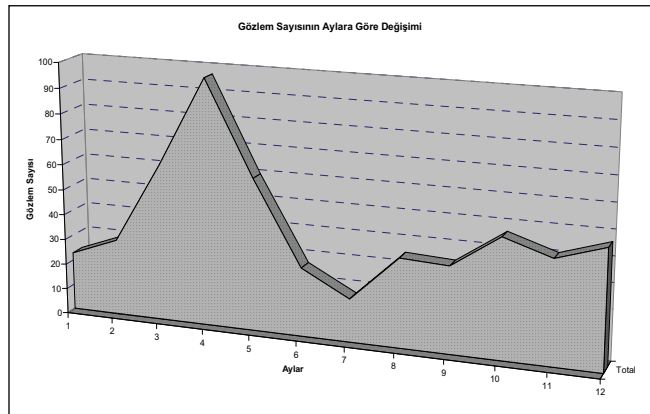
Bataklık kirazkuşu - Mogan Gölü

Riyat Gül

DEĞERLENDİRMELER VE ÖNERİLER

1995-2008 yılları arasında ODTÜ Kuş Gözlem Topluluğu üyeleri ve diğer kuş gözlemciler tarafından ODTÜ arazisinde yapılan 543 kuş gözlem kaydının değerlendirilmesine oluşan bu rapor neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

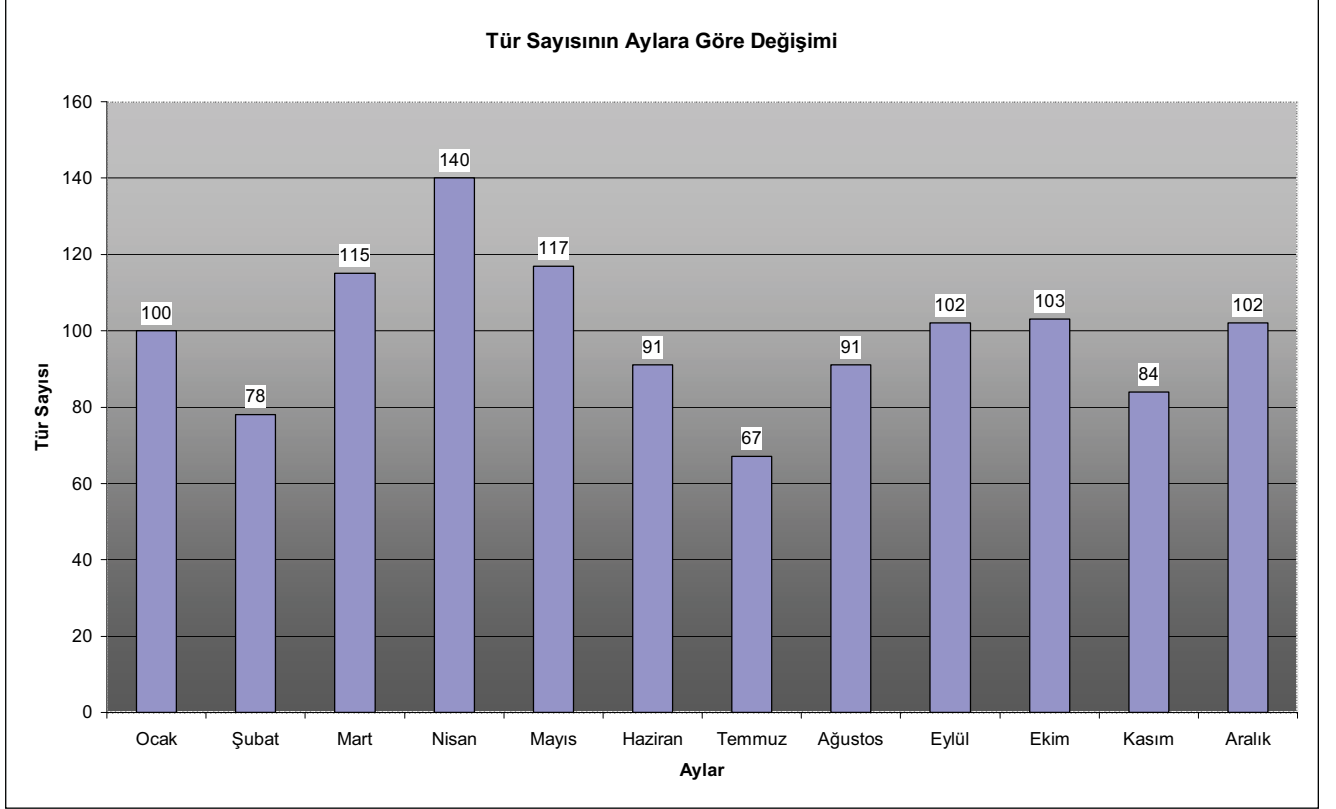
- ❖ 14 yıllık kuş gözlem arazileri sonucunda ODTÜ'de toplamda 224 kuş türü tespit edilmiştir. Bu türlerden 42'si her mevsim görülebilirken, 20'si sadece kışın, 78 tür ise sadece göç döneminde görülürler. Bunlara göre, toplamda üreyen kuş türü sayısı ise 76' dir.
- ❖ Türkiye genelinde toplamda 466 farklı kuş türünün görüldüğü düşünülürken, bu türlerin neredeyse yarısının görülebildiği ODTÜ arazisi, kuşlar açısından eşsiz bir üreme, konaklama ve beslenme alanı konumundadır.
- ❖ Kaydedilen bazı türler Avrupa ve dünya ölçeğinde nesli tehlikede ya da tehlikeye girmeye yakın olup korumada öncelikli türlerdir: pasbaş patka, alaca sinekkapan, dikkuş, küçük akbaba, kara akbaba, bıldırcınlavuzu ve gökkuzgun; kimileri de Türkiye için nadir tür kayıtlarıdır: sütlabi, paçalı şahin, küçük suyelvesi, dağ mukallidi, zeytin mukallidi, sarı mukallit, doğu çıvgını, çiğdeci, ak başlı kirazkuşu ve ak kaşlı kirazkuşu.
- ❖ Bu raporda değerlendirilen arazi kayıtlarına bakıldığında, gözlem sayılarının yıllara göre dalgalandığı göze çarpmaktadır. Topluluğun kuruluş yılı olan 1995 yılı, en az gözlemin yapıldığı yıl olarak görülmektedir. Topluluğun eski üyeleriyle yapılan sohbetlerde, durumun böyle olmadığı, kuruluş yıllarında da yoğun gözlemlerin olduğu; fakat gözlem kayıtlarının tek bir elde toplanmasından ve de o kişilerin de kayıtlara sadık kalmamasından dolayı kaybolduğunu ya da ulaşılamaz olduğunu bildirmiştir. Raporun yazılış aşamasında mümkün olduğunca çok gözlem kaydına ve kişiye ulaşılmaya çalışıldıysa da yapılan gözlemlerin tamamına ulaşılamamıştır.
- ❖ Gözlem sayılarında göze çarpan diğer bir nokta da yaklaşık dört yılda bir yaşanan büyük azalmalar. Aslında bu periyotlar, topluluğun ne kadar aktif ve etkin olduğunu da ortaya koymakta ve çoğu öğrenci topluluğunda da olduğu gibi toplulukların kaderinin birkaç üyenin mezuniyetleriyle birlikte nasıl değiştiğini ortaya koymaktadır.
- ❖ Gözlemlerin aylık değişimlerine bakarsak, gözlemlerin çoğunun, göçün en yoğun olduğu ve iklim koşullarının araziye çıkmak için en uygun olduğu ilkbahar mevsimi olduğu görülmektedir. Yaz mevsimi ise, topluluk üyelerinin genelde ODTÜ'de bulunmamasından ve de kuş aktivitesinin az olmasından dolayı en az gözlem yapılan mevsimdir.
- ❖ Aylara göre tür sayısındaki değişim incelendiğinde, ilkbahar, en çok türün görüldüğü mevsim olarak görülmektedir. Özellikle göçün en yoğun yaşandığı nisan ayı ODTÜ'de en çok kuş türünün görülebileceği dönemdir.
- ❖ Yazın ise, daha çok üreyen kuşlar kaldığından tür sayısı en düşük düzeydedir. Temmuz ayı, ilkbahar ve sonbahar göç mevsimlerinin dışında kalması nedeniyle

en az kuş türünün görüldüğü aydır.

- ❖ ODTÜ'de görülen kuş türlerinin alanlara göre dağılımı düşünüldüğünde ODTÜ Arazisi'nin çok çeşitli yaşam ortamlarını barındırması dolayısıyla tür dağılımında farklılıklar olduğu, bazı türler hemen hemen her yerde görülürken, bazılarının belli habitatlarda hatta kimisinin sadece belli bir noktada görüldüğü ortaya çıkmıştır.
- ❖ Bu sonuç ODTÜ Arazisindeki her bir noktanın diğerleriyle kıyaslanmayacak düzeyde önem taşıdığını ve alanlara yapılacak müdahalelerde ayrıntılı bir ön çalışma yapmayı zorunlu kılmaktadır.

ODTÜ Arazisinin Korunmasını Gerektiren Nedenler

ODTÜ arazisinin neden korunması gerektiğine dair nedenlerin başında, bu rapor boyunca da değinilen, alanın sahip olduğu doğal zenginlikler, zengin biyoçeşitliliği ve çevresinde kendisine benzer başka bir alanın olmaması en temel faktördür.

Bunların dışında, alanın arkeolojik önemi, üniversite ve şehir için önemi de arazinin korunmasını gerektiren diğer nedenlerdendir.

ODTÜ'nün yaklaşık 45 km²'lik arazisi üzerinde çok sayıda arkeolojik alan bulunmaktadır. Bunlardan başlıcaları olan Yalıncağ, Ahlatlıbel ve Koçumbeli bölgelerinden M.Ö 6.yüzyıla dayanan Bizans yapı kalıntılarına, Galat, Roma, Osmanlı kalıntılarına rastlanmıştır. Geniş kapsamlı arkeolojik kazılarla ortaya konan bu zenginlik dolayısıyla bu alanlar I.Derecede Arkeolojik Sit Alanı ilan edilmiştir.

ODTÜ gibi eşsiz bir doğal alanın şehir ve üniversite için önemi göz önünde bulundurulduğunda ODTÜ Arazisi,

Şehrin havasını temizleyen bir akciğer görevi görmesi, milyonlarca ağacıyla Ankara iklimine yumuşatıcı katkısının bulunması, özel ilgisi ya da uğraş alanı doğa olan birçok insan için açık hava laboratuvarı olması, (Örneğin, biyoloji öğrencileri için derslerinin pratiğini yapmaları, araştırmalarda bulunmaları açısından eşi bulunmaz bir alandır.), özellikle doğa sporlarıyla uğraşan insanlar için açık havada, doğayla başbaşa spor yapma olanağı sunması, şehir yaşamının stresinden kurtulmak, ruhsal bir dinlenme ve rahatlama isteyen insanlar için Ankara çevresinde bunu sağlayabilecek yegane alan olması ve en önemlisi de yetişecek yeni nesillerin doğa kavramını yerinde öğrenerek tam bir eğitim alabilmeleri için en önemli doğa eğitim alanı olma özelliği taşıması ODTÜ'nün korunmasını gerektirecek diğer önemli nedenlerdendir.

ODTÜ Arazisinin Koruma Statüsü

Kültür Bakanlığı Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu tarafından 06.03.1995 tarihinde alınan 3895 sayılı kararla ODTÜ Arazisinin çeşitli bölgeleri çeşitli derecelerde doğal ve arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir.

Buna göre;

Yalıncağ, Ahlatlıbel ve Koçumbeli, birçok eski uygarlığın yerleşim yeri olduğu için I. Derece Arkeolojik Sit Alanı; Yalıncağ ve Koçumbeli Arkeolojik Sit Alanları'nın batısındaki alanda antik bağ ve tarım terasları bulunduğu için II. Derece Arkeolojik Sit Alanı ilan edilmiştir.

1960'dan beri sürdürülen ağaçlandırma çalışmaları sonucunda bir orman ekosistemi oluşması, varolan peyzaj değerleri ve ağaç örtüsü, Ankara metropolünün yeşil alan - rekreasyon alanı gereksinimini karşılaması dikkate alınarak daha çok ormanlık alanlar I.Derecede Doğal Sit alanı,

İç Anadolu'ya özgü birçok tarım bitkisi ve yabani akrabaları için gen merkezi olması nedeniyle ve tür düzeyinde ve tür içinde yerinde koruma altına alma olanağı vermesi, faunal açıdan birçok omurgalı ve omurgasız hayvan türü için iyi bir sığınak olanağı sağlaması, yeşil kuşak çalışmalarına katkısı da dikkate alınarak birçok alan II. Derecede Doğal Sit Alanı,

II.Derecede Doğal Sit Alanı olma özelliğini yitirmiş ancak sit alanlarının bütünlüğü ve devamlılığı açısından gerekli olduğu için genelde bozulmuş bozkırlar II. Derecede Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir.

Her ne kadar ODTÜ'nün çeşitli derecelerde sit alanı ilan edilmesi doğal varlıkların korunması için önem arz etse de sit derecelerinde yapılan kriterleme (ormanın I. Derece, bozkırın II. veya III. Derece ile tescil edilmesi) ve ülke genelinde sit alanlarındaki mevcut uygulama düşünüldüğünde, bu statüler ODTÜ Arazisinin korunması yolunda herhangi bir güvence sağlamamaktadır.

ODTÜ arazisi gibi zaten küçük ölçekli bir alanı bu kadar fazla küçük ölçekli parçalara bölüp koruma alanlarına ayırmak ekolojik açıdan anlam ifade etmemektedir. Bu yüzden, eğer ODTÜ'nün doğal varlıkları sit statüsü ile korunacaksa alanın tamamının herhangi bir derecelendirme yapılmadan bütünsel bir yaklaşımla I. Derecede Sit alanı ilan edilmesi gerekmekte ve varolan bu statülerle ilgili yanlış uygulamalarda bu statülerin yasal yükümlülükleri için hukuki süreç başlatılmalıdır.

ODTÜ Arazisine Yönelik Tehditler

ODTÜ Arazisinin doğal ve tarihi zenginliklerinin günümüze kadar korunarak gelmesinin en önemli sebebi insan etkisinden uzak, kendi halinde kalabilmiş olmasıdır. Sınırları tellerle çevrili olduğu için şehir insanı dışarıda tutularak insan baskısından korunmuş ve yine kampüs sakinleri yerleşke dışındaki alanları fazla kullanmayarak doğal alanlardaki baskıyı azaltmıştır.

Fakat yine de ODTÜ Arazisi'nde son 15 yılda yapılan değişiklikler ve yine yapılması muhtemel müdahaleler alanın geleceği konusunda karamsar bir tablo oluşmasına neden olmaktadır.

Bugün ve ilerisi için, ODTÜ'deki doğal alanlar üzerindeki en büyük tehdit yapılaşmadır.

Bir yandan şehrin, ODTÜ Arazisi'ne çok fazla yaklaşması (neredeyse araziye yutmaya çalışması) ve birçok kamu kurumunun arazi talebi, bir yandan da ODTÜ'nün büyüme talebi ve kendi yürüttüğü yapılaşma faaliyetleri alan üzerinde ciddi bir tehlike konumundadır. Son 15 yılda yapılan yeni bölüm binaları, TeknoKent ve hali hazırda yapılan binalarla birlikte, üniversite yerleşke sınırları olabildiğince genişlemiş bununla birlikte birçok doğal alanı da silip götürmüştür. Bu genişlemenin nereye kadar ilerleyeceği, daha hangi alanların tahrip edileceği bilinmemekte, öngörülememektedir.

Diğer yandan, şehrin ODTÜ'ye yaklaşması ile birlikte, arazilerin değeri artmakta ve bu, büyük boş bir alan gözüyle bakılan bu alanların üniversitece bir rant ve gelir kaynağı olarak görülmesine yol açmaktadır. Kısaca ODTÜ, kendi doğal zenginliklerine alternatif zenginlikler aramaktadır. Bu durum, mevcut politikalarla, ODTÜ'nün sahip olduğu doğal ve tarihi zenginliklerini yarına taşımasını imkansız kılmaktadır.

ODTÜ için bir diğer önemli tehlike de ODTÜ Arazisi'nden geçecek yollar ve Eymir Gölü civarında yapılması planlanan konutlardır. ODTÜ'nün doğu kısmından geçip, Konya yolunu Eskişehir yoluna bağlayacak olan bu yolun alanda büyük tahribat yaratması, alanın büyük bir kısmını ODTÜ'den koparip alması kaçınılmazdır.

Yine, Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından rant alanı olarak görülen Eymir Gölü ve çevresindeki arazi, ileriye yönelik yoğun yapılaşma faaliyetlerinin odağındaki ilk yerdir. Büyük bir iftira kampanyası ve hırsıyla ODTÜ'den alınmaya çalışılan bu alanlarda yapılacak Eymir manzaralı konutlarla ilgili reklamlar daha şimdiden duyurulmuştur bile.

Yapılaşmanın dışında, alanda yapılan kimi müdahaleler de ODTÜ'nün doğası açısından tehdit arz etmektedir.

Ağaç kesimi- Yalıncağ

Gençer Gençoğlu

2005 yılının son haftası ile 2006 yılının ilk haftası, ökse otu ile mücadele adına yapılan kabak budamalarla (nerdeyse kökünden kesme) onlarca çok yıllık ağaç adeta katledilmiştir.

50 yıllık ODTÜ ormanında çam zararlılarına karşı yapılan kimyasal ilaçlama yönteminin ekosistemde kalıcı olup çevredeki diğer tüm canlılara (böcekler, kelebekler, kuşlar...) da zarar vermesi kaçınılmazdır. Halbuki, zararlılara karşı mücadele konusunda, günümüzde birçok yerde uygulanan ve yaygınlaşan yöntem ise mekanik mücadele ve biyolojik mücadeledir.

ODTÜ bünyesinde hizmet veren Ağaçlandırma ve Çevre Düzenleme Müdürlüğü tarafından yürütülen bazı faaliyetler de maalesef alandaki doğal dengeyi tehdit eden diğer faktörlerdendir. Bu faaliyetler arasında, her yıl düzenli bir şekilde yapılan ve adeta alışkanlık haline getirilen ve ökse otuyla mücadele adına kolaya kaçarak Yalıncağ'taki çok yıllık ağaçların adeta köklerinden kesilmesi, ODTÜ ormanının adeta bir bahçeyi ilaçlarmışçasına vahşice ve bilinçsizce ilaçlanması, tam da kuşların üreme mevsiminde yerleşkedeki peyzaj ögesi (aynı zamanda birçok kuşun yuvası olan) çalılırların ve ağaççıkların budanması ilk akla gelenlerdir.

Bunların dışında ODTÜ ormanında neredeyse her yıl çıkan büyük yangınlar 50 yıllık ormanı bir anda kül etmekte, tüm doğal zenginliğimizi yok etmektedir. İnsan faktörlü olan bu yangınların çoğunun bir sigara izmaritinden ya da yasadışı ateş yakmalardan ileri geldiği düşünölmektedir.

İlaçlama- Yalıncağ

Soner Oruç

Öneriler

Yukarıdaki sorunlar çözümü konusunda ilk defa 1995 yılında ODTÜ Doğa Topluluğu tarafından dile getirilen; fakat sadece yazıda kalan "ODTÜ Doğa Rezervi" fikrini benimseyip tekrar vurgulamak istiyoruz.

ODTÜ Doğasının korunması konusunda ilk olarak aşağıdaki iki maddenin üzerinde durulmasında yarar görüyoruz.

- 1) ODTÜ'nün planlama ve gelişim ilkelerinin yeniden gözden geçirilmesi ve aşağıdaki maddelere öncelik tanınması
  - ODTÜ Arazisinin bütünlüğünün korunması
  - Doğal zenginliklerinin korunması ve iyileştirilmesi
- 2) Aktif bir koruma sistemine geçilmesi ve bu sistemi uygulanmasını sağlayacak bir birimin kurulması.

Tüm bu çözüm önerileri ODTÜ Doğa Rezervi fikrinde birleştiriliyor.

Buna göre ODTÜ Arazisi'nin temel kullanım amacı, "eğitim ve araştırma kapsamlı kullanım" olarak belirleniyor.

Eğitim:

ODTÜ, sahip olduğu geniş arazisi ve zengin biyolojik çeşitliliği ile başta ODTÜ'lüler olmak üzere tüm Ankara'ya hitap edebilecek bir doğa laboratuvarı konumundadır. ODTÜ'de kurulacak bir "Doğa merkezi" her kesimden kitleye seslenerek, kentleşmenin etkisiyle doğayla bağları kopan nesillere doğa ile ilgili eğitim programları sunacak, katılımcılar doğayı yaşayarak öğreneceklerdir.

Türkiye'de başka bir örneği olmayan böyle bir uygulamanın, tarihi boyunca birçok yeniliğin ve gelişmenin sembolü olmuş ODTÜ'de gerçekleştirilmesi hiç de uzak değildir.

Araştırma:

Doğa Rezervi'nin temel kullanım amaçlarından birisi olarak araştırmanın ve bilimsel çalışmanın seçilmesinde temel sebep, doğa bilimlerinde ve doğa bilimcisi yetiştirilmesinde Türkiye'nin çok önemli bir açığının olmasıdır. Yapılacak düzenlemelerle rezerv alanı, özellikle ekoloji ve koruma alanlarında çok önemli bir merkez haline gelecektir. Alanın bir açık hava laboratuvarı gibi kullanılmasıyla ekoloji ve koruma konularında birçok araştırma projesi gerçekleştirilecektir. Türkiye'de bir ilk olacak bu uygulama Türkiye'nin çok önemli bir açığı olan ekolojik araştırmaların yapıldığı bir merkez olacaktır.

Rekreasyon:

Bu konudaki yaklaşım alanda yapılan piknik, gezinti, spor ve balıkçılık faaliyetleri için yasaklayıcı bir yaklaşımdan çok, alana gelen insanları özellikle doğa eğitimi faaliyetlerine yönlendirilmesi ve özendirilmesi şeklinde olmalıdır. Tüm bu faaliyetlerin yapılacağı alanların sınırları belirlenmeli ve yoğun kitleler söz konusu olduğunda kısıtlamalar getirilmelidir.

Tüm bu fikirler, biraz maddi destek, planlama ve özveriyle gerçekleştirilebilecek ve ODTÜ doğasının uzun dönemli, kalıcı bir şekilde korunmasını sağlayacak belli başlı yaklaşımlar olarak uygulanmayı beklemektedir.

ODTÜ doğasını korumak bugün geçmişe göre daha zordur ve gün geçtikçe daha da zorlaşacaktır. Ancak bu, yapılamayacak bir şey değildir. ODTÜ gibi bir camia buna bütünüyle önem verirse bu oldukça kolay bir şekilde gerçekleşecektir.

Bu konuda atılacak ilk ve en önemli adımın gerek idaresi, akademik kadrosu, mezunlarıyla gerekse öğrencileriyle bu konudaki duyarlılığı geliştirmek olacaktır. ODTÜ'nün doğası bir kez kaybolursa sanki tekrar yerine geleceği gibi her defasında gündemin gerilerine atılmakta kimse sorumluluk almamakta, boş vermekte mevcut düzendeki hataları görmezden gelmekte, sorunların çözümü konusunda her hangi bir adım atmamaktadır.

Bu bağlamda ODTÜ idaresinin, bu konuya daha fazla önem vermesi gerek birim olduğunu düşünmekteyiz. Çünkü ODTÜ idaresi, ODTÜ iradesiyle, ODTÜ'nün taleplerini ve gereksinimlerini karşılamak için varlık gösteren bir kurumdur.

Duyarlılık beklediğimiz diğer bir kesim ise akademisyenlerimiz. Başta Biyoloji bölümü ve Mimarlık bölümü öğretim elemanları olmak üzere, ODTÜ ruhunu kapmış bütün öğretim elemanlarından var olan sorunlara karşı sadece fikir, sadece eleştiri değil, somut adımlar, raporlar, öneriler beklemekteyiz.

Son olarak, tabiki ODTÜ öğrencilerinden, eşsiz alanlarının varlığı için daha çok duyarlılık, tepkisel yaklaşım ve yönlendirici fikirler beklemekteyiz. Üzülerek görüyoruz ki, günümüzdeki ODTÜ öğrencisi, bunlar bir yana kalsın, içinde yaşadığı doğayla bütünleşik kampüse gereken saygıyı dahi göstermemekte, kardan çok zararı dokunmaktadır.

Sonuç olarak, atılacak adım ne olursa olsun ODTÜ'nün bu konuda daha bilinçli ve duyarlı olması gerektiğini düşünmekteyiz. Bu bilincin ve duyarlılığın yerleşmesini sağlamak için çaba göstermek hepimizin sorumluluğudur.

KAYNAKÇA

---

1. Heinzel, H., Fitter, R., Parslow, J., 2002, Türkiye ve Avrupa'nın Kuşları. Çeviren: Boyla, K.A., Doğal Hayatı Koruma Derneği, İstanbul
2. Hayman, P., Hume, R., 2005, Kuş Gözlemcisinin Cep Kitabı, Çeviren: Semizoğlu, B., Kuş Araştırmaları Derneği yayınları, Ankara
3. Keşaplı, Ö., 2004, A Study of Passerine Migration at METU (Ankara, Central Turkey), Based on Mis-Netting Method
4. Zeydanlı, U., 1995, ODTÜ Doğa Rezervi, ODTÜ Doğa Topluluğu, Ankara
5. Boyla, K., A., Arslan, M., 2008, İstanbul'un Kuşları:2000-2007, İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu, İstanbul
6. KuşBank, <http://www.kusbank.org>
7. Türkiye'nin Anonim Kuşları, <http://www.trakus.org/>
8. The IUCN Red List of Threatened Species <http://www.iucnredlist.org/>